

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENEČ

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

+ Kralj Albert

Ze samo sočuvstvovanje s prijateljskim junaškim belgijskim narodom, ki je, kot se dogaja le redko v zgodovini narodov in v življenjih vladarjev, obdajal svojega »Alberta« s tisto skromno, nevsiljivo iskrenostjo, ki označuje pravo ljubezen, bi moralo zadostovati, da posvetimo kralju Albertu, kralju Belgijcev in ne kralju Belgije, kot je sam hotel, da ga nazivljajo, par skromnih besed, ko ga je tako nenadoma poklicala božja previdnost iz sreče, čeravno ne iz sre svojega dobrega in pridnega ljudstva.

Toda kralj Albert je zgodovinska osebnost velikega štila, ki je že davno zaslovela daleč preko ozkih meja Belgije in je postala v očeh Evrope, danes rečemo vsega kulturnega sveta, vzor, ki ga bomo še dolgo s pridom kazali mladim rodovom, da ga posnemajo. Ne zato, ker je bil kralj in s tem dvignjen nad življenje ljudstva kot vladar, ne zaradi njegovih vladarskih sposobnosti, s katerimi je skušal usmerjati blagor države in ljudstva, tudi zato ne, ker je bil obdan od sijaja kraljevanja, a ni izkoriščal svojega položaja v sebične namene. Ne, ampak zato, ker je bil kralj Albert vzor polnega kristjana, naravnost ascetično doslednega krščanskega moža in očeta brez hinavščine ali prikritih mehkuznosti, zato, ker je bil kralj Albert vzor rodoljubja, manj besede in bolj dejanskega rodoljubja in junaštva in slednjič tudi zato, ker je podrl vse umetne meje med seboj in med svojim ljudstvom ter je pustil, da je valovilo dihanje naroda v polnih svežih tokih uprav do njegove delovne sobe, ker mu ni bilo nič mar od dedov podedovane zlate vladarske krone in si je šel iskat nove: na deželo, v tovarne, na ceste in ulice Belgije, v strelske järke ter jo tudi našel, svetlo in dragoceno krono neomejene, nepridržane, nepobarvane ljubezni priproste ljudstva brez razlike in položaja. Ne kot kralj, ki je zapustil velika dela za seboj, ampak kot mož, ki je na najvišjem položaju države ostal neomadeževan značaj in krščanski mož in oče, kot junak, ki se je ob svojih voljakih boril v strelskih jarkih in z njimi vžival bomo vojaško hrano in ž njimi reševal svojo domovino, pripravljen kot oni, umreti za svoj dom, kot mož ljudstva, ki se ga ni bal nego ga je ljubil, ki se je med skromnostjo ljudstva počutil srečnejšega kot v svoji palači in ki je v spoznanju veličine ljudskih kreposti s krono na glavi ostal demokrat do dna svoje duše.

Katoličan, junaški patrijot, demokrat, to so tri velike poteze tega velikega vladarja, ki lega k počitku v trenutku, ko se ruši Evropa in njena civilizacija v pomanjkanju skalnatih krščanskih značajev, v kaotičnem izrabljanju lažipatrijotizmov in v nevrednem nasilnem zastopavljanju naturnih pravice širokih ljudskih množic. Kriza krščanstva, kriza avtoritete, kriza demokracije. Kako enostavno in brez velikega vnaganja hrupa je rajni Albert, kralj Belgijcev, s svojim življenjem postavil spomenik krepostim, ki slabe v rjovenju sproščeni gonskih strasti. Spomenik pravih »Führerjev«, ljudskih vodij, kot jih kmalu ne bo več v naši Evropi. Kristijan, patrijot in demokrat!

Kako vzorna je bila kraljevska hiša v Bruslju, po neizprosni krščanske discipline, po neomadeževani avtoriteti moža, ki je bil zvest svojemu narodu in ljubljeni ženi Elizabeti, po nezlomljivi avtoriteti očeta, ki je vzgajal svoje sinove v trdem, vsakdanjem vzporedenju krščanskih čednosti in dolžnosti. Na kraljevi hiši v Bruslju ni nikdar ležala kakšna senca in nikdar te družine niso dosegli obrekljivi jeziki, ker ni bilo za to povoda. Novi vladar Belgije Leopold izhaja iz trde krščanske hiše. To je najlepša dedščina, ki jo je sprejel od svojega velikega očeta. Ljudstvo je to videlo, ljudstvo je to občudovalo in ljudstvo je bilo za ta zgled hvaležno.

Svetovna vojna je dokazala, kakšen patrijot je bil Albert. Takrat ga je belgijsko ljudstvo potrebovalo, da mu vlije poguma. Velik, silno velik, telesno a še bolj moralno, je takrat prišel Albert iz svojega doma in se naselil v strelskih jarkih, njegova žena na je oblekla belo obleko sester Rdečega križa, ki je do konca vojne ni več slekla. Poleg kardinala Merciera, njegovega najboljšega prijatelja, ki se bil Albert bleščil predstavniki rodoljubja, ki se ne pusti zlomiti, zgled upanja, ki ga nobeno trpljenje ne umori. Saj je treba brati samo vojne spomine in ne bo je strani, ki bi v zvezi s priprostim vojakom ne omenjala Alberta, enkrat v strelskih jarkih, drugič v letalu nad bojnimi črtami, tretjič med ranjenci ali med napadajočimi četami, ki se bore za sleherni ped svoje zemlje. A to junaštvo je bilo tiho, brez vnaganja ble-ska, brez uradnega napihovanja. Tiho kot stoji tiho nerazrušljivi skalnati orjak, tiho, kot je bila tiha ljubezen, ki jo je razsipala Elizabeta po lazareti in bolnišnicah, kjer so trpeli sinovi Belgije.

Kdor je imel priliko obiskati anverško kolonialno razstavo 1930 ali drugače bivati dalje časa v Bruslju, se mu je pogostokrat pripetilo, da se je vozil v tramvaju s kraljem

Belgijo je zagrnila žalost...

Kralj na mrtvaškem odru

Velikanske ljudske množice se v stotisočih poslavljajo od svojega krščanskega, junaškega, ljudskega kralja — Žalovanje po vsem svetu — Novi kralj prevzame oblast prihodnji teden

Včerajšnji »Ponedeljski Slovenec« je priobčil podrobno poročilo o smrti nesreči belgijskega kralja Alberta na pečinah Marc les Dames v bližini Damurja, kamor se je bil v soboto zvečer odpeljal z avtomobilom na izprehod. Avtomobil s slugo je pustil na cesti, sam pa je začel plezati na kakih 200 m visoke skale. Našli so ga ob 2 zjutraj mrtvega pod neko steno, čez katero je padel in se pri tem ubil.

Bruselj, 19. febr. TG. Danes je odpotovala posebna komisija strokovnjakov v skale Marc les Dames pri Namurju, kjer je v soboto zvečer smrtno ponesrečil belgijski kralj Albert. V komisiji so se nahajali najvišji državni uradniki in turistični izvedenci ter nekaj sodnikov najvišjega državnega sodišča. Komisija je natančno preiskala ves teren in prišla do zaključka, da se je Albert povzpel prav do vrha skale in da se je šele na povratku ponesrečil, ker napol zmurnjeno kamenje ni vzdržalo pod njegovim korakom in se mu je kršilo tudi pod rokami. Skala, na kateri je ponesrečil kralj, je zelo strma in zelo nevarna in so le redki tisti turisti, ki so jo preplezali. Ljudstvo jo imenuje »Vrh ljubelega Boga« (Pic du bon Dieu). Izvedenci so izjavili, da jo je mogoče preplezati le z veliko življenjsko nevarnostjo in če plezalec vzdrži vsaj nekaj trenutkov na majhnem čezvisečem balkončku sredi stene. Ta balkonček je bil odtrgan, iz česar sledi, da je kralj pravilno plezal in po pravi poti, ampak da je led toliko spodjedel dotično skalico, da se je pod njegovo težo, ko je plezal z vrha nazaj, odrušila in potegnila za seboj vladarja v prepad, ki na tem mestu nima niti 15 metrov globine. Pri padcu se je zrušilo na njegovo glavo kamenje, ki mu je že pri padcu prizadelo velike rane. Padel je zopet na ostro skalo, ki mu je lobanjo na vrhu prebila. Ko so kralja našli, je ležal na ostrini, ki se mu je zabodla v glavo, okrog nje pa so ležali koščki skale, ki se je zrušila in padla tudi na njega. Okrog trupa je bila velika mlaka krvi in skalovje v okolici je bilo poskropljeno s krvjo in s kraljevimi možgani.

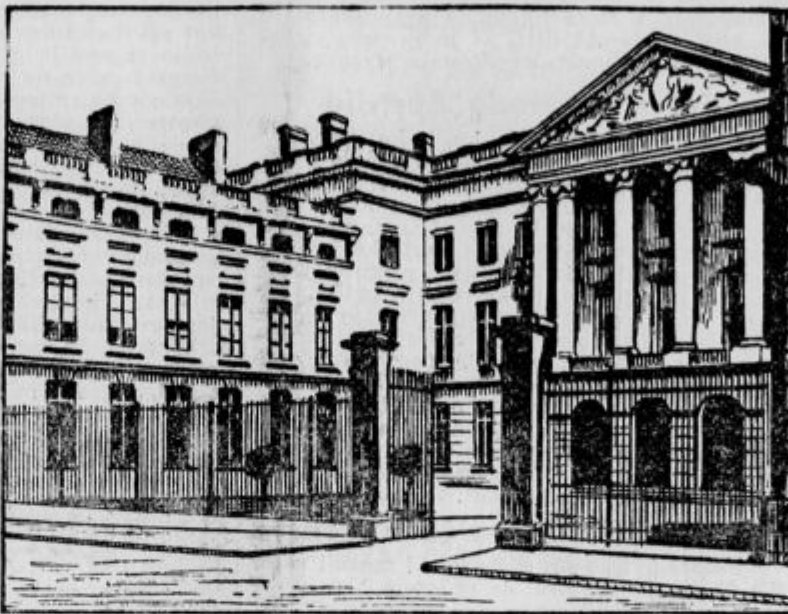
Ljudstvo se poslavlja

Pogreb rajnega belgijskega kralja Alberta je odrejen za prihodnji četrtek. Pontifiška črna sveta maša bo v bruseljski cerkvi Saint Gudule. Sveto mašo bo daroval malinski kardinal Van Roe ob asistenci vseh belgijskih škofov. Truplo pokojnega kralja bo ostalo v cerkvi dva dni, nakar bo prepeljana na grad Laeken, kjer se nahajajo grobišča belgijskih kraljev. Prestolonaslednik Leopold in njegova žena Astrida sta prišla v Bruselj v ponedeljek zjutraj in sta bila sprejeta od ogromnih ljudskih množic, ki so jima v grobni tišini izrekle tiho a iskreno sožalje. Zaenkrat je prevzela izvršno oblast belgijska vlada in jo bo obdržala tako dolgo, da novi kralj ne prevzame oblasti. Novi kralj bo prisegel na belgijsko ustavo prihodnji petek. Kdaj se bo vršilo kronanje novega kraljevskega para, še ni določeno.

Deset in deset tisoč ljudstva iz vseh krajev Belgije se že včeraj in danes v strnjenih procesijah vale mimo kraljeve palače. Nad 150.000 imen se je že podpisalo v knjige sožalja, ki so odprte v kraljevskem domu. Med podpisni so imena najvišjih državnih uradnikov in imena rudarjev in kmetov. Mestna policija je izjavila, da pričakuje prihodnje

Albertom, ki je brez spremstva vstopil in plačal sprevodniku prevoznih listek. Ali ga je videl, kako je hodil po ulicah z glavo, ki je nadkriljevala vso okolico, ter se ustavil v občestni gostilnici in popil kar stoji čašo dobrega belgijskega piva. To je bil Albert demokrat. Ljudje so ga pozdravljali, ker ga je vsak poznal, tiho in spoštljivo, kot pozdraviš dobrega prijatelja. In takšen je bil tudi v svojih vladarskih poslih. V politiko se ni vmešaval ter je vse prepuštil demokratičnim ustanovam parlamenta in parlamentarne vlade. Za njega je bilo ljudstvo najvišji suveren v državi, sam pa je bil prvi služabnik ljudstva. Le enkrat, to je bilo lani, ko je izgledalo, da parlament in vlada ne bosta hotela poslušati glasa Flameev, ki so za se zahtevali enakopravnost jezika in kulture, je mirno stopil na stran Flameev in svetoval strmečim ministrom, naj ne prezirajo upravičene zahteve ljudstva. In Flamei so dobili enakopravnost ter so svojega kralja blagorivali. Istosčasno je pa izginil iz Belgije hitlerjevski emisar. Saj ni bilo več posla zanj.

Belgijskemu ljudstvu, ki se je kot mi, hrabro borilo za svojo neodvisnost, izrekamo sožalje nad izgubo enega največjih vladarjev in enega največjih vladarjev sploh v novejši zgodovini sveta. Naj bi mu bil sin Leopold vreden naslednik!

Belgijski parlament štiri in dvajset ur mrtvaški oder belgijskega kralja

dni zopet več stotisoč ljudi, ki se bodo šli pokloniti mrtvemu kralju. Malo da ne vsa Belgija bo te dni romala v Bruselj, da še slednjič pozdravi vladarja, ki kot nobeden drugi v zgodovini Belgije ni tako prirastel srcu kot ta ljudski vladar, ta krščanski mož na prestolu in ta junak za svobodo domovine.

Ni še znano, če bo prispela na pogreb tudi hčerka rajnega kralja in sedaj žena italijanskega prestolonaslednika, ker pričakuje veselega dogodka. Pač pa bo prišel na pogreb v zastopstvu italijanskega kralja prestolonaslednik princ Umberto.

Na mrtvaškem odru

Pariz, 19. febr. Snoch so dovolili zastopnikom belgijskih in tudi tujih listov, da se v dvoru Laeknu poklonijo smrtnim ostankom kralja Alberta I. Novinarji so šli skozi več dvornih salonov, odkoder so jih pripeljali v kraljev delovni kabinet. Iz velikega števila knjig in raznih revij, med katerimi so bile nekatere še odprte, so se mogli poročevalci listi prepričati o veliki intelektualni delavnosti kralja Alberta I., ki jo je prekinila smrt. Tik zraven kabineta, kjer je spravljena obleka, ki jo je imel kralj na sebi v trenutku, ko se je pripetila nesreča, je soba, v kateri se je kralj obi-

Žalna seja Narodne skupščine

„Belgija in Jugoslavija sta prvi vzdržali udarce sovražnikov“

Belgrad, 19. febr. m. Na današnji seji narodne skupščine, ki se je pričela ob pol 5 popoldne in kateri je prisostvovala vsa vlada, je po prečitnem zapisniku vstal predsednik skupščine dr. Kumanudi in imel sledeči komemorativni govor o priliki smrti belgijskega kralja Alberta I.

»Narodno skupščino je globoko pretresla vest o nepričakovani in usodni smrti kralja Alberta I. Junaški in zvesti zaveznik v vojni, iskren in dober prijatelj v miru, je bil pokojni belgijski kralj v vseh naših družabnih slojih v vseh krajih Jugoslavije ljubljen, cenjen in spoštovan. Belgija in Jugoslavija sta prvi vzdržali udarce in napade sovražnih armad, med okupacijo delili isto težko usodo, prenašajoč stoično in z dvignjeno glavo trpljenje, ponižanje in mučenje. Naše begunce so v tujini vodili isti bojni spomini na one, ki so ostali doma, ter jih je hrabrila ista ljubezen do zasužnjene domovine. Naši vojski, tudi kadar sta se borili izven meja svojih držav ramo ob ramo z zavezniškimi četami, je vodilo isto upanje in vera v zmago, ki je eni kakor drugi prinesla svobodo. Ti žalostni dnevi v preteklosti so zblizali in zve-

zali dva naroda z naukom požrtvovalnosti in željo po miru, in zato danes neprecenljivo izgubo, ki je zadel belgijski narod, čutimo in delimo tudi mi Jugoslavlani. Slava velikemu kralju Albertu I.«

Vsi člani vlade in poslanci so poslušali govor predsednika skupščine stoje in so ob koncu vzkliknili: »Slava kralju Albertu I.« V znak žalosti je bila nato seja narodne skupščine prekinjena za deset minut.

Knez Pavle bo zastopal našega kralja pri pogrebu Alberta I.

Belgrad, 19. febr. AA. Zaradi smrti Nj. Vel. belgijskega kralja Alberta je Nj. Vel. kralj Aleksander blagovolil odrediti državno žalje. Trajalo bo 15 dni od 18. febr. do vključno 4. marca. Kralj je odredil, da bo pri pogrebu belgijskega kralja Alberta I. sodelovalo posebno kraljevsko odposlanstvo. V odposlanstvu bodo knez Pavle, kr. poslanik v Bruslju Petar Pešić in zastopnik našega vojaškega odposlanca v Parizu letalski podpolkovnik Dušan Radović.

Sožalja z vsega sveta

Toplo sožalje sv. očeta

Rim, 19. febr. p. Med vsemi brzojavami, ki so prispeli v Bruselj belgijski kraljici Elizabeti, je posebno omeniti izredno lepo brzojavo sožalje sv. očeta, katero je sv. oče lastnoročno sestavil in ki kaže, kako zelo mu je bil pri srcu pokojni belgijski kralj.

Angleški zunanji minister oznanja smrt angleškemu ljudstvu

London, 19. febr. AA. Poročilo o tragični smrti belgijskega kralja je sprejelo angleško ljudstvo z globokim sožaljem. Na mesto vsakdanjih poročil v radiju je spregovoril angleški zunanji minister sir John Simon, ki je orisal pokojnikov lik in njegove zgodovinske zasluge za belgijski narod kakor za vso Evropo. Kot kremeniti krščanski značaj je bil prava podoba svojega hrabrega naroda.

Angleškega kralja bo zastopal na pogrebu prestolonaslednik princ valeski, vlado pa predsednik MacDonald.

Žalovanje v Franciji

Francoska vlada je odredila uradno žalovanje mesec dni nad smrtjo belgijskega kralja Alberta I. Med žalovanjem se ne bodo vršile nikake uradne slovesnosti, zastave bodo po ostale na pol droga. Vsi civilni in vojaški dostojanstveniki bodo v žalnih uniformah. Pri pogrebu bo zastopal Francijo predsednik republike Lebrun v spremstvu predsednika vlade Doumerguea, maršala Petaina in ministrov Herriota in Tardieua.

V Češkoslovaški

Praga, 19. febr. p. Na današnji seji polske vlade je bilo sklenjeno, da se udeleži pogreba belgijskega kralja posebna delegacija, katero bodo tvorili poleg več oficirjev in bojnikov: poslanec Jan Masaryk, ki bo za to povišan v Ambassadeur Extra-Ordinaire (izredni veleposlanik) in generalni inspektor češkoslovaške armade general Jan Širový.

Avstrija bo razpustila stranke

Dr. Ender oznanja „samoumor po prepričevalnem nasvetu“

Dunaj, 19. febr. TG. Danes je imel v Bludenzu avstrijski minister za reforme ustave in deželni glavar v Vorarlbergu dr. Ender velik govor, v katerem je obravnaval vprašanje nove avstrijske ustave. Dr. Ender je izjavil, da se s hitrimi koraki približuje konec političnim strankam, češ, da je vsako koristno ustavno delo onemogočeno, ako bi politične stranke še nadalje vladale. Stranke se morajo zatorej brez razlike v najkrajšem času razpustiti, ostala bo samo Vaterländische Front (domovinska fronta), ki je edino sposobna, da premosti sedanje težave in uvede v Avstriji novo ustavo. Njegova vlada v Vorarlbergu bo šla z dobrim zgledom naprej in bo takoj razpustila politične stranke. Dr. Ender upa, da bodo kmalu sledile tudi druge avstrijske dežele, tako da osrednji zvezni vladi sploh ne bo več treba še s posebnim dekretom razpuščati političnih strank. Politične stranke se bodo na ta način brez pritiska same razpustile (to se imenuje »mrzel samoumor« ali »samoumor po prepričevalnem nasvetu«).

Nove deželne vlade

Dunaj, 19. febr. b. Vprašanje deželne vlade na Tirolskem je sedaj rešeno. Dosedanji deželni glavar Stumpf je postavljen na čelo nove uprave. Razen tega se vodi na Tirolskem pogajanja med posameznimi starešinami glede organizacije z ozirom na novo ustavo. Deželni glavar za Gornjo Avstrijo je odstopil in pride na njegovo mesto dosedanji državni tajnik v kmetijskem ministrstvu dr. Wleissner. Tozadevna vprašanja je treba rešiti še v Spodnji Avstriji, na Koroškem, v Salzburgu in na Gradiščanskem. Kakor vse kaže, se je v Spodnji Avstriji že dosegel sporazum med dosedanjim deželnim glavarjem Reithom in Heimwehrom, po katerem ostane Reith na čelu bodoče uprave v Spodnji Avstriji. Na Gradiščanskem je bil sedanji deželni glavar profesor Wallheim izvoljen za glavovi Landbunda in socialnih demokratov ter bo moral zato naravno odstopiti. Aktualno je tudi vprašanje deželne glavarja za Koroško, ki ga je istotako izvolil Landbund in bo sedaj odstranjen. Najbrž bo na njegovo mesto imenovan državni komisar. Na Koroškem je danes ukinjevo poslovanje izrednega sodišča.

Preosnova vlade

Dunaj, 19. febr. b. Tu so se razširile vesti o predstojeci vladni krizi, odnosno krizi kancelarja. Vesti so potrjene, zlasti, kar tiče kancelarjeve krize. Iz poučenih krogov se čuje, da izstopa iz vlade dva predstavnika Landbunda, in sicer državni tajnik dr. Glass v pravosodnem ministrstvu. Razen tega ima tudi dr. Schnessnig dve listnici, in sicer prosvetno in pravosodno. Zadnje ministrstvo bo najbrž prevzel novi minister. Na razpolago so torej trije portfelji, od katerih bo prevzel enega dr. Steidle, vodja tirolskega Heimwehra.

Koloman Walisch ujet

Rodom je baje iz Maribora

Graz, 19. febr. Včeraj so v bližini Steiera oblasti pajale Kolomana Walischa, ki je eden boljše višjih agentov za Srednjo Evropo. Za pet dni se je s četo svojih najzvestejših skrival po gozdovih pred vojaštvom, ki ga je zasledovalo. Ko pa je videl, da njegova stvar izgubljena, je v Leobnu najel avtomobil in se skušal preko Linza z begom rešiti na Češko. Pri Steyeru pa se mu je pokvaril avto, nakar so ga spoznali in izročili žandarmeriji. Na njegovo glavo je bila razpisana nagrada 10.000 šilingov.

Walisch se je z nekaj sto dobro oboroženimi uporniki boril v Brucku na Muri, katerega so uporabniki pravilno smatrali za najvažnejšo strategično točko Avstrije. Walisch je dal razstreliti mostove in železniško progo in je v mestu oklical avstrijsko sovjetsko republiko. V sridnih bojih je v torek padel Bruck v roke vladnih čet, toda na večer so ga komunisti znova zasedli. Šele drugi dan se je po-

Fantazije o avstro-madžarsko-italijanski carinski zvezi

Kaj bodo delali v Rimu?

Dunaj, 19. febr. tg. Poročila inozemskih časopisov, da ustvarja Italija z Avstrijo in Madžarsko neke vrste carinsko zvezo in da se bodo vršile glede tega pogajanja v Rimu med Gömbösom in Dollfussom, so bila tukaj sprejeta v političnih krogih z veliko rezerviranostjo. V vladnih krogih naglašajo, da je Dollfuss ob priliki svojega zadnjega obiska v Budimpešti izrazil Gömbösu svoje dvome glede koristnosti takšne carinske zveze, ki je glede koristnosti takšne carinske zveze, ki jo avstrijska vlada na noben način ne bi mogla podpirati, že na to, ker Italija ne bi mogla nuditi nobene protigodnosti niti Avstriji niti Madžarski. Italija je že enkrat, in sicer 1. 1922, predlagala carinsko zvezo z Avstrijo, toda načrt je moral pasti, ker Italija tedaj še ni bila v stanju, sprejeti nase bremena, ki

srečilo vojaštvu, da jih je pregnalo iz mesta, nakar so se razkropili v Semerinskih gozdovih. Koloman Walisch je baje po rodu Mariborčan. Je mednarodno znan komunistični organizator že iz dobe, ko je 1921 leta pomagal Bela Kunu kot njegov najbližji sodelavec pri komunističnem prevratu na Madžarskem.

Zakaj je bil odgojen udar?

Dunaj, 19. febr. »Pesti Hirlap« poroča, da je že dalj časa obstajala med avstrijskimi in češkimi socialisti pogodba, po kateri bi v slučaju splošne vstaje marksistov v Avstriji češki socialisti prišli pri Haimburgu na pomoč svojim sodrugom. Zadnje dni tik pred revolucijo pa so baje Čehi iz mednarodnih ozirih odpovedali pomoč, radi česar je hotela avstrijska soc.-demokracija znova proučiti položaj, in sicer na konferenci, ki je bila za 18. febr. sklicana v Curihi in ki bi se je udeležili tudi nekateri voditelji inozemskih socialistov. Nenadno pa so posegli vmes znani dogodki. List pravi, da se je delavstvo v Dunajskem Novem Mestu zadržalo zato pasivno, ker ni bilo Čehov in ni hotelo marširati na Dunaj, kakor je bil načrt.

Dunaj, 19. febr. b. Danes je policija zasedla dom in tiskarno češkoslovaških socialistnih demokratov v Margaretenu. V tej tiskarni se je tiskal »Delavski list«, ki je prenehal izhajati po razpustu soc.-demokratske stranke.

Anglija in usoda Avstrije

London, 19. febr. tg. Angleško časopisje ugotavlja, da se je angleška vlada le težko odločila, ko se je pridružila Italiji in Franciji za podpis skupne izjave za avstrijsko samostojnost. Angleško časopisje naglašajo, da angleška vlada in sploh vsa angleška javnost nočeta zavzeti kakršnegakoli pristranskega stališča v presojanju avstrijskih prilik, ker želita, da naj odloča o usodi Avstrije večina avstrijskega naroda. »Daily Herald« pa obsoja ta angleški korak, še posebno zaradi tega, ker bo izgledalo, kakor da bi Anglija hotela podpirati francosko politiko proti Nemčiji in italijansko politiko za Habsburžane. Avstrija naj ostane Avstrija in naj se je nobena velesila ne poslužuje v borbi proti kakšni drugi velesili.

Titulescu: Težave se še le začnejo

Bukarešta, 19. febr. c. Rumunski zunanji minister Titulescu je izjavil, da zasleduje Mala zveza dogodke v Avstriji z največjo pozornostjo. Zdal po zadušeni revoluciji se bodo šele začele prave mednarodne težave v avstrijskem problemu. Kar se tiče izjave velesil, je Titulescu izjavil, da jo smatra za nezadostno, ker samo odpira pota za nove neiskrene kombinacije. Izjava velesil bi morala biti jasnejša, če bi hotela razjasniti položaj v srednji Evropi sploh kaj koristiti.

Drobne iz Avstrije

Dunaj, 19. febr. p. Madžarski ministrski predsednik Gömbös je povabil avstrijskega podkancelarja majorja Feyta, da pride na obisk v Budimpešto. Gradiščanski deželni glavar dr. Walheim je bil danes odstopljen ter je postal njegov naslednik deželni svetnik ing. Silvester. Gradiščanski deželni zbor se snide 23. t. m. k izvolitvi novega deželnega glavarja. Ravno tako se snide 22. t. m. nižjeavstrijski deželni zbor, da izvoli namestnika deželnemu glavarju.

V Leobnu se je danes pred izrednim sodiščem začela razprava proti Kolomanu Walischa, ki bo najbrže obsojen na smrt.

Na Dunaju je v neki kazarni na Stefanovem trgu eksplodirala papirna bomba, ki sicer ni zahlevala človeških živelj, pač pa je napravila veliko materialno škodo. Dunajsko policijsko ravnanje je prešlo brzotraj, po katerem je bil na daljnoročni kobil Dunaj-zapadna meja pri Welsu izvršen dinamični napad.

bi bila v interesu Avstrije potrebna za poslovanje carinske zveze.

Dollfuss se je nočjo izrazil napram dopisniku nekega madžarskega lista, da noče niti potrditi niti zanikati teh govorov, v kolikor tiče rimskega sestanka, toda toliko lahko reče že sedaj, da v sedanjih okoliščinah ne more biti govora o kakršni carinski zvezi med Avstrijo in Madžarsko, še manj pa o carinski zvezi med Avstrijo, Madžarsko in Italijo. Kljub tem izjavam pa se vzdržuje mnenje, da pripravljata Italija carinski sestanek in poseben sporazum med tremi državami, v katerem si bodo države podpisnice na isti način kot države, ki so podpisale balkanski pakt, obljubile medsebojno podporo in medsebojno sporazumno reševanje gospodarskih in političnih vprašanj.

Strašna železniška nesreča v Italiji

Dosedaj so našli 16 mrtvih in 11 ranjenih

Pariz, 19. febr. AA. Iz Rima poročajo: Snoci se je pripetila na železniški progi Campiella-Piombino med postajama Popolonia in Portovecchio železniška nesreča, ki je zahtevala 16 smrtnih žrtev, med njimi 3 železniške uslužbenice in 11 ranjencev. Ne-

sreča se je zgodila zaradi trčenja med avtobusom na tratičnicah in potniškim vlakom, nastalega, ker se motorni vlak ni držal urnika. Lokomotiva potniškega vlaka se je iztrila, motorni vlak se je pa vnel. Promet se je obnovil davi.

Občinske volitve v Bolgariji

Komunisti so izgubili polovico mandatov

Sofija, 19. febr. m. Danes dopoldne so bili uradno objavljeni sledeči podatki o izidu občinskih volitev v 2053 podeželskih občinah. Vladni zemledelci so dobili 195.999 glasov, demokrati Mušanova 117.688 glasov, Cankov in njegov novi pokret »Nova Bolgarija« 83.599 glasov, zemledelci iz organizacije »Aleksander Stambolijski«, bivši emigranti Petra Todorova, Nedeljka Atanasova in Hrista Stojanova 43.761 glasov, narodni liberalci Najdanova 20.707, delavci (komunisti) 55.086 glasov (pri zadnjih volitvah so dobili komunisti 130 tisoč glasov) in so padli več kot za polovico, »Demokratski Sgovor«, to je krilo Burov-Molov, 27.461 glasov. Poleg teh posameznih list je bilo v mnogih krajih tudi več koalicijskih list. Koalicijski vladni blok je dobil 85.242 glasov, koalicijski blok opozicije 71.150 glasov. Po uradnih po-

datkih je vlada dobila 60 odst. od vsega števila oddanih glasov. Za vlado, odnosno za demokrati in vladnimi zemledelci, pa je dobil največ glasov Cankov, ki se je postavil na čelo bolgarskega fašizma.

Od izidov teh volitev bo odvisna predstoječa preosnova vlade Nikolaja Mušanova. Zemledelci Gičeva se še vedno upirajo vstopu v vlado. Demokratski Sgovor Burova in Molova pa bi v tem slučaju izstopil iz vlade in skušal povzročiti razpust sobranja ter zahtevati razpis novih volitev.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme bo trajalo dalje, sveži zapadni vetrovi, večinoma bo oblačno. V predgorju Alp na posameznih krajih lahne padavine.

Rusija priznala Poljsko za velesilo

Beck obišče Romunijo kot posrednik med Rusijo in Romunijo

Varšava, 19. febr. b. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da bo zunanji minister Beck v kratkem odpotoval v Bukarešt. Rok za pogajanja za novo zavezniško pogodbo in za sporazum z Rusijo med Poljsko in Romunijo še ni določen, znano pa je, da se bodo pogajanja pričela v teku meseca marca. Romunija je posredovala vlogo Poljske radevolje sprejela.

Poluradna »Gazeta Poljska« piše v uvodniku o obisku poljskega zunanjega ministra Becka v Moskvi ter podčuje prisrčni sprejem, na katerega je poljski zunanji minister naletel v vseh moskovskih krogih. Vsakemu pozornemu opazovalcu je jasno, da je obisk poljskega zunanjega ministra v Moskvi odpravi vrata za trajno utrditev dobrih odnosov med dvema velesilama, ki sta povišali diplomatska pred-

stavnitva v obeh prestolnicah na stopnjo veleposlanstva.

Nemčija pozdravlja

Berlin, 19. febr. b. »Angriff« piše pod naslovom: »Rusija je priznala Poljsko za velesilo« in naglašajo, da je Poljska po priznanju od strani sovjetske Rusije postala velesila. To so priznale že tudi druge države, Italija, Turčija in Vatikan. V izjavi poljskega zunanjega ministra, ki jo je dal predstavnikom tiska, da Poljska izkoristi vsako priliko, da uresniči pravo zblizanje med obema narodoma, vidi »Angriff« temeljno izjavo polkovnika Becka za neposredno izmenjavo misli in jo pozdravlja kot tako, ker odgovarja tudi nemškemu stališču.

Madžari posredujejo med Rusijo in Bolgarijo

Bolgari pozdravljajo vpostavitve zvez z Rusijo

Sofija, 19. febr. m. Glede vpostavitve diplomatskih odnosov med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo objavlja tukajšnje časopisje obširne članke, v katerih pozdravlja ta korak bolgarske vlade. Za vpostavitve diplomatskih odnosov so se izrekli skoraj vsi uglednejši bolgarski politiki razen Cankova. Značilna so mnenja nekaterih dnevnikov glede vprašanja, kdo bo posredoval med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo, da čimprej pride do vpostavitve rednih diplomatskih odnosov med obema državama. Tako piše »Novo Vreme« med drugim, da te posredovalne vloge ne bo prevzela Turčija, ki vzdržuje s Sovjeti, kakor znano, že več let prijateljske stike, ampak Madžarska, ki je šele pred kratkim obnovila redne diplomatske odnose z Rusijo in katere časopisje je pred kratkim pričelo poudarjati potrebo, da tudi Bolgarija čimprej vpostavi prijateljske odnose s Sovjeti. Glasilo vladnih zemledelcev »Pobeda« pa v svojem uvodniku, ki ga je objavilo pod naslovom »Bolgarija in Sovjetska Rusija«, odločno nastopa proti vsakemu posredovanju in pravi dobesedno sledeče: »Doznavamo, da bi se morala

pogajanja za obnovitev diplomatskih odnosov s Sovj. Rusijo voditi v Rimu in Budimpešti. Izjavljamo, da smo proti temu varštvu od strani Madžarske in Italije v naši zunanji politiki. Bolgarija je že polnoletna in, hvala Bogu, ne potrebuje več varstva.« Člankar nadalje naglašajo, da mora biti prvi bolgarski poslanik v Moskvi poljedelec, da bi se bolgarski interesi v Rusiji ne zaigrali v korist tujih ciljev in tuje politike. Vpostavitve rednih diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo so pa sprejeli zelo simpatično tudi gospodarski krogi, ker upajo, da bo postala Rusija glavni kupec bolgarskega tobaka.

Pogodba med Rusijo in Malo zvezo je postala veljavna

Moskva, 19. febr. p. Tu so bile izmenjane ratifikacijske listine o definiciji napadalca, ki je bila kot znano dogovorjena lani julija v Londonu med Rusijo in državami Male zveze. S tem je tozadevna pogodba stopila v veljavo za Rusijo na eni strani ter češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo na drugi strani.

Rusko-angleška trgovinska pogodba je bila danes objavljena

London, 19. febr. tg. Danes je bila objavljena nova angleško-ruska trgovinska pogodba. Razmerje med angleškim uvozom v Rusijo in ruskim uvozom v Anglijo bo odšel 1:1,7 in se bo polagoma do 1. 1938 izravnalo do 1:1,2. Med tem, ko je to razmerje do sedaj bilo tako, da je Anglija prodala samo eno četvrtino tega, kar je Rusija uvažala na angleški trg. Po tej pogodbi priznava Sovjetska Rusija tudi jurisdikcijo angleških sodišč pri poravnavi vseh nastalih imovinskih sporov. Veljavnost pogodbe preneha s šestmesečno odpovedjo. Obe državi sta druga drugi priznali klavzulo o najvišji ugodnosti, izjemši, kolikor tiče angleških dominacijonov.

Dodatno z zgoraj navedenim poročilom je vlada izdala razlago, zakaj je prišlo do odpovedi trgovinske pogodbe z Rusijo 1. 1932. Vzrok za to je bilo dejstvo, da Anglija od te pogodbe ni imela nobene koristi, ker je ena pogodbenih strank tržila v imenu države, med tem ko so Angleži nastopali na ruskem trgu le kot zasebniki. Drugi vzrok je bil protest Kanade, ki se je bala za svoje žitne za-

loge, ker je sovjetsko žito s svojimi nizkimi cenami prodajalo kanadskega žita naravnost onemogočilo. Nova pogodba bo te imenovane nedostatke odstranila, ker sta si obe pogodbeni stranki pridržali pravico, da nadzirata tudi cene uvoženega blaga, da ne bi škodovala domačim producentom.

Nova pogodba ustanavlja tudi posebno komisijo, ki bo nadzirala medsebojno trgovino in ki bo vsaki tretji mesec izdala svoje strokovno mnenje in eventuelno tudi nasvetovale, katere vrste blago druge države podpisnice naj bi se začasno pri uvozu omejilo. Angleška vlada je prepričana, da bo z novo pogodbo svoji domači produkciji mnogo koristila in da bo v trgovini z Rusijo zaposlila precejšen del svojega brezposelnega brodovala. V čl. 4 dovoljuje pogodba kreditne olajšave za ojačenje medsebojnih trgovinskih zvez. Čl. 6 določa ugodnosti, ki jih bo sovjetska državna trgovinska delegacija uživala v Angliji. Čl. 7 našteva blago, ki bo uživalo prednostne carine.

Boji na mandžurski meji

Moskva, 19. febr. k. Danes je tukaj vzbudila silno vznemirjenje vest, da je prišlo do prvih spopadov na mandžursko-ruski meji med ruskimi in japonskimi četami. Borba je trajala dve uri. Sovjetski general Blücher je z letalom odpotoval v Harbin.

Med Japonsko in USA

Washington, 19. febr. p. Novi japonski poslanik v Washingtonu je danes dal časniki-karjem izjavo, v kateri je dejal med drugim, da bosta Japonska in Amerika lahko živeli v prijateljskih odnosih. Zlasti je poudaril, da so znatne in normalne trgovske zveze obeh držav in da je Japonska vse svoje dolgeve plačala v redu. Glede gradbe vojnih ladij upa na sporazum med obema državama. Končno Japonci ne nameravajo začeti nobene vojske z Rusijo.

Casnikarji imajo 40 urni teden v Ameriki

Washington, 19. febr. tg. Predsednik Roosevelt je danes izdal novo pragmatiko za časnikarje. Casnikarji, ki so uslužbeni pri listih z nad 70.000 dnevne naklade, dobijo po tem novem zakonu petdnevni delovni teden ali teden 40 delovnih ur.

Ključasti križ - obvezen znak

Berlin, 19. febr. k. Predsednik Hindenburg je izdal naredbo, s katero se hitlerjevski ključasti križ uvaža kot obvezen državni grb poleg že obstoječega. Vsi državni uradniki in vojaštvu morajo nositi ključasti križ na vidnem mestu.

Največje letalo sveta

Moskva, 19. febr. k. Aerohidrodinamični inštitut je danes dogotovil velikansko letalo, ki se bo imenovalo »Maksim Gorkije«. To je eden največjih aeroplanov na svetu. Ima 8 velikih motorjev in vozi s hitrostjo 300 km na uro. Širina kril je 62 metrov in dolžina letala 30 metrov. Prostora ima za 60 potnikov. Na njem je posebna telefonska centrala, kino in tiskarna, ki lahko natisne 10 tisoč izvodov na uro.

Posadka ponesrečenega ledolomilca

Moskva, 19. febr. p. Po najnovejših radiotelegrafskih poročilih se je posrečilo rešiti posadko ruskega ledolomca na suho, kjer so si postavili dve leseni baraki za prezimovanje. Živili imajo na razpolago samo za dva meseca in ravno za toliko kuriva za razsvetljavo. Vendar je kraj, kjer se nahajata baraki, zelo ugoden za prestanek letal in pričakovati je, da bodo v lepem vremenu letala lahko pristala pred barakami.

Pravičen zakon v ČSR

Praga, 19. febr. p. Vlada je danes predložila zbirnici nov zakon, s katerim se odlagajo vse ekskeucije in konkurzi kmetov do konca 1. 1934. Ravno tako se ustavijo vse ekskeucije in konkurzi brezposelnim do konca 1. 1934.

Zblizanje med Nemčijo in ČSR

Leipzig, 19. febr. b. Saški ministrski predsednik von Killinger je sprejel včeraj v Dresdenu dr. Brzezinskega, češkoslovaškega konzula v Leipzigu in mu podal izjavo, da so mešne oblasti pripravljene sodelovati s poljskim konzularnim predstavništvom v smeri poglobitve medsebojnih odnosov v duhu nemško-poljskega sporazuma.

Doumergue dela hitro

Pariz, 19. febr. p. Po kratkem presledku se je seja francoskega parlamenta nadaljevala. S 440 proti 140 glasovom socialistov in komunistov je bil sprejet zakon, po katerem lahko skupščina z enim samim glasovanjem izglasi vse potrebne kredite za 1. 1934, ne da bi bilo treba glasovati za vsako postavko posebej.

Pariz, 19. febr. TG. Parlament je danes z vseni glasovi proti socialistom in komunistom sprejel zakon, s katerim se imenuje komisija 44 poslancev za preiskovanje vzrokov, ki so dovedli do tragičnih demonstracij dne 6. februarja. Komisija ima nadalje nalogo, da dožene tudi osebe, ki nosijo neposredno odgovornost za prelivanje krvi. Socialisti so oporekali, da ta manifestacija ni bila miroljubna, ker je bilo na ulicah 150.000 ljudi, ki so demonstrirali proti vladi. Toda vladna večina je ostro protestirala proti temu, da bi se dalo ime vlada ljudem, ki so brez vsake odgovornosti streljali na narod. Nekoliko pozneje je tudi senat sprejel isti zakon in zakonski predlog, da se odstopi od vseh interpelacij in vseh nepotrebnih govorov, da bo proračun čimprej pod streho.

Nemški zlati zaklad pada

Berlin, 19. febr. TG. Nočjo je nemška drž. banka že v tretjič v zadnjih treh zaporednih tednih izdala poročilo, da je zlati zaklad, ki služi za krije nemškemu papirnatemu denarju, zopet znova in zelo resno padel tako globoko, da danes ne predstavlja več po zakonu predpisane odstotka. Dne 13. febr. je padel zaklad za 10,4 točke.

Češka krona

Praga, 19. febr. p. Praška borza za devize je danes začela normalno poslovati. Devizna kupčija je izkazovala le malo večji promet kot normalno. Na današnji borzi je notiral Berlin 956, dočim bi po novi pariteti moral notirati okoli 903,60. Dunaj je notiral 469,90 (po pariteti 463,80). Nadalje je v Curihi notirala češkoslovaška krona 15,27, danes pa je zopet začela po preteku enega tedna notirati, in sicer na podlagi 12,85. Drugače v češkoslovaškem gospodarstvu ni bilo zabeležiti nobenih večjih perturbacij. Na Dunaju je češkoslovaška krona notirala 17,15 denar, deviza pa 17,39.

Pivovarski kartel

Novi Sad, 19. febr. m. Glavni proizvajalec piva v naši državi Ignjat Bajloni, Gjorgije Weifert in dr. Gedeon Gjurgjerski so se sporazumeli glede razdelitve interesnih sfer za prodajo piva. Dosedanje cene ostanejo nespremenjene.

Slovenska katoliška akad. mladina proslavlja Pija XI. Nedeljska slovesnost v Ljubljani

Ljubljana, 19. februarja.

Včerajšnje nedeljo je slovenska katoliška akademska mladina posvetila proslavi obletnice kronanja papeža Pija XI. Proslava se je izvršila na veličasten, dostojanstven način ter je ponovno dokazala vso udanost, ki jo gojita naša akademska mladina in slovenski narod do Petrove skale in njenega varuha, sedanjega sv. očeta.

V stolnici je bila dopoldne pontifikalna sveta maša, ki so se je v obilnem številu udeležili akademska mladina, akademske starešine, vse katoliške organizacije in ljubljansko prebivalstvo, tako da je bila stolnica polna. Pred slovesno službo božjo je imel škof dr. Rožman globoko zasnovan cerkveni govor, ki je napravil na zbrane vernike močnejši vtis.

Snoči je bila v veliki unijski dvorani slovesna akademija. Unijska dvorana je bila polna, polne so bile tudi galerije. Razveseljiva je bila zlasti udeležba mladine, pretežno pa so bili navzočni moški. Ko je prišel škof dr. Rožman s spremstvom, je vsa dvorana navdušeno pozdravila priljubljeno nadpastirja. Med navzočimi smo opazili mnogo duhovščine in uglednih katoliških javnih delavcev.

Cand. iur. Casar je s prisrčnim govorom pozdravil najprej škofa, nato pa vse občinstvo, zlasti pa še mladino, ki je letos že drugič priredila v Ljubljani manifestacijo slovenske katoliške misli. Pevski zbor bogoslovcev je nato zapel »Tu es Petrus«.

Veličina papeštva Iz govora dr. Mihe Kreka

Predsednik Katoliške akcije dr. Miha Krek je imel nato krasen, idejno izklesan govor, v katerem je v glavnem poudarjal:

Nam katolicanom ni treba ponavljati besedi, s katerimi je dal Jezus apostolu Petru dolžnost in čast poglavarja edino zveličavne katoliške Cerkve.

Zivo verujem, da smo po volji Odrčenikov z njim združeni le, če je Peter naš pastir in mi člani njegove črede, ker je le Peter prejel ključne nebeskega kraljestva iz rok Zveličarja, Ustanovitelja samega.

Pa je Peter umrl na križu in je za njim 33 njegovih naslednikov izdihnilo v mučeništvu. V življenju in nehanju tega ubogega sveta se je ob vsakem času na svojstven način izpolnjevala tudi naš Petrovi nasledniki Kristusova prerokba: »Preganjali Vas bodo.«

Današnji čas v razmerju do Petrovega stola ni boljši, ampak pogubnejši in zahrbtnejši. Zato je pri vsej naši trdni veri in povezanosti s Kristusovo cerkvijo potrebno, da ob obletnici slovesnih dogodkov na Petrovem stolu skušamo obuditi kolikor možno resnično sliko neizmerne dobrote in vrednosti, ki nam je je Bog dal s tem, da nam je pustil vidnega svojega namestnika na zemlji.

Dnevno življenje namreč to sliko pači in zabrisuje, nastavlja nam skušnjave ter izpodkopa živo prepričanje. Za slabe zemeljske oči in plehko spoznanje je bilo lahko govoriti o veličini papeštva takrat, ko je Cerkev zmaga v poganskem rimskem cesarstvu, ko so kasnejše papeži delili poglavarjem vladarska žezla in mazili vladarske glave, v srednjem veku, ko je Rim odločil v mednarodnih sporih in pravih, ko je papež zmagal nad polumesecem, ko je ves civilizirani svet klečal in klonil pred zapovedujočo besedo in odločujočo roko papeža, poglavarja katoliške Cerkve.

Po pojmovanju sveta pa večji del zgodovine devetnajstih stoletij papeštva ni v skladu z veličastvom vrhovnega poglavarja Cerkve. Zgodovina je prepletena s trnjem ponižanja, preganjanja in trpljenja, z usodo sramotljenja in zaničevanja.

Tudi v današnji razklanosti in zmedbi vseh pojmov, ko je dvom nad vsem našo dnevno dušna hrana, v tej slabokrvnosti srčne in umske kulture smo tudi mi v vrtincih divjih izkušnjav. Dan za dnem na lastnem telesu in v neposredni okolici doživljamo pojave navidezne nemoči in onemoglosti naslednika Kristusovega in njegove Cerkve. Pa nam — le priznajmo — za naše brate srce krvavi, ko jim razmere celo slovensko molitve jemljejo. Gnjev se nam dviga, ko vidimo izginitje prelepe pridobitve katoliške kulture in vzgoje pod satanskim zobom sedanjega časa.

V teh razmerah okoli nas sika izkušnja: kaj smore vaš poglavar, kje je njegova oblast, kolika je njegova moč, kje je zaslomba vaša, vi verni katoliški Slovenci?

To razpoloženje današnjega časa, naše družbe, podvogoja zahteva, da ne zanemarimo nauka o papeštvu, da obojujamo svojo vero vanj, jo utrjujemo in utemeljujemo. Da izopolnjujemo svoje znanje in poznanje papeštva. Le to in edino to naše prizadevanje pomeni uspešen boj proti dvomu in pomislekom današnjega dne.

Nauk je ta: V papeštvu imamo katolicani centralno silo, ki vlada in vodi vse versko in cerkveno življenje. V papežu imamo edinega delivca milosti, posebno vidno vez z Bogom samim. Edinega in njega samega razlagalca in ohranjevalca prave resnice. V njem je najvišja avtoriteta, ki jo je postavil Bog sam. On je oblast, ki se ji vsi klanjajo. Vemo, da ima svoj izvor v Bogu. Vedno znova nam izpričuje, da cerkveni vladar ni vladar iz oblasti željivosti, ampak v poniženju prevzemanju in izvrševanju najvišje dolžnosti, vladar, ki dan za dnem kleči, moli in prosi za nas.

To prepričanje, v veri ustanovljeno, v dogmi potrjeno, nam tudi življenje in zgodovina devetnajstih stoletij izpričuje in dokazuje kot edino upravičeno in pravo.

Papeštvo je skozi devetnajst sto let ostalo neizpremenjeno. Od Petra do Pija XI. je papeška oblast ostala ista. Ni je izpremenil razvoj, ne obseg cerkvenih teritorijev, ne število vernikov, ne svetni položaj nosilcev papeške časti, ne njihova osebna inteligenca in kvaliteta. Papeštvo je ostalo tudi neizpremenjeno po obliki, dasi so se izpreminjale med tem vse oblasti in vodstva svetnih človeških družb.

Devetnajst stoletij je papeštvo neomajana skala. Poedine papeže so krizali, v morje metali, morili, zapirali, preganili, zasmejevali in poniževali, toda papeška tiara je ostala. Podrli so je v pozabo rimski imperij, izginila je v muzej grška kultura, razpadlo je rimsko-germansko in vzhodno-rimsko cesarstvo. Izumrli so brez sledu rodovi, ki so se ob preseljevanju zaletavali v Rim, papeštvo pa je ostalo. Padali so prestoli, izginjale so vladarske hiše, umirale so vojske, papeštvo pa je ostalo. Napoleon, največji genij svojega časa, je dosegel tudi to, da je zaprtega papeža odpeljal v ujetništvo. A zgodilo se je, da se je vrnil papež mučenik ob zvoznem zvono vsega sveta popolnoma svoboden in nezlomljen v Vatikan, med tem ko je nasprotno Napoleon na otoku Sv. Helene kot jetnik umrl v

premišljevanju revnosti in minljivosti svojih veličanskih podvzetij.

Papeštvo je čuvar resnice, voditelj človeštva po edini pravih verskih potih in moralnih načelih. V čuvanju resnice je papeštvo raje žrtvovalo milijone vernikov, cele države in dežele odpadnikov, cela desetletja in stoletja strašnih bojev, kakor da bi dalo le na videz kak znak popuščanja od edine in samo ene resnice. Največje udarce je preželo papeštvo vled notranjih verskih bojev, a vzdržavalo je avtoriteto edinega učenika in sodnika o pravilnosti Kristusovega nauka, od Klementa, ki je prvi ukazal Korinčanom, preko vseh cerkvenih svetovnih koncilov do ustanovitve in slovesne proglasitve dogme o nezmisljivosti papeža kot vrhovnega cerkvenega poglavarja.

Ta silen organizem nima ovir v raznih kulturah, različnih jezikih, pestrosti narodnosti in bujnosti navad, ne v stanovskih in ne v socialnih razlikah. Ta organizem je enako prilagodljiv antiki kot srednjemu veku, kot novemu času. Nad vsemi in z vsemi je.

Pri tej priliki pač razumemo protestantskega generala Moltkeja, ki je dejal: »Vendar bomo morali še vsi postati katolici, ker takega poveljnika kot tam, nimajo nikjer.«

Papeštvo je največji kulturni činitelj. Pod njegovim vodstvom je katoliška Cerkev gonila sirovost barbarstva, ona je proklela suženjstvo, ona vpostavila čast in dostojanstvo žene, dala družini njeno svetlost, avtoriteto njeno pravo vrednost in spoštovanje, državi temelj njenih pravic, znanstvenemu napredku in umetnostnemu ustvarjanju veliki smisel lepote.

Papeštvo predstavlja silno borbo za svobodo vesti in mišljenja, za čast in dostojanstvo človeka, za svoboden razvoj človekove osebnosti. Papeštvo ni zapadlo niti cenzurizmu niti pokrajinskemu, niti nacionalnemu ali kakršnekoli drugemu pohlepu ali pristranosti. Papeštvo zbira katolike v pestri družbi Kristusovih udov, ki naj v skupni Cerkvi vsak iz svojih lastnosti, svojih posebnosti, svojimi sredstvi in na svoj način, s svojimi čustvi in po svojih sposobnostih služi idealnemu človeštvu bratstvu na zemlji in dosega svoj večni cilj.

Papeštvo res da ne more nič zato, če so se mirovni dogovori sklepali brez njega in preko njega, brez spoštovanja načel, ki jih je Benedikt XV. oznanil. Papeštvo proti razmeram, ki so nastale po teh dogovorih, pri številnih narodnih manjšinah, stoji res da pogosto brez sredstev in moči napram fizičnim silam, ki krivico delajo. A prst Petrovega naslednika kaže tudi tem, zatiranim in zatiralcem, v nebo in ponavlja neizpremenljivi nauk Kristusove Cerkve o božji pravičnosti in neskončni modrosti, ki bo tudi usodo teh tlačanih, ko bodo dnevi dopolnjeni, vodila k zadoščenju.

Ob smrti Benedikta XV. je rekel naš zunanji minister dr. Ninčič: »Papež je v vojnem času storil neprecenljivih dobrot srbskemu narodu. Kdor bi hotel razumeti vso veličino tega dela, bi moral preživeti tisti čas, ko smo zapuščali našo rodno grudo.« Kakor ta naš državnik, so govorili vsi pošteni predstavniki narodov in držav o papeštvu in poedinih papežih v vseh dobah novega zakona. Veliki obisk v turškem Carigradu je vidna priča, da dobrotornost papeža ne pozna meja in razlik med verami in narodnostmi, da nima nobenih sebičnih in taktičnih smotrov, ampak je v resnici zgolj največji in najvišji zgled prve zapovedi ljubezni do Boga in do človeka. Veličastna je dobrotornost papeštva kakor more biti le veličastno delo božje ustanove.

Program papeštva je krščanski življenjski program: V enciklikah ga imamo. Ta program vsebuje združenje vseh energij in blagoslova krščanstva z vsemi silami in željami človeške narave. Obsega vse, kar more biti predmet plemenitega stremljenja. Gorečnost sv. Katarine Sijenske bi moral imeti, da bi vsaj medlo naslikal veličastvo papeštva, pravi kardinal Micara. Če se visokemu cerkvenemu dostojanstveniku tako godi, kako naj mi v teh minutah zajamemo ves sijaj, vso toplino, vso globino in vso vsebino veličastva, ki ga je Bog po svoji previdnosti zbral ob prestolu svojega namestnika na zemlji. A toliko nam je že pri tem skromnem premišljevanju jasno, da za katoliške Slovence ni mesta drugje kot v notranji slogi in trdni skupnosti s Petrovo cerkvijo. Le v tej veličastni, svetovni verski združenosti Kristusovih bratov imamo tudi mi jamstvo svojega narodnega obstanka in kulturnega napredka. Tu smo varni, tu je resnica, tu je vir življenja. Jezus Bog sam nam je porok. On je Petru objubil: Jaz sem molil zate, da Tvoja vera ne bo omajala.

Govor dr. Kreka je bil sprejet z navdušenim odobravanjem. Za tem je pevski zbor bogoslovcev zpel papeško himno v slovenskem jeziku.

G. Jan Irmiler je v slovaškem jeziku izrekel pozdrave slovaške mladine. Njegove bratske besede je dvorana sprejela z dolгим odobravanjem. Prav tako so bile prisrčno sprejete tudi pozdravne besede, ki jih je v imenu zagrebške slovenske katoliške mladine izrekel predsednik tamkajšnje »Danice« akademik Karlo Sekulec.

Papež Pij XI.

Iz govora akademika Savelija

O papežu Piju XI. je nato predaval akademik Julij Saveli. Navajal je med drugim naslednje:

Ko danes obhajamo obletnico njegovega kronanja, pač vsakdo misli na ogromno delo, ki ga je današnji sv. oče že storil v izvrševanju svoje pastirske službe.

Na povratku s kronanja (12. febr. 1922) je v imenu sv. kolegija pozdravil sv. očeta kardinal Vanutelli s prisrčno željo za srečno in uspešno življenjsko pot vnaprej. In takrat je Pij XI. izrekel pomembne besede: »Svetu je treba vrniti mir, mir obdržati in ga do konca izvesti.«

In tudi apeliral! In delal! Papeštvo in mir, katolicizem in mir so nerazdeljivi. Mir ima v papeštvu svojega naravnega zaveznika. Mir v svetu ogrožajo fizične sile, a brani ga princip pravice in resnice, branijo ga moralne vrednote. S temi vrednotami je Cerkev profesionalni, rojeni, od Boga poslani propovednik in zaščitnik. Papeštvo je faktor mira. Tu je razlog, da mi katoliki mir ljubimo, to je razlog, da bomo mi vedno in povsod poborniki mira in sporazuma!

Glavna naloga naše dobe je KA. Tega se sveti oče jasno zaveda. Zato piše v svoji prvi encikliki: »Prihajujemo, da bodo vsi dobromisleli pri tem pomagali in se obračamo predvsem na vas, častiti bratje, ki vas je Kristus sam poklical, ko nam je on sam, naš voditelj in naša glava, poveril skrb za svojo čredo.« Bistveni namen te akcije je, napolniti srca z odkritosrečno Kristusovo ljubeznijo, upoštevajoč vse potrebe vseh stanov, časa in državno-cerkvenih odnosov. Ta akcija ni le religiozna in Cerkev v prid, ampak tudi državi in socialnemu življe-

Slabo vreme je vedno nevarno za Vaše zdravje in „nedolžno“ prehlajenje se lahko razvije v teško in dolgotrajno bolezen. Vred tega vzemite takoj po prvih znakih svetovnoznane **ASPIRIN** tablete z Bayerjevim križem.

V. a. »JUGOFA« *b. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod št. br. 437 od 10. I. 1934.*

nju. Zato smo poudarili, da spada KA brez dvoma h krščanskemu življenju in je prav tako dušno pastirska skrb.

Velik pomen KA po zamisli sv. očeta je interpretiral ob 6. obletnici kronanja Nj. Svetosti kardinal dr. Faulhaber.

24. marca 1924 je podal Pij XI. še enkrat smisel in namen KA v enem samem stavku: »KA pomeni, delati po volji Jezusa Kristusa in v duhu cerkvenih postav za popolno krščanstvo.«

Papež izvaja svojo najvišjo oblast na najrazličnejše načine. Eden od teh je ta, da pošila svoje apostolske okrožnice, bodisi vsemu človeštvu (urbi et orbi), ali pa samo posameznim cerkvam in njih predstojnikom. — Povodi za take okrožnice so najrazličnejši. Zdi se mi, da je potrebno, da predvsem omenim vsaj najvažnejše okrožnice sedanjega svetlega očeta, saj ravno iz njih moremo razbrati vso veličino in dostojanstvo sedanjega Petrovega naslednika.

Papeževe okrožnice so dragocen zaklad, polne resnice in izkušnje. V zmedbi in negotovosti naših

dni so njegovi opomini rešitev za človeštvo. Njegove okrožnice nudijo uspešna sredstva za izboljšanje žalostnih družabnih in gospodarskih razmer. Pokličimo si v spomin samo znamenito okrožnico »Quadragesimo anno«. S čudovito jasnim spoznanjem daje navodila, kako ustvariti pogoje za srečno in mirno sožitje stanov, narodov in držav. — Kako odločno zveni druga njegova okrožnica o vzgoji mladine.

Sv. oče neumorno in plemenito misli. Mi pač ne moremo sv. očetu lepše čestitati k jubileju, ko da mu obljubimo pomoč v vseh njegovih širokopolnih opravilih, pomoč brez počitka in ne računajoč na plačilo z zemeljskimi dobrinami.

Sledil je posrečen vatikanski film. Odobravanje so žele vse točke sporeda. Vso lepo uspelo svečanost je zaključila himna »Povsod Bogac«, ki jo je pela vsa dvorana.

Na ljubljansko katoliško občinstvo je sponožna proslava le pomembne katoliške obletnice napravila mogočen vtis in ga v njegovi vdanosti do sv. Cerkve in ljubezni do naslednika sv. Petra le še podkrepila.

Napete razmere v vevški papirnici Storite vse, da pride do sporazuma in da se delavstvu ugođe upravičene zahteve!

Vevče, 18. februarja.

Sredi januarja že so novoizvoljeni obratni zaupniki na svoji prvi seji razmotrivali o raznih nedostatkih v obratu Vevče in takoj tudi sestavili potrebno predmetno vlogo na obratno ravnatelstvo, ki je bila takoj tudi oddana in sicer 22. januarja 1934.

Obratno ravnatelstvo je pa imenovano vlogo kratkoma zavrnilo, češ, da je vloga preveč obširno sestavljena.

Vsebinsko imenovane vloge pa je ta:

1. Poveča naj se (kar je bilo že lani obljubljeno) baraka za shrambo koles, ker je sedaj najbolj primeren čas radi malega števila shranjenih koles. Obenem naj se naredi primeren lokal za sestanke obratnih zaupnikov, ker po enem letu obljubljenega prostora v tovarniški koloniji še danes nimamo. Prostor obratnim zaupnikom določa člen 16 delovnega reda.

2. V vratarški loži naj se tista zapora odpravi, ker je zelo nepraktična in morajo tisti, ki ostanejo med opoldanskim odmorom v obratu, ležati pod njo nazaj, potem ko oddajo svoje karte vratarju.

3. Ker podjetje še vedno ne obratuje v polnem obsegu ter s tem delavstvo izgubi mnogo delovnih dni, se opaža, da nekateri delodavci zelo pristransko razdeljujejo delo. Prosimo, naj bi obratno vodstvo dalo vsem delavodjem nalog, naj oni pri razdeljevanju dela postopajo pravično, ter naj po potrebi v tem oziru delajo v sporazumu z obratnimi zaupniki dotičnih oddelkov.

4. Odbor obratnih zaupnikov je sklenil, da bodo odslej naprej v malih zadevah, tičečih se posebno samo določenih oddelkov, zastopali posamezne oddelke zaupniki po sledečem razporedu (naveden razpored). Kar se pa tiče važnejših zadev, pa zastopa vse delavstvo starešina ali celokupni zbor obratnih zaupnikov.

5. V zadevi Štibrč Franc naj se obratno vodstvo končno odloči ter prosimo za jasno stališče podjetja glede te zadeve. Če je Štibrč kriv, je s tem, kar časa je že premeščen v Vevče k slabše plačanemu delu, dovolj zadostil svoji krivdi. Ima osemčlansko družino in mislimo, da mora biti za toliko želoždevec že precejšen zaslužek, da jih nasiti. Naj bi se cenjeni naslov pri svoji odločitvi tudi na to oziral.

O gori navedenih točkah želimo razgovor v najkrajšem času. K razgovoru naj se povabi celokupni odbor obratnih zaupnikov.

Kakor je razvidno, vloga ni ne preostala ne žaljiva, pač pa se zdi, da tiči za tem gromom neke posebne vrste zajec, kar se bo s časom itak pokazalo. Omenjamo, da so se na to zavrtnetv obkazalo. Omenjamo, da so se na to zavrtnetv obkazali zaupniki pritožili na kr. inspekcijo dela v Ljubljani, katera je po dobjenih informacijah baje že tudi posredovala.

Ker pa le ni pravega odziva, nedostatki, navedeni v vlogi, pa niso od včeraj ali od datuma vloge, pač pa že od poprej, zato je razumljivo, da je delavstvo nestrpno in hoče, da se zadeva enkrat uredi. Tako je tudi prišlo do tako rekoč spontanega sestanka papirniškega delavstva, ki je bil danes dopoldne ob velikanskem zanimanju in trdni odločnosti, dovesti zadevo do kraja. Na sestanku je bila sprejeta tozadevna resolucija, ki bo jutri izročena obratnemu ravnatelstvu, in na katero so obratni zaupniki vezani.

Resolucija se glasi:

1. Delavstvo najodločneje protestira proti ravnanju ravnatelja Jahn, kateri je odklonil razgovor z obratnimi zaupniki, češ, da vloga z dne 22. januarja ni bila pisana v obliki prošnje;
2. delavstvo poudarja, o naj se njihovi obratni zaupniki smatrajo za zakonite zastopnike ter ne dopusti, da bi se poniževali s tem, da se silijo prositi okoli zastopnikov podjetja;
3. zahtevamo, da podjetje takoj pristopi k razgovoru s celokupnim zaupniškim zborom o vseh točkah zavrnjene spomenice;
4. zahtevamo, da podjetje že vendar prične redno obratovati in naj za to preskrbi potrebna naročila. Če pa se to kljub prizadevanju podjetja ne da doseči, naj se pa zaposli pri zmanjšanjem obratovanju čim več delavstva, ker nikakor ne gre da podjetje gleda samo na svoj nezmanjšani

dobiček, a delavstvo pri tem trpi pomanjkanje. Potem naj se gleda na to, da posamezni delodavci in mojstri ne bodo delavstva pošiljali domov, kadar se njim zdi, ker je dela kljub temu dovolj s čistjenjem strojev, ki so radi pretiranega varčevanja zanemarjeni, radi česar so lažje mogoče požarne katastrofe ter je življenjska varnost delavstva ogrožena;

5. najodločneje zahtevamo, da se Štibrču Francu povrne škoda v iznosu 1400 Din, katere je utrpel zaradi nepotrebne premestitve k slabše plačanemu delu. To zahtevamo zato, ker je Štibrč po izjavi ravnatelja popolnoma nedolžen. — V 6. resoluciji zahteva delavstvo, da bi predrejen organ tovarne ne smel feldvebelsko ravnati z njim.

7. Delavstvo najodločneje zahteva, da se ta resolucija upošteva in izjavlja, da stoji za svojimi zaupniki v enotni fronti ter jih bo ščitilo z vsemi razpoložljivimi sredstvi pred morebitnimi preganjanji.

Sedaj si lahko vsak napravi sam sodbo.

Pri celi stvari se nam zdi postopanje obratnega ravnatelstva nerazumljivo. Saj je bila vloga sestavljena v zakonsko predpisanem postopku in tudi predpisano izročena, ni preostala, ni žaljiva, ne vsebuje nikakih točk, ki bi jo običajno dotikale finančne strani podjetja, temveč same take zadeve, ki — ako se uredi — bodo delavstvu in podjetju v enako korist. V drugi vrsti je treba poudariti tudi to, da imamo zakon o zaščiti delavstva, uredbi o delavskih zaupnikih itd. V vseh teh in stremiljenju oblasti pride vedno in povsod do izraza zahteva po mirnih poravnava in harmoniji po obratih. Ko pa delavstvo hoče in sledi odredbam in zakonu, je pa bob v steno. Ako se lok le prehuje napenja, je nevarnost, da poči. Bolj ko bo delavec zadovoljen, več bo imelo koristi tudi njegovo delo in s tem tudi podjetje.

Delavstvo je svoje povedalo, sedaj je vrsta na podjetju, da tudi ono pokaže vsaj tisto malo volje, kolikor je je potreba, saj veliko je ni treba pri teh malenkostnih zahtevah.

★

Št. Vid nad Ljubljano

Podružnica Jugoslovanskih obrtnikov v Št. Vidu nad Ljubljano, ki se je ustanovila koncem meseca novembra lanskega leta, je postala zelo agilna. Šteje že nad 80 članov, ki se zavedajo, da je v njih samih tista sila, ki jih bo dovedla do boljše bodočnosti. Sedanji težišči so postali za obrtnika že nezmagljivi. Nesrečni denarni zastoj je ugonobil že veliko obrtnikov. Treba je zato složnega dela vseh obrtnikov, da se reši obrtni stan. Št. Vid nad Ljubljano z okolice je obrtni kraj z raznimi obrti. Podružnica jugoslovanskih obrtnikov v Št. Vidu nad Ljubljano je sklenila, da priredi za časa velikih šolskih počitnic v poslopju narodne šole veliko razstavo vseh obrtnih izdelkov svojih članov. Razstava bi naj bila od 14. julija do 20. avgusta t. l. Št. Vid z okolice je najlepši kraj okoli Ljubljane, ki privablja velike množice ljubljancev na razvedrilo, posebno še, ker ima ugodno tramvajsko zvezo z Ljubljano. Pa tudi tuji si radi ogledajo te kraje in jih občudujejo. Obrtniki pa hočejo pokazati, da so poleg lepote kraja tudi razne obrti v Št. Vidu zelo razvite. Šentiviški mizarji so znani po vsej naši državi, krojaški obrt je že znan vsakemu Ljubljancu, sodarji v Tacnu so mojstri v svojih stroki. Pa tudi kovinarji so na prvem mestu. In koliko je še drugih obrtov, katerih izvrstna in cenena dela bo videti na razstavi. Odbor podružnice jugoslovanskih obrtnikov bo storil vse, da pokaže posetnikom razstave napredke šentiviških obrtnikov, ki lahko konkurirajo z enakimi tujimi izdelki.

— Pri odebeletosti vzbuja redna zbiravilna uporaba naravne »Franz Josefove« *grenčice* jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Zadnje vesti:

Giornale d'Italia:

„Pustite Avstrijo v miru!“

Ostro svarilo na naslov Nemčije - Grožnja z direktno akcijo

Rim, 19. febr. TG. Jutri izide v »Giornale d'Italia« članek, ki svavi z ostro, kakor je do sedaj v italijanskem tonu ne poznamo, nemško vlado, naj vendar pusti Avstrijo pri miru. Članek, ki brez dvoma govori po navodilih italijanskega zunanjega ministrstva, izjavlja, da predstavlja skupna francosko-angleško-italijanska izjava za neodvisnost Avstrije resno svarilo ob dvajseti uri, ker odpira možnost za direktno akcijo, ako bi ta bila potrebna, da se neodvisnost Avstrije ohrani. Za »Giornale d'Italia« ni več nobenega dvoma, da je gibanje narodnega socializma, ki je izbruhnilo s takšno silo v Avstriji, podpirano neposredno od nemške vlade in da so krogle, ki ubijajo Avstrijce, brez dvoma nemškega izvora. Italija želi, da bi prišlo do pravične revizije mirovnih pogojev, toda to nikakor ne pomeni, naj si

to Nemčija enkrat za vselej zapomni, da sme vsak sam zase delati, kar mu pade v glavo ampak da se bo revizija izvršila s skupnimi sporazumnimi napori vseh držav na osnovi mednarodno priznanih načel pravičnosti. Revizija mirovnih pogojev ne pomeni rušenja evropske stavbe, ampak samo zmerne spremembe tam, kjer so spremembe potrebne in upravičene. Italija nikakor nima namena, odgovoriti se dolžnostim in ugodnostim, ki jih je kot evropska velesila sprejela. Med te dolžnosti in odgovornosti pa spada v prvi vrsti čuvanje avstrijske neodvisnosti. Spritno dejstvo, da je italijanski tisk popolnoma pod nadzorstvom vladne cenzure, je umevno, ako politični krogi smatrajo, da je v »Giornale d'Italia« izjavil svoje stališče glede Avstrije Mussolini.

Žalovanje Belgije

Bruselj, 19. febr. TG. Nepregledne vrste množic, ki jih tukajšnji policijski organi računajo na stotisoče, so stali z odkritimi glavami na obeh straneh ceste, ki vodi iz kraljeve palače v Bruslju, proti gradu Laeken, kamor so nocoj prepejali truplo kralja Alberta. Truplo je ležalo na topovskih lafeti in je bilo pogrnjeno z belgijsko trobojnicjo. Za krsto je korakala kraljeva družina. Za njo ogromna množica bivših bojevnikov s svojimi zastavami. Za bojevniki so korakale nepregledne vrste zastopnikov delavstva iz rudarskih in industrijskih krajev z delegati kmetijske zveze, ki so prišli iz vseh večjih krajev Belgije. Tudi mladinska društva so bila menda polnoštevno zastopana. Ko so vozili kraljevo truplo med gostim spajanjem preprostega ljudstva, se je opazilo, kako od skupine do skupine duhovniki molijo za rajnega, na katere zbrano ljudstvo odgovarja z globoko pobožnostjo.

Poljska ohrani zlato valuto

Varnava, 19. febr. tg. Z ozirom na to, da je češkoslovaška vlada znižala vrednost češkoslovaške krone, je poljski finančni minister Zavacki danes izjavil, da Poljska temu zgledu ne bo sledila. Bilanca poljske zunanje trgovine in višina cen v notranjosti države so tako ugodne, da Poljska lahko vztraja pri svoji dosedanjim zlati podlagi, ki je pod nobenim pogojem ne bo opustila.

Mariborske vesti:

„Mali Stavisky“ v mariborskih zaporih

Lansko jesen se je v javnosti doznalo za ime nekega Jaroslava Risyja, ki ga je aretirala mariborska policija radi prevare ter oddala sodišču. V drugo se je čulo o njem ob priliki sodne razprave pred okrožnim senatom, na kateri je bil Risy radi prevar na škodo šestih mariborskih trgovcev, ki jih je opeharil za skupno 60.000 Din, obsojen na poldruge leto ječe. Risy se je proti obsodi pritožil, češ da je nedolžen. Priziv pa še ni bil rešen, ko se je zvedelo za druge njegove prevare, ki ga postavljajo v čisto drugo luč ter dokazujejo, da je znal na široko razplesti mrežo, v katero je polovil številne žrtev. Iz prijav, ki jih sedaj dobiva mariborsko okrožno sodišče od vseh strani, je razvidno, da imajo v zaporih velikopoteznega sleparja, ki se je znal vtihotapiti v naše najvišje gospodarske kroge ter si pridobiti njihovo zaupanje z lažnim predstavljanjem. Risy se je predstavljal za prijatelja raznih ministrov in visokih funkcionarjev ter obetal uspešno izvedbo vseh mogočih intervencij. Tako je

□ Emigranti iz Avstrije. V nedeljo je dospelo v Maribor iz dravske doline zopet 5 avstrijskih beguncev, tako da je število v Mariboru bivaajočih emigrantov naraslo na 12. Tudi ta petorica je iz voitsberških revirjev, kakor sedmorica, o kateri smo poročali v včerajšnjem »Ponedeljskem Slovence«. Priporočajo, da se je zelo veliko beguncev obrnilo proti jugoslovanski meji, toda na avstrijski strani je sedaj meja že tako zastražena, da je vsak prehod tvegan. Naši obmejni organi so jim dovolili prehod brez vsega ter so jim v vsakem oziru šli na roko. Tudi ti begunci ostanejo v Mariboru.

□ Razprava se ne bo vršila. Za danes dopoldne ob 9. uri je bila razpisana obnovitvena razprava proti zasebnemu uradniku Edvardu Sesslerju, za katero je vladalo v Mariboru umevno zanimanje. Razprava pa se je včeraj preložila.

□ Električni aparat za omamljenje drobne v klavnicni so svojočasno zahtevali mesarji potom svoje organizacije ter jim ga je vodstvo obljubilo. Aparata pa doslej še vedno ni v klavnicah, dasi bi bil baš sedaj v zimi, ko je frekvenca mnogo večja, nujno potreben.

□ Vse bi rado postalo pristojno v mesto. Nenavadno število prošelj za podelitev pristojnosti v mariborsko mestno občino dobiva sedaj magistrat. Ljudje, ki že desetletja stanujejo v mestu ter se niso preje zmenili za pristojnost, sedaj kar naenkrat navaljujejo, da se jim prizna pravica mariborskega meščana.

□ Sreča v nesreči. Z radvanjskih ribnikov so celo zimo odvažali led, sedaj pa so z odvozom prenehali ter se je napravila na vodi nova ledena skorja, ki jo je skušala v nedeljo mladina izrabiti za drsanje. Led pa je še pretenak ter se je udri pod nogami drsalcev. Troje od njih se je znašlo v vodi — pa k sreči na onem koncu ribnika, kjer je globina neznatna. Udri so se samo do pasu ter so jih tovariši lahko spravili na breg.

□ Ureditve promenade na Aleksandrovi. V načrtu letošnjih javnih del je tudi končna ureditev Aleksandrove ceste, ki se je pričela še izvajati z odstranitvijo kostanjevega drevoreda med Prešernovo in Aleksandrovo. V nadaljnjem načrtu je razširjenje in novo asfaltiranje obeh hodnikov, ni pa še nikjer predvidena končna ureditev prometne poti med Cankarjevo in Trgom Svobode. Prome-

Esser pred sodiščem

Köln, 19. febr. TG. Danes se je zagovarjal pred tukajšnjim kriminalnim sodiščem bivši podpredsednik nemškega državnega zbora in poslanec centra Thomas Esser, ki je s še tremi drugimi obtoženci obtožen, da je slabo upravljal denar tukajšnje obrtne zbornice v l. 1924, ni izplačeval uradnikom plače in dovolil, da se je denarno in blagovno premoženje te zbornice zapravilo na protizakonit način. Proces bo trajal bržkone več tednov. Za njega vlada v vseh krogih največje zanimanje.

Drobne vesti

Dunaj, 19. febr. p. Pred dunajskim izrednim sodiščem je stal tudi urednik češkega socialdemokratskega glasila na Dunaju, »Višenske delniške listi«, toda kasneje so ga izpustili iz zapore.

Madeira, 19. febr. p. Na otoku Madeiri je danes divjal strahovit vihar, ki je povzročil ogromno škodo. Več parnikov je zelo poškodovanih, dva sta se pa potopila. Nadalje pogrešajo več ribiških ladij, o katerih ni nobenega sledu.

Newyork, 19. p. Zvezna vlada je trdno odločena stroti odpor, ki ga stavlja posamezne občine nienemu obnovitvenemu delu. Energično se bo postavila proti njim in bo do nekaterih uprave razpuščine ter razpisane nove volitve.

nekemu ljubljanskemu pekovskemu mojstru obetal naslov »dvornega dobavitelja«, za kar je slednji plačal lepo svoto 47.500 Din, na »naslov« pa še danes čaka zaman. Od nekega tekstilnega tovarnarja v Mariboru je izmamil 70.000 Din itd. — lista njegovih žrtev je dolgo in se še vedno bolj izpopolnjuje. Tudi iz Hrvaškega, zlasti iz okolice Siska se prihajajo nove prijave. Razven onih 60 jurjev, radi katerih je bil že obsojen, je narasla celokupna svota, za katero je opeharil lahkoverneže, nad 300.000 Din, pričakovati pa je, da se bo še lepše zaokrožila navzgor. Velikopoteznost njegovih prevar svedoči to, da je imel celo lastne agente, ki jih je za njihove informacije dobro plačal. Kakor kak Stavisky je umel samo s svojim nastopom prepričati žrtev, da so mu verjele brez vsakih drugih dokazov. Proti Risyju se bo izvršila sedaj ponovna preiskava ter pride še enkrat na zatožno klop. Verjetno je, da se bo tudi število zapornih let primerno zaokrožilo navzgor.

nada bi se morala po Devovem načrtu nrediti že lani, ni pa se posrečilo dobiti kredita za ta dela iz kaldrminskega fonda. Bati se je, da bo tudi še letos in v bodoče ostala končna ureditev promenade le na papirju. Za preureditev je predvidena znatna svota v iznosu pol milijona dinarjev, ki jo bo pa treba žrtvovati, če ne bo ostala celotna Aleksandrova cesta kljub tlakovanju in asfaltiranju le torzo brez enotne linije.

Celje

□ Blagoslovitev novega kapucinskega mostu in križa. V nedeljo ob 9 dopoldne je bil blagoslovljen novi kapucinski most in križ. Križ je stal na mostu že od leta 1835. Treba je bilo nabaviti novega, ker je bil prejšnji zaradi povodnj, ki ga je bila z mostom odnesla, precej poškodovan. Novi križ je napravil mizarski mojster g. Karl Golob iz Gaberja; Corpus, ki je pa ostal star, je na novo polzlat in prenovil g. Miloš Hohnjec. Prostovoljne darove za postavitev križa je nabrala ga. Ivana Berčič, vdova po sodn. pis. ravnatelju. Za vse darovalce so se opravile v nedeljo v farni in Marijini cerkvi svete maše. Križ je lep in stoji sedaj na nasprotni strani ter gleda proti Savinjski dolini.

□ Japonski dumping v Celju! Tyrška Pšeničnik, Kralja Petra cesta 5, prodaja od dne 15. do 28. t. m. po reklamni ceni modernu, terpežno, čisto volneno blago za damsko obleke meter po Din 29.—

Št. Jernej

Semenj, ki se je vršil pretekli četrtek, je bil izredno dobro obiskan. Tudi živine so prignali kmetje nenavadno velko, da je bil širni semjski prostor skoraj poln. Kupčij pa je bilo sklenjenih malo in še te največ med domačini.

Pijansko društvo, za katerega obstoj smo zvedeli zadnji čas, je pretekli dni objavilo — z družbenim pečatom opremljeno in pravilno kolkovano — vabilo na svojo prireditev. Kako je ta izpadla, nam ni znano, ker nismo sodelovali. Enako nam tudi ni znano, če je društvo registrirano in kakšna pravila in cilje si je začrtalo v svojem delovanju...

Umrla je gđe. Tonečka Majzelj, ki je skoraj vso življenjsko dobo — 49 let — preživela v bolniški postelji. Mir in pokoj njeni duši!

Ljublianske vesti:

Težave z ljubljanskim tramvajem

Z ljubljanskim tramvajem je res križ. Nič ne bi človek rekel, naj ga vodijo, kakor hočejo, ko bi pri tem ne imelo sitnosti občinstvo in tudi uslužbenci.

Pred nekaj časa smo grajali, da je bilo vznikom kar naenkrat strogo prepovedano zavirati z električno zavoro. Ne glede na trpljenje voznikov je bilo tako zaviranje nevarno prometu. No, in v teku enega tedna je imel ljubljanski tramvaj celo vrsto karambolov. In bilo bi jih še več, ko bi vestni vozniki ne bili riskirali. Da so preprečili vsaj smrtno nesrečo, so vkljub prepovedi v zadnjem hipu zavrli z električno zavoro. In po celi seriji karambolov so sedaj vozniki zopet dobili dovoljenje, da smejo v primeru velike sile električno zavirati. S tem je zopet preključeno, kar je bilo pred enim tednom še stroga dolžnost. Čemu je bila preklicana naredba sploh potrebna? Nekateri trde, da zaradi varčevanja s tolikom. Tok bi se dal prihraniti na drug način. Drugi trde, da zato, ker material novih voz ne prenese električnega zaviranja. Tudi to je težko verjeti, saj so novi vozovi dovolj dragi, da so lahko zgrajeni iz prvovrstnega materiala. Pa naj bo, kakor hoče, ta zadeva je sedaj v redu. Ker nihče ni poslušal kritike javnosti, so morali karamboli dokazati, da so električne zavore za zaviranje in ne za parado.

Ne da bi vodstvo javnost poprej količkaj obvestilo, je čez noč uvedlo na krožni progi tarifo, ki je občinstvo silno razburila. Če na Ambroževem trgu sedeš v odmatki tramvaj in se ž njim brez presedanja pelješ do konca, plačaš 1.50 Din. Če si

se pa zmotil in na Ambroževem trgu sedeš v krožni tramvaj, da se pelješ v Leonišče ali bolnišnico, boš plačal 2 Din in pred Šarabonom boš moral še čakati na vodmatski voz, da te popelje tja doli. Včasih so se vozne tarife poprej javno obravnavale, ali pa vsaj ljudem naznanile. Sedaj pa kar diktat — celo brez dekreta. To dela slabo kri in ljudje se zato tudi manj vozijo.

Sploh je tramvajski promet skozi mesto tako gost kakor na dunajskem »ringu«. Razlika je le ta, da ljubljanski vozovi vozijo prazni. In vendar vsakdo ve, da je krožna proga — taka, kakršna je — sama za se nemožne urejena. V listih je bilo že poino predlogov, kako naj bi se promet bolje uredil. Pa ni nič pomagalo. Uvedel se je promet, ki je najmanj praktičen. Ali bi ne bilo enostavneje, ko bi na pr. iz Most vozila do Šarabona dva voza, izmed katerih bi eden zavil na Jegličovo cesto, drugi pa na šentpetersko? Tako bi se ta dva voza srečavala nekeje pred pošto in potem vozila naprej zopet proti Mostam. Ko bi bili gospode pravočasno mislili na promet, bi bili po vsej Zaloški cesti napravili dvotirno progo, radi česar bi bil ta problem kar enostaven. Pa tudi tako se da to lepo izpeljati in še nekaj voz bi bilo prihranjenih, s čimur bi se prihranilo mnogo tola. Na ta način bi se bolniki s kolodvora lahko vozili naravnost do bolnišnice, kar je zelo važno. Tramvaj pa, kakor vozi danes, je samo in golo prestopanje, kar gotovo ni v korist občinstvu, ne prometu in tudi kasi gotovo ne v dobro. Bog ve, ali bodo te vrstice kaj zalegle?

□ Mestni župan na potu. V Belgrad je odpotoval mestni župan dr. Puc, da tudi sam intervenira pri finančnem ministru zaradi državnega prispevka za regulacijo Ljubljanice, pa tudi zaradi letošnjega mestnega proračuna. Kakor znano, se v prvi zadevi mudi že več dni v Belgradu mestni podžupan prof. Jarc, ki tudi ostane še nekaj dni tam. Gre predvsem za to, da se vnese postavka za Ljubljano v redni državni proračun ali pa vsaj v proračun sklada za lajšanje brezposelnosti z javn. deli, hkrati pa skuša mestna občina doseči še to, naj država pristane na to, da bi se izvedla celotna regulacija Ljubljanice v najkrajšem času, to je v dveh letih, ker grozi na Barju stalna nevarnost visoke vode.

□ Kriza v bolnišnici. Prejeli smo: »Ni resnica, da je nastopil primarij dr. Blumauer daljši dopust. G. dr. Blumauer se nahaja stalno in redno na svoji službeni dolžnosti na kirurški-nem oddelku obč. drž. bolnišnice v Ljubljani in je vsled tega vsaka bojazen odveč, da se isti ne vrne več na svoje mesto. — Iz pisarne upravnika obč. drž. bolnišnice v Ljubljani, Prez. No. 301, z dne 19. februarja 1934. — Upravnik obč. drž. bolnišnice: dr. Radman. — Gornje pojasnilo prav radi objavljamo in nas le veseli, da naša prejšnja informacija ne odgovarja resnici. Gotovo je v interesu javnosti, da tako odličen zdravnik, kakor je g. primarij dr. Blumauer, ostane še dolgo na svojem vodilnem mestu, zlasti ker vemo, kako neomejeno zaupanje uživa v najširših krogih svojih bolnikov.

□ V Ljubljani umrli ob 9. februarja do 16. februarja 1934: Gnezda Alojzij, 56 let, strojevodja drž. žel., Prekmurska ul. 3; Habicht Peter, 73 let, krovce in meščan Ljublj., Celovška cesta 78-I; Hafner Ivan, 77 let, žel. delavec v p. Japljeva ul. 2; Ebner Pavel, 73 let, uradnik »Hran. dravske banovine«, Gosposka 10-I; Jagodič Terezija, 54 let, služkinja, Vidovdanska cesta 9; Kramar Katarina, 56 let, žena brzojav. mojstra, Škofja Loka; Lajovic Mira, roj. Verbič, 29 let, žena zas. uradnika, Kolodvorska 23; Pegan Marija, roj. Mramor, 69 let, vdova nadučitelja Leopolda, Gledališka 12; Kreuzberger Adolf, 75 let, bivši trgovec, Vidovdanska 9. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Martičič Janez, 54 let, učitelj, Tomajva vas 22. obč. Bela cerkev; Pavčič Matilda, roj. Ribnikar, vdova čl. nadsvrovnika, Moste, Zvezna ul. 14; Lotrič Stanko, 9 mesecev, sin čevljarja, Zg. Šiška 220; Žagar Peter, 28 let, delavec, Brdo 4, Koro-

Ptuj

Mestno načelstvo poziva vse obveznike, pristojne v mestno občino Ptuj, ki so po preobratu od leta 1918 opravili orožne vaje, da se prijavijo do konca tega meseca pri mestnem načelstvu. S seboj imajo prinesiti tozadevne odpustnice ali pa vojaško knjižico.

Falzikatiki 20-dinarskih kovancev so se zopet pojavili v Ptuj. Falzikatiki so izdelani iz svine in jih je takoj spoznati od pravih.

Nezgoda. 33-letni Ciril Fric, kovač iz Gorišnice, zaposlen pri državni železnici v Ptuj, je padel na ledenih tleh z dvokolesa in si pri padcu prerezal na ostrem ledu kite na levi roki. Radi težke in nevarne poškodbe je moral v bolnišnico.

Huda avtomobilsk. nesreča se je dogodila na Ormoški cesti. Iz Ormože je privozil proti Ptuj z veliko brzino neki avstrijski avto in zadrl v 29-letnega hlapca Jožefa Lohkeca iz Spulje v trenotku, ko je hotel prekarati cesto. Nevarno poškodovanega Lohkeca, ki ima med drugim zlomljeno tudi desno nogo, so spravili v bolnišnico.

Zobna ordinacija

dentista Ban Borša
Zgornja Šiška — gostilna pri »Kmetu«
zopet redno ordinira!

Naznanila

Ljubljana

1 Karitativna zveza v Ljubljani. Četrto napovedano predavanje Karitativne zveze bo drevi ob 8 zvečer v belih dvoran »Uniona«. Predaval bo p. Valerijan Učak o: »Zapoved kršč. ljubezni v dobi cerkev. očetov«. K predavanju, ki bo nudilo nadse spodbudne zgledne prave karitativnosti, se iskreno vabijo člani in članice Vincencijevih in Elizabetnih konferenc, pa vsi prijatelji karitativnega pokreta, ki so se že dosedanjih predavanj udeležili v tako častnem številu. Ali ni postni čas prav posebno čas pobude za dela svete ljubezni?

1 Prva doba krščanstva je naslov predavanja, ki ga priredi Leonova družba v sredo 21. t. m. ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union. Slehernega katoličana zanimajo časi, ko sta apostola Peter in Pavel oznanjala besedo božjo v središču rimske države v Rimu. Dolga vrsta mučnikov, kolosej in katacombe pa še sedaj pričajo, s kakšnimi težavami se je borila cerkev s početka proti paganskemu Rimu. O tej zanimivi dobi predava vsuđ. prof. dr. Lukman. Predavanje pojasnjujejo skriptične slike. Predprodaja vstopnic v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7.

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 8 film, poln glasbe in humorja »Kraljica srca« (Gita Alpar in Max Hansen). Cene znižane.

1 Kulturni odsek K. A. Marij. Oznanjenja v Ljubljani priredi v torek 20. febr. predavanje, in sicer bo predaval priljubljeni predavatelj g. Vinko Zor o Dolomitih.

1 Ljubljanski klub priredi v torek 20. februarja ob pol 8 zvečer v svojih prostorih predavanje: »O vodilnih osebnostih češkoslovaškega duhovnega življenja«. Predaval bo g. Božidar Borko.

1 Šiskarji. Podružnica sadijarskega in vrtarskega društva Vas vabi k strokovnemu predavanju, ki bo drevi ob pol 8. uri v šoli! Novi člani dobrodošli!

Maribor

m Brezposelni učiteljski, abiturijenti-tke bodo imeli danes ob 20. sestanku v IV. deški osnovni šoli na Gosposvetki cesti.

m Okrajni odbor Rdečega križa ima svoj redni letni občni zbor drevi ob pol 20 v lovski sobi hotela Orel. Poleg članov vabljeni tudi ostalo občinstvo.

m Narodna knjiga priredi v četrtek, dne 22. t. m. v dvorani Zadrzne gospodarske banke javno predavanje s pričetkom ob 20. Predava prof. dr. Ivan Dornik.

Drugi kraji

Kranj Skriptično predavanje o Montblancu in Matterhornu priredi Kranjska podružnica SPD drevi ob 20.30 v gimnaz. telovadnici. O svojih turah in doživljajih na ta dva gorska velikana bosta predavala gđe. Mohorčičeva iz Ljubljane in g. Kopinšek iz Celja.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Torek, 20. februarja: Zaprt. (Gostovanje v Celju »Praznik cvetočih češenj«.)

Sreda, 21. februarja: »Gospodična«. Red B. Četrtek, 22. februarja: »Kulturna prireditve v Črni mlaki«. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Petek, 23. februarja ob 15: »Sončnik in njegova sreča« Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 14 Din.

Opera

Začetek ob 20.

Torek, 20. februarja: »Nizava«. Red C. Sreda, 21. februarja: »Ples v Savoju«. Red Sreda. Četrtek, 22. februarja: »Viljem Tell«. Red Četrtek. Petek, 23. februarja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 20. februarja ob 20: »Štambulka roža«, red C.

Slovenska zlata poroka na Vestfalskem

Gladbeck, februarja 1934.

Večkrat beremo o zlatih porokah na Slovenskem in nas izselence zelo veseli, da se doma v domovini navadno udeležijo vsa fara take izredno lepe slovesnosti. In tuje se seveda tako slavnostno še bolj priručna in nepozabljiva. Rad bi, da bi vi doma mogli enkrat z nami obhajati ta slovenski praznik v tujini.

Franc Križnar, rojen dne 25. marca 1854 v Sv. Juriju pri Kranju, kjer ljudje tako radi jedo godlo, se je poročil dne 3. februarja 1884 v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem v Ljubljani z Marijo Friškovec, doma iz Mengša, rojeno leta 1852. Stara mama kaj rada pripoveduje iz svojega rojstnega kraja, kako so ljudje tam pridni in pobožni in se še pošali zraven s Trzinici, da so sosedje Mengšanov.

Križnar je 5 let služil pri vojaki in leta 1901 je prišel s svojo ženo na Vestfalsko v Rellinghausen; od leta 1906 stanuje v Gladbecku. Šest otrok sta imela, od katerih jih je že 5 umrlo; ena hči, ki je zavedna Slovenka, še živi v Essenu, ga. Marija Jegličeva. Splošno je zlati par zelo priljubljen in spoštovan pri Slovencih in Nemcih; oba zlatoporočena sta bila vedno pri katoliških

slovenskih društvih in oba dajeta s svojo poštenostjo in s svojim krščanskim življenjem najlepši zgled. Dan zlate poroke je bil velik praznik.

Ze na predvečer je nemški cerkveni pevski zbor farne cerkve prav lepo zapel podoknico. V soboto, dne 3. februarja se je zbrala velika slovenska množica in je pred hišo pozdravila zlatoporočena z lepim slovenskim petjem. Zastave društva sv. Barbare in rožnenske bratovščine in okoli 300 Slovencev je spremlilo ta zlati in blagi par v lepein sprejema v cerkev. Pred oltarjem v sredi vseh gladbeških Slovencev je g. konzist. svetnik Tensundern nagovoril zlatoporočena in porabil pri tej priliki — prvičkrat v Nemčiji — zbirko svetih obredov ali slovenski obrednik. Zlasti so bili vsi ginjeni od solz, ko je gospod Tensundern omenil lepe kraje, katere sta takrat zapustila in ko je prebral pismo presvetlega gosp. škofa ljubljanskega: ... »in želim, da bi Vama Bog dal še srečnih ur na svetu, in da bi Vama bogato povrnil vso zvešobno in Vaju poplačal tudi za to, da sta z lepim krščanskim življenjem dajala mlajšim lep zgled in tako postajala slovenski narod in ljubljansko škofijo, ker na tujem oboje sodijo po življenju ljudi, ki od tu prihajajo. Bog Vaju obilno blagoslovi!«

Med mašo smo latinsko in slovensko zapeli in molili za zlatoporočena in za slovenski narod. Tudi presvetli gospod škof münsterski Klemens Avgust grof pl. Galen je podaril zlatoporočencema lepo sliko, katero je izročil prislojni gospod župnik Grünfeld, ki je tudi velik prijatelj Slovencev.

Popolnomslovesnost, h kateri sta povabila društvo sv. Barbare in rožnenska bratovščina svoje člane in članice, se je vršila v veliki dvorani pri Dröghoffu prav po domače. Starešina je prišel v svate in teti z rulo na glavi je prinesla svatbeno darilo, v oprtnem košu svatovskega pogača. Veliko govornikov je čestitalo zlatoporočencema, zlasti predsednik društva sv. Barbare, Jožef Dobrave, je podčrtal v svojem govoru visoke zasluge, ki jih imata zlatoporočena za slovenska društva in jima izrekal najprišernje čestitke v imenu obeh društev. Slovenska godba je igrala domače pesmi otroci so lepo deklamirali in vsi so peli stare slovenske pesmi. Razporeženo je bilo tako izvrstno in »lušno«, da je celo še 80 letni jubilar Križnar plesal ko mlad slovenski fant.

Vsa slavnost v cerkvi in v dvorani je zopet nemški javnosti pokazala, kako se ljubijo Slovenci med seboj, in je zopet povišala ugled, ki ga uživajo Slovenci povsod na tujem.

Koledar

Torek, 20. febr.: Sadot, škof, in tovariši, mučenci; Eleuterij, škof, mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v nedeljo umrla gospa Ana Rupnik, vdova gozdnega svetnika in mati brigadnega generala g. Leona Rupnika v Skopju in s. Karitas, prednice Zavoda usmiljenih sester v Voloski. Naj v miru počiva! Založitelj naše iskreno sožalje! Pogreb blage pokojnice bo danes ob 4 popoldne.

† Na Dunaju je 16. februarja po kratkem trpljenju v 38. letu starosti umrla gospa Jožefina Löw, soproga bivšega predstnika v litografskem oddelku Jugoslov. tiskarne v Ljubljani g. Maksa Löwa. Truplo blage pokojnice bo v sredo v kapeli ottakrškega pokopališča na Dunaju slovesno blagoslovljeno in nato položeno v družinsko grobnico. Pokojna je bila zelo blaga in skrbna žena. Naj ji sveti večna luč!

Osebnosti

— Poroka. V nedeljo popoldne ob 5 sta se poročila v župni cerkvi v Šiški g. Janez Stante, stavec Jugosl. tiskarne v Ljubljani, in gdnja Anita Zaičeva, hčerka brivskega mojstra na Dunajski cesti v Ljubljani. Bilo srečno!

Ostale vesti

— Letalska zveza Zagreba s Splitom. V zvezi z otvoritvijo letalske proge Zagreb-Sušak se je uvedla akcija, da bi se na tej progi dala v promet letala, ki bi startala v Zagrebu kot aeroplani, pristala bi pa v Sušaku na morju kot hidroplani. Češka zračna črta je napravila korake v tem pravcu. Nabavili bi dve taki letali na Angleškem. Na ta način bi aeroplani, ki bi prileteli iz Zagreba, lahko nadaljevali pot v Split ozir. vzdolž vse naše obale. Na ta način bi dobili hitro zvezo z vsemi našimi mesti v Dalmaciji, kar bi zelo pospeševalo tujski promet.

— Telefonski promet. Prometno ministrstvo je dovolilo, da se odpre telefonski promet na progi Tržič-Salzburg (345 zl. fr.); Hrastnik-Gradec in Dunaj (270 ozir. 345 zl. fr.) in Rodovljica-Dunaj (420 zl. fr.). Zneski v oklepajih so tel. pristojbine za tri-minutni pogovor.

— Legitimacije in znižane vozne karte za pomladanski sejem v Leipzigu 4.—11. marca, za vselejsem na Dunaju 11.—18. marca in za vzorčni sejem v Pragi 11.—18. marca se dobivajo v biletarni »Putnik«. Maribor, Aleksandrova cesta 35. telefon int. 21-22.

— V kino in gledališče vsi radi zahajamo, akoravno je tam možnost infekcije velika. Ako pa vzamemo med predstavo nekaj Panflavin pastil, imamo sigurno varstvo.

— Smrtna nesreča. Iz Trbovelj nam poročajo: V soboto se je smrtno onesrečil električar Ivan Bratun, zaposlen pri Trboveljski premo-gokopni družbi. Pri preizkušanju nekkih električnih aparatov se je ne nesreči dotaknil žice visoke napetosti, kar je povzročilo takojšnjo smrt. Bratun se je že prej dvakrat onesrečil, vendar so ga olakrati z umetnim dibanjem zone spravili k zavesti. Tretjič pa je bil vsak požek zaman. Bratun je star 43 let in zapušča vdovo in enega otroka.

— Pri tehitnem sledi na kozarec naravne »Franz-Josef« grencice poplute zjutraj na tešče brez truda izdatno iztrebljenje črevesa kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

— Prepreden roparski napad. Trije tički so se domenili, da bodo oropali nekega posestnika v Gor. Brezovici. Sklenili so, da bodo rop izvršili med dopoldansko službo božjo preteklo nedeljo. Eden izmed trojice pa se je skesal in je izdal načrt dotičnemu posestniku, ki je zavezo izdal na očiščeno orožnikom. Orožniki so prišli v nedeljo dopoldne v Gornjo Brezovico in se skrili v hišo dotičnega posestnika. Kmalu sta se pojavila dva možkarja. Eden je spraveval po gospodstvu drugi pa po gospodini. Ljudje so imela rekli, naj gresta v prvo nadstropje hiše, tam bosta dobila gospodaria ozir. gospodinjico. Lomova sta res šla v hišo in no stonnicah v prvo nadstropje. Tam pa so planili nanju

Rakitne, drugi neke od Ribnice, tretji, ki je svoja tovariša izdal, pa menda iz Ljubljane.

— Fantovski pretep. V vasi Pojerje pri Jurklostru so se na pustni večer stekli fantje. Oklali so prav močno Zagarja Konrada in ga s koli pobili na tla. Manjše rane sta odnesla tudi brata Frane in Anton Koprive. Vzrok poboja je bil: preveč alkohola in deklin. Preveliko junaštvo si bodo ohladili nekateri v postelji, drugi v ječi in tretji v solzah.

— Planinska kočja na Jahorini v Bosni, ki se je imenovala »Dom prestolonaslednika Petra«, last planinskega društva »Romanijac«, je v noči od petka na soboto do tal pogorela. Kako je požar nastal, ni znano. Zgradba je veljala okrog 200.000 Din, zavarovana pa je bila za 120 tisoč Din. Kočo so zgradili l. 1929.

— Speči otroci v goreči hiši. Kmet Nikolaj Šeševič v Srbobranu je šel zvečer s svojo ženo na obisk k znancem. Preden sta odšla, sta položila svoje tri otroke spat in dobro naložila peč. Sosed je naenkrat začutil dim in ko je stopil na svoje dvorišče, je zapazil, da je streha Šeševičeve hiše v plamenih. Trkal je na okna in ko se ni nihče odzval, je razbil okno in vdril v sobo, ki je bila polna dima. Vse tri speče otroke je vzdignil s postelje in jih prenesel na varno, nato pa je sklenil sosede, ki so začeli gasiti. Ko sta prišla Šeševičeva domov, je hiša že do tal pogorela.

— Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz-Josef« grencice zavžite zjutraj na tešče zelo lahko odvajanje brez vsakega napora. Specialisti za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težkoč »Franz-Josef« voda celo pri zelo težki napaki zaklopnice.

— Velik požar v Vrhu. Te dni je v Vrhu popolnoma pogorelo skladišče kurilnice na žel. postaji. V skladiščnem poslopiju so bila tudi stanovanja za železniške uslužbenke. Škode je nad 700.000 Din. Pri gašenju so se nevarno poškodovale štiri osebe. Preiskava je ugotovila, da je bilo zažgano. Dostoj je aretirali tri osebe.

— Pustolovec iz Broda aretiran v St. Moritzu. V St. Moritzu so te dni aretirali nekega Emila Bereca, ki se je tam izdal za trgovca s svinjami. Povsod je vzbujal pozornost, ker je bil elegantno obločen, bil velik kavalir, posebno pa, ker je stalno dobival pri igri velike vsote denarja. Zaradi tega je postal sumljiv in so gaiglali pazili nanj. Končno so ugotovili, da goljufa s kartami, nakar je bil aretiran. Pri za-

slišanju se je ugotovilo, da je mož istoveten z Emilom Berecom, bivšim posredovalcem za natarske službe, ki je bival stalno v Brodu. Berec je jugoslovanski državljani. Pri sleparki igri je zaslužil velike vsote denarja.

— Kadar pridele v dotiko s tujimi ljudmi, uporabljajte vedno okusne Dr. Wandorjeve ANA-COT PASTILE, ki vam nudijo najboljšo obrambo pred različnimi nevarnostmi infekcije.

Jugoslovanska knjigarna

Rastlinska prehrana. Časovne in življenjske razmere nas silijo, da se čimbolj obračamo od samo mesne prehrane k rastlinski. Marsikatero bolezen ali prerano smrt moramo pripisati napačni prehrani. To potrjujejo razni zdravniki in znanstveniki, ki so potom preiskav in slučajev iz svoje prakse dognali, da je današnji način naše prehrane za človeški organizem škodljiv. Čim več rastlinske-presne hrane dobi naše telo, tembolj bo odporno škodljivim vplivom napačne prehrane. Po drugih deželah se je ta način prehrane že močno udomačil. Slovenci smo dobili tako knjigo šele pred par leti, pod naslovom: Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih. Priredila je knjigo Štefanija Plumeckova, učiteljica gospodinjstva v Ljubljani, po spisih dr. med. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapisov ge. B. Brupbacher-Bircherjeve v Zürichu. Ima 224 strani in stane nevezana 30 Din, vezana 40 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Sport

Tečaj ministrstva za telesno vzgojo za profesorje telovadbe

Včeraj so prispeli v Ljubljano udeleženci tečaja, ki ga je razpisalo ministrstvo za telesno vzgojo naroda za profesorje telovadbe na sr. šolah, da se izvezbajo v smučanju. Vsega je prispelo 45 profesorjev in 12 učiteljev telovadbe iz vseh večjih mest naše države. Tečaj se bo vršil na Mrzlem studencu v smučnem domu in bo trajal mesec dni. Kot zastopnik ministrstva bo prisostvoval tečaju kot vodja g. profesor Bogoljub Krejčik, dočim je tehnično vodstvo tečaja v rokah naše zimsko-sportne zveze, ki je pripravila tehnični del tečaja. Ker je letošna sezona že kasna, pridejo ostali profesorji gimnastike na vrsto takoj začetkom prihod. zime.

Občni zbor kolesarske podzveze v Ljubljani

Dne 11. t. m. se je vršila glavna skupščina kolesarske podzveze Ljubljana v Ljubljani, kateri so prisostvovali delegati vseh včlanjenih društev, in sicer: »Zarje«, Zg. Kašelj; »SK« »Hermes« kol. sekcije, Ljubljana; »ASK« »Primorje« kol. sek., Ljubljana; »Sorec«, Dravljice; »Triglava«, Zadobrova-Sneberje; »Savec«, Ljubljana; »Ljubljaničec«, Dobrunje.

Podzvezno skupščino je otvoril predsednik g. Batelj, ki se je zahvalil za polnoštevilno udeležbo ter v daljšem nagovoru apeliral na pri-sotne delegate, da tudi v tem letu čim agilnejše delujejo na kolesarskem polju. Nadalje je sledilo izbrano poločilo tajnika in blagajnika. Revizor je podal nato svoje poročilo, v katerem je omenjal, da je našel knjige v popolnem redu ter je predlagal celokupnemu odboru absolutorij, kar je bilo soglasno sprejeto.

Nato so se vršile volitve novega upravnega, revizijskega in tehničnega odbora ter je bil soglasno izvoljen sledeči upravni odbor: predsednik: Batelj Franc, podpredsednik: Stanko Jurij, tajnik: Medved Anton, blagajnik: Gregorič Adolf, tehnični referent: Maver Ivan, kot odborniki: Plankar Ivan, Prešeren Josip, Milavec Jernej in Pogačar; za revizorja: Cigler Jakob in Anžur Franc. V tehnični odbor: podpredsednik: Stanko Jurij, tehn. referent: Maver Ivan ter odborniki: Bergant Stane, Smrekar Pavel, Rakič Rudolf.

Pre raznoterostih so se razmotrivala razna aktualna vprašanja ter se je sklenilo, da včlanjena društva čim preje, najkasneje pa do seje, ki se bo vršila 24. t. m., sestavijo točne termine prireditve, ki jih nameravajo v tekočem letu izvršiti.

Službene objave GZSP

Do nadaljnjega se dvigne suspenz izrečen nad člani SPD Kranjska gora Zore Zdravkom in Aljančič Josipom ter se imenovanima dovoljuje start na vseh prireditvah, ki jih prireajo člani JZSZ. Ponovno se pozivajo vsi klubi in društva, da takoj poravnajo članarino za leto 1933-34, kakor tudi vse zaostale dajatve. V redno članstvo podzveze je bilo sprejeto Tujsko prometno društvo v Ratečah ter je bilo predlagano v sprejem v JZSZ. Centralni mladinski odsek podzveze poziva vse klube in društva, ki imajo mladinske odseke, da nemudoma pošljejo vse podatke o svojih mladinskih odsekih, kakor tudi rezultate njihovih prireditve, ako so jih že priredili, v nasprotnem slučaju naj store to prihodnje dneve. Podatke o delovanju mladinskih odsekov je poslati centralnemu odseku na kanakne do 1. marca t. l. v svrhu statistike. K tekmam se določijo tile sodniki in službojoči odborniki: 25 t. m. ob 8 zjutraj medklub-ska stateta in medklub-ska skakalna v Mojs-trani, priredi smučarski klub »Dovje-Moj-

strana«, sodnika Kramar Janko in Božič L., službojoči odborniki poročnik Nedič. Po programu določena medklub-ska kombinirana tekma, katero bi moral izvesti sportni klub »Bratstvo« na Jesenicah 18. febr. je vsled tega, zaprek odpovedana. Radi nenadne obo-lelosti tov. tajnika I. J. Cinkovica, vrši do nadaljnjega vse posle tajništva S. Jagodice. Uprava GZSP se zahvaljuje vsem, ki so ob priliki prvenstvenih tekem podzveze podprli delo in doprinesli k uspehu uspehu z darovanjem daril in finančnimi sredstvi vso zahvalo. — Tajnik I.

★

Za zvezno prvenstvo na 30 km, ki se vrši v nedeljo v Bohinju, je danes zadnji dan za prijave. Vsi oni, ki bi se naknadno prijavili, ne bodo pripuščeni na start. — JZSZ.

Smučarska statetna in skakalna tekma v Mojs-trani. Smučarski klub Dovje-Mojstrana priredi v nedeljo, 25. febr. 1934 l. vsakoletno medklub-sko statetno tekmo: 4x8 km. Prijave se sprejemajo do zvečanja v hotelu Triglav Mojs-trana. Zvečanje ob 7.30 uri. Start točno ob 8. uri. Star in cilj v Mojs-trani. — Prijavnina Din 10 za stateto, plačljiva pred zvečanjem. — Darila: Klub statete, ki zasede I. mesto, prejme lepo pokrajinsko sliko iz okolice Mojs-trane. Tekmovalcev z najboljšim časom dneva prejme priznanico. — Tekmuje se po pravilniku JZSZ. — II. medklub-sko skakalno tekmo v treh razredih: V I. razred spadajo vsi oni, ki so že startali na medna-rodnih tekmah; v II. razred, ki so dopolnili 18. leto; v III. razred vsi mlajši. — Zvečanje ob 13.30 na skakalnici. Start točno ob 14. uri. Prijavnina za I. in II. razred Din 4, III. razred je prijavnina prost. — Prijave se sprejemajo do zvečanja. — Darila: Zmagovalec I. razreda prejme krasno pokrajinsko sliko. Zmagovalec II. in III. razreda praktično darilo in priznanico. — Tekmuje vsak na lastno odgovornost in po pravilniku JZSZ. — Smučarski klub Dovje-Mojstrana.

SK Ilirija. Veliko zanimanje, ki vlada za napovedani sestanek vseh članov in prijateljev SK Ilirije — obiskovalcev nogometnih tekem — je povsem opravičeno. Vidni in najaktivnejši klubovi delavci bodo odkrili udeležencem nove smer-nice kluba posebno v zadevi organizacije in re-organizacije nogometne sekcije, o izgradnji sta-dionskega igrišča, o bližnji klubovi 25 letnici, o li-ginem tekmovalcu, o instancah nogometnega spor-ta in zadnjih zanimivih dogodkih, o novih delavcih in igralcih in dali prisotnosti odredene smer-nice glede stališča napram različnim nogometnim prireditvam v Ljubljani. — Program je torej iz-redno zanimiv in za vse prijatelje in člane kluba zelo važen. Lokal in uro sestanka objavimo jutri.

Predavanje SPD, določeno na torek, dne 20. tega meseca, iz tehničnih razlogov odpade ter se bo vršilo predvidoma prve dni meseca marca. To-čen čas bo pravočasno objavljen v časopisih.

Sabljaška sekcija SK Ilirije. Sporočamo član-stvu, da se vršijo sedaj treninzi vsak ponedeljek, sredo in petek od pol 20 do 21 v telovadnici na ženskem učiteljsku. Družabni člani vabljeni.

»Planinski Vestnik« letnik 1934, druga števil-ka, je pravkar izšla; ima bogato in zanimivo vse-bino. Predsednik SPD dr. Pretnar nadaljuje s svo-jim pripovedovanjem o turah po planinah Južne Srbije; dr. H. Tuma nadalje priobčuje svoje zgo-dovinske zapiske o Beneški Sloveniji; Mira Pov-hova govori o nesmotrenem trganju in ropanju naših gorskih cvetlic itd. Zelo zanimive so ocene knjig ter društvene vesti, ki so važne za vsakega planinca-člana SPD. Vsem novim naročnikom je na razpolago tudi prva številka letošnjega letni-ka. »Planinski Vestnik« naročajte v pisarni Slo-venskega Planinskega Društva, Ljubljana, Masary-kova cesta, palača Grafike.

Kaj pravite?

Seveda, g. urednik, Vi ste v Ljubljani, v mo-dernem in pravilno urejenem mestu. V Ljubljani se že prepirate, kako naj gre kamela skozi uho ši-vanke in o tem, ali sme biti občinski odbornik do-bavitelj občine ali ne. Zato pa se tudi mi z dežele zatekamo po nasete k vam, Ljubljančanom, pri katerih je baje huda modrost doma. Pri nas v Bu-talah — zaradi tega in onega skoraj nerad povem, da se naši vsi pravi Butale — je nesnaga rado-vednosti hudo razpasena in ker je listemu stolpu v »Slovenec« s posebnimi črkami tudi zelo rado-veden naslov, se pa sedaj zatekamo k vam, da nam preudorno razložite, kako se je moglo pri nas zgo-diti kaj takega. Se je zgodilo, da smo prodali velik kup našega slovičnega butalskega gnoja. Pozabil sem, ali smo ga Butalci kupili od naše občine, ali smo ga prodali. Ko so prišli onegavi Materče, pa Lukež iz Spodnjega kraja in mežnarjec Jaka ter drugi ob-činski možje pred občinsko sejo na polje v ošlarijo, kjer imajo svoj »štamlokal«, jim je neki obrekljivec na njihove »štamlice« položil nekakšen listek, vsa-kemu svojega in na tem listku je bilo zapisano z »rundschrift«, namreč s tako pisavo, po kateri se ne pozna pisec, koliko je Jurij z Dolnjega konca, ki je v vsem občinskem seču najbolj brihten za kupčije, zaslužil — celi dve šamrni pelici in tri stare groše po šest krajcarjev —, ko je pomagal našemu žu-panu in listemu, ki je gnoj prodajal (ali kupoval), da sta udarila v roke. Grdo so pogledali Materče, Luka (ta je posebno na denar) in Jaka, ko so to prebrali. Malo so zardeli, pa ne vem ali iz »švabije« ali iz listega, no, kako se že reče po Vaše ljubljans-ko, iz »moralne indigiranosti«. Nič se ni dolo napraviti, prišli so hudo in trdo našega g. župana (je namreč birt njihovega »štamlokala« in so ga imeli koj pri roki). Ampak naš župan je listek in je potolažil, da bo že ušesa navil temu preklica-nemu občinskemu tajniku, ki živi na občinske stro-ške in pride vsakega pregega po svoj groš za šest krajcarjev, kolikor ima mesečne plače. Nihče drugi o občini ne zna »rundschrift«, kakor ta in samo ta je mogel to napraviti. Samo po tri krajcarje bo do-bil od sedaj dalje, bo že videl, kaj se pravi (no, tuje besede mi grede težko z jezika), kaj se pravi uradna suspenzija in kaj se pravi kršitev uradne tajnosti. Ubogi tajnik Blažek, to se bo začudil, za-kaj bo pregega prejel samo tri krajcarje plače, me-sto šest. Tiste listke sem namreč napisal jaz, samo nikomur tega ne povejte, ker še nihče ne ve, da sem se v zadnjem času, ko pišem toliko anonimnih pisem, tudi jaz naučil »rundschrift«. — Kobalov Pepe iz Butal, po domače »anonimen«.

Sara rane na nogah, rokah itd. zanesljivo in hitro zaceli preizkušeno zdravilo »Fitonin«! Izrečen učinek so potrdili odlični »dravniki in znanstveni in-stitucije. Steklenica D n 20 - v lekarnah Po poštnem povzetju 2 steklenici Din 50-. Poštno knjižico št. 1 pošlje brezplačno: »Fitonin«, dr. z. o. z., Zagreb I-78. O-lebr, od min, od Sp. nr. 611 od 21 IV 1933

Volitve delavskih zaupnikov

Trbovlje, 19. februarja.

Zadnjo nedeljo so bile volitve delavskih za-upnikov po vseh rudniških obratih. Zanimanje za nedeljsko glasovanje je bilo veliko in zato tudi izredna volivna udeležba 95%! Izvoljenih je bilo 30 zaupnikov, od teh 27 socialistov, na-rodni socialisti so zmagali samo na Dukičevem obratu in dobili 3. Volitve so se vršile po posa-meznih obratih in po starem pravilniku zmag-a tisti, ki dobi največ glasov in se manjšine ne upošteva. V sled tega in radi preganjanja od strani obratovodij pri prejšnjih volitvah kršč. socialisti niso posebej kandidirali, ampak pod-pirajo najmožnejše kandidate na socialistični listi. Ta lista je dobila skupaj 1400 glasov, narodni socialisti pa 600. Pri volitvah v Del. zbornico pa so dobili narodni socialisti nad 1500 glasov, so-cialisti sami pa okoli 500. Torej ravno narobe izidi ko pri sedanjih.

Staro Avstrijo vlečejo iz muzeja Tako bomo preganjali ljubljansko meclo

Po štiridnevem prelivanju krvi dobiva Dunaj počasi mirnejše lice. V notranjem delu mesta je bilo že v petek življenje normalno. Tramvaj je pričel teči na Ringu in v bližnjih ulicah. Prikazali so se zopet avtobusi. Odstranili so bodeče žice, ki so delile notranje mesto od zunanega. Edino javne zgradbe varujejo oboroženi ljudje, vozniki in pešci morejo zgradbe obiti. Pred palačo zveznega kancelarja na Ball-Platzu so še vedno postavljene strojne in pripravljene na ogenj. Po ulicah korakajo čete vojaštva in Heimwehr. Policija se je umaknila, da se odpočije in nadomešča jo v prvi vrsti Heimwehr.

Bolj nemirno je še vedno v predmestjih, posebno v delavskih naselbinah, ki jih je postavila soc.-demokratska občina. V njih je bilo prostora za kakih 60.000 družin. Povsod vidite stražnike in Heimwehr pod orožjem, na ulicah, na stopnicah in v stanovanjih. Povsod iščejo orožje. Preiskave so zelo natančne. Policija razmeče hišno oropavo in vse prebrska ter pri tem seveda tudi mnogo pokvari, tako da je pohištvo neuporabno. Omare, postelje, kovčegi, vsa mora tudi skozi njeno ostro kontrolo. Zene morajo stati ob zidu in držati roke kvišku v času, ko se vrši preiskava. Še pred nekaj časa je bilo v njih razmeroma dovolj blagostanja.

Policija preizma z Dunaja in z dežele vesti o samoumorih, ki so se izvršili v delavskih družinah. Može in sinovi teh žena so v zaporu, če ne leže v bolnišnicah ali pa čakajo na podporo pri socialnem uradu. Samo na Dunaju je bilo aretiranih nad 3000 političnih »zločincev«. Od teh je bilo vsaj 2500 članov Schutzbunda. Število aretirancev se ne prestopa množi. Koliko aretiranih je bilo na deželi, nihče ne ve. Sedanji zapori sodišča in policije ter vojašnice niso dovolj prostorni, da bi mogli v njih najti prostor vsi aretiranci. Zato so oblastva najela nekoliko opuščenih tovarn in skladišč ter jih spremenila v zapore.

Izmed prvakov socialno-demokratske stranke so bili aretirani tudi Antonin Machat in Alojz Vavroušek, poslanca deželnega zbora in mestna svetnika znana predstavnika češkoslovaške manjšine na Dunaju. Vodila sta češkoslovaško socialno-demokratsko stranko na Dunaju. Doslej še ni znano, česa sta bila obtožena. Politični prvaki in ostale osebnosti avstrijske socialne demokracije so zaprti v vojašnici »Deutschmeisterov« na Chotenringu.

Povsod delajo mrzlično na tem, da se zabrišejo vsi ostanki in spomini povelje Avstrije, ki je imela demokrasko in deloma socialistično lice. — Hiše mestne občine v XII. okraju, tako zvani Lasallehof, se danes imenujejo Major Emil Fey-Hof. Prav tako seveda menjujejo imena drugih ulic. Državni komisar je odredil, da se zopet uveljavi grb švicarske hiše z dvoglavi orlom, kakor je to bilo do leta 1918. Heimwehr je kratkoma zasedel vse delavske domove in društvene prostore socialnih demokratov po vsej Avstriji. Že v ponedeljek so zasedli veliko tiskarno »Inwa«, ki jo je financirala socialno-demokratska »Arbeiter Bank«. Poslej so prenehali izhajati vsi trije dnevniki, ki so jih tamkaj tiskali. Enaka usoda je zadela tudi druga tiskarska podjetja socialnih demokratov, iz njih so vrgli vse socialistične nameščenice in jih zamenjali s »patrioti«. Tudi v tovarnah se vrši to čiščenje do zadnjega mesta. Dunajska zveza tovarnarjev je razposlala posebni poziv na svoje člane, da naj namesto socialnih demokratov zaposlijo člane Heimwehra in druge »rodoljube«. Znani strokovnjak in glavni poveljnik dunajskih ognjegašev ing. Wagner in ravnatelj zavoda Arbeiterbank Otto Grossmann sta bila aretirana.

Vsi ti ukrepi dajejo ulici značaj vojne okupacije. Ozračje se še ni pomirilo. Po mestu korakajo neprestano čete oboroženih vojakov in Heimwehra. Povsod se opažajo rezervni častniki in bivši bojovniki, ki nastopajo vedno bolj oholo. Stara avstro-ogrska armada proslavlja svoje vstajenje. ne samo duševno, temveč tudi telesno.

Oborožene formacije se še vedno izpopolnjujejo in pripravljajo. To se ne godi več toliko proti socialnim demokratom, kolikor proti narodnim socialistom. Ti so bili doslej popolnoma mirni, toda z njihove strani je iznenadenje še vedno mogoče. Z levece se vladi Dollfuss-Fey ni treba več mnogo bati in zato se je zdaj lotila še odločnejše narodnih socialistov. Posebno Heimwehr kaže v tem pogledu veliko odločnost. Vodstvo Heimwehra zahteva, da se odstranijo vsi ostanki demokratične ureditve države. Odpor nekaterih deželnih zborov, kakor na primer v Zgornji Avstriji in na Koroškem, je samo začasen in ne bo imel posledic. Na vsa ta mesta pridejo vladni komisariji. Ko se še Heimwehr popolnoma uveljavi pri vladi, bodo na ta mesta postavili nekatere namestnike po starem cesarskem kopitu. To je program »kneza« Starhemberga. (—ss.)

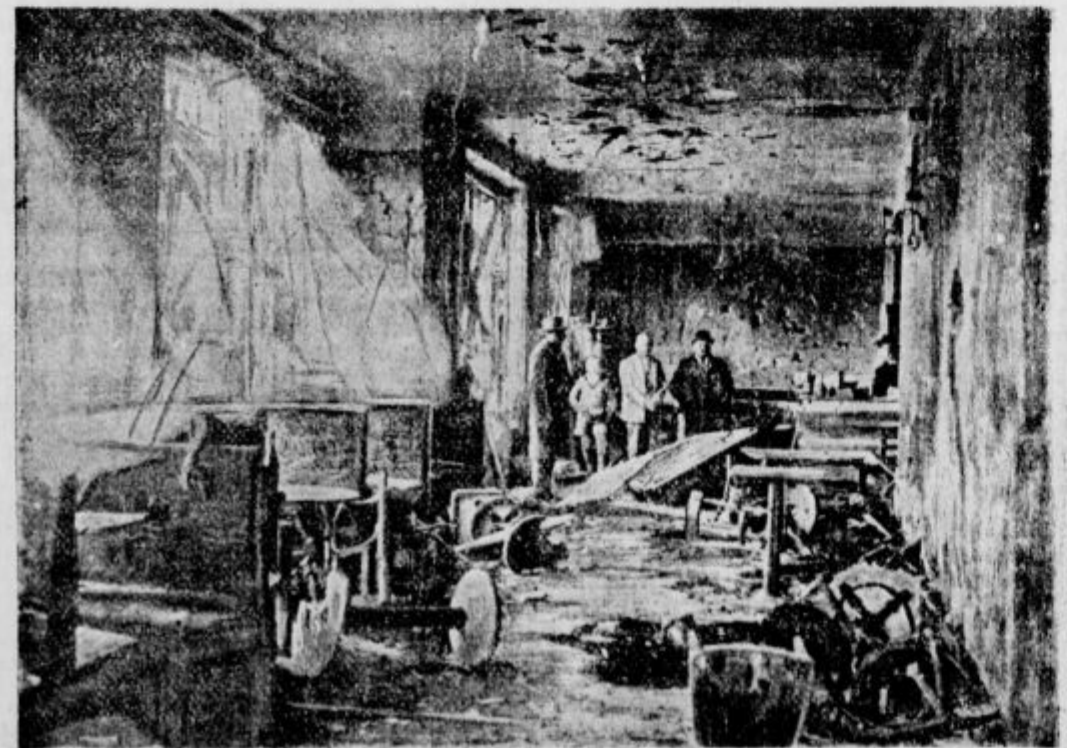

Delavske družine se vračajo v razdejana stanovanja

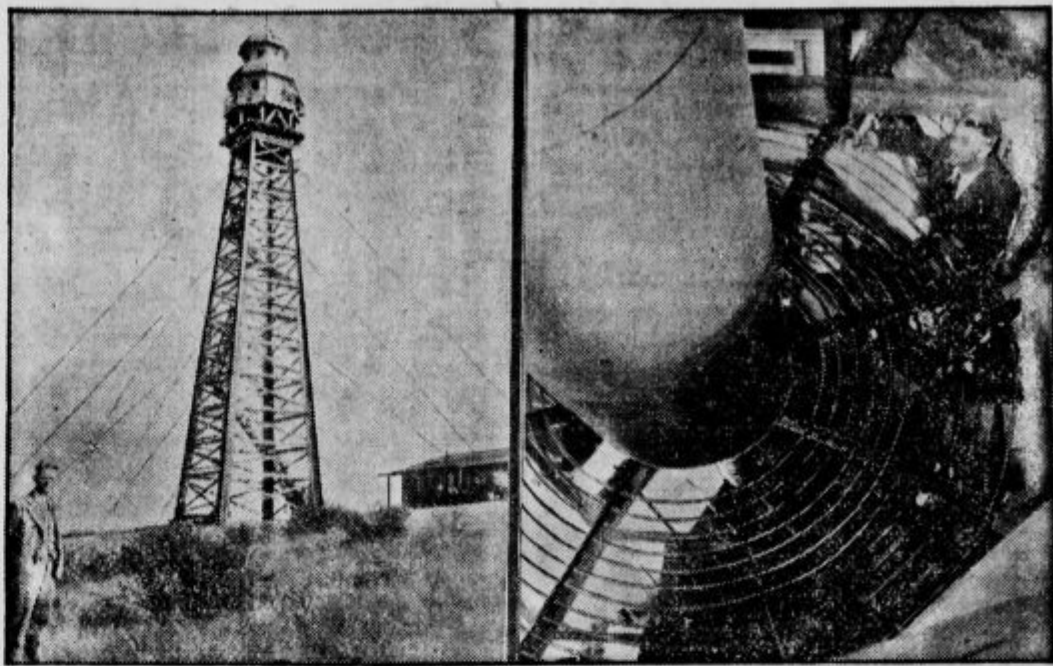
Delavec se vrača s svojo družino v stanovanje v naselbini Goethe-Hof. Ali ga bo še našel? Saj je vendar tam že opravilo svoje delo topništvo.

Pred policijskim komisarijatom v Floridsdorfu je bilo zbirališče razoroženih socialističnih jetnikov. Na sliki vidimo, kako jih straži Heimwehr. — Večina pride pred preki sod

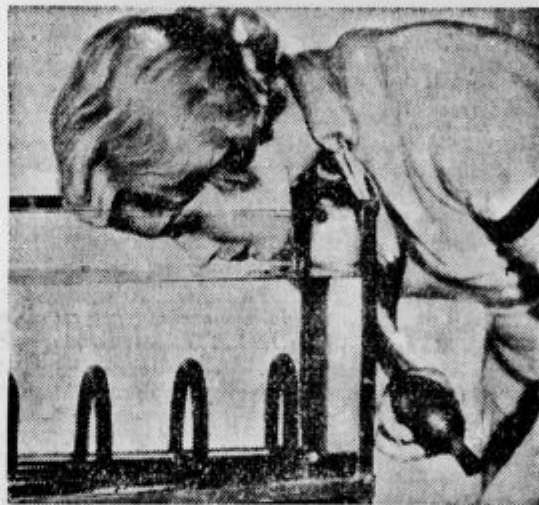
Učinki obstreljevanja Feyove artiljerije. To je kava rna v stanovanjskem bloku Goethe-Hof, kjer se je razvila ostro bitka

V Kaliforniji so po načrtih izumitelja Highta postavili 50 m visok stolp, s katerim razganjajo meglo. S pomočjo visokofrekvenčnega toka izžarevajo negativne električne delce v meglen zrak, ki zadenejo v njem na pozitivne delce in s tem povzročajo pritisk. Pod tem pritiskom se megla zgosti in pada na tla kot dež. Poizkusi so dokazali, da je bilo mogoče s pomočjo tega stolpa odstraniti meglo v obsegu 4,5 km. — Na levi strani izumitelj William Hight pred stolpom v Hittierju v Kaliforniji. Na desni: izžarevalna priprava v notranjosti stolpa. — Upajmo, da bomo v Ljubljani tudi kmalu preganjali meglo na ta način

Operacija najstarejše mumije

Eden najznamenitejših angleških kirurgov je te dni dovršil senzacionalno operacijo na — mumiji faraona Ra-Nofera, ki jo hranijo v kr. institutu za kirurgijo. Na mumiji so opazili 30 poškodb. Na vratu je bila polomljena, rebra so počila itd. Ko se je kirurg lotil dela in se je dotaknil kosti, so se razpadle v prah. Tako so bile kosti krhke. Moral jih je politi s posebno kemično raztopino, da je lahko delal dalje. Delo je zahtevalo več mesecev. Zdaj je mumija zopet popravljena. Grob Ra-Nofera so odkrili l. 1891. To je najstarejša mumija, ki so jo doslej odkrili.

Tako se umiva ameriška filmska igralka Joan Marsh. Dala si je napraviti posebno posodo iz stekla. Na dnu je poseben cevni sistem. S posebno gumijasto črpalko vbrizgava zrak skozi te cevi v vodo, ki se v mehurčih meša z njo. Količina kisika v vodi se tako pomnoži za 20%

Modra ženka

Naš Benjamin je že tako star, da mu lahko že kaj poučnega pokažeš, n. pr. živalski vrt, akvarij, tu pa tam kak film, predvsem pa, to se razume, muzej. Pred kratkim smo obiskali muzej. Mnogo je bilo v njem občudovanja vredno — tudi lev.

»Ne hodi tako blizu! pravi moja mala, modra ženka svojemu Benjaminu.

»Pusti ga, saj lev je vendar našopan,« sem pogumno pristavil.

»Pa morda ni popolnoma našopan...«

Pa sem imel svojo lekcijo.

Obiskal sem s svojo ženko umetniško razstavo. Stojimo pred sliko: pod modrim drevesom z vijoličastimi listi sredi mladenič, slikan v rožnatih barvah, in okorno drži v svojem naročju deklico v rumenem krilu. Radovedno pogledam v katalog, najdem številko in berem: »Zaročen«.

»Neumnost!« sikne moja mala, modra ženka.

»Pod sliko je vendar napisano: »Prodana!«

Shawov nauk mladcem:

Delajte in učite se neprestano

Dandanes dobimo zbiralec raznih vrst povsod, v vseh deželah, v vsakem sloju in starosti. Najbolj znani so zbiralci znamk, tako zvani filatelisti, ali kakor jim narod hudomušno pravi »Filistejci«. Potem so numizmatiki, ki zbirajo star, kovan denar, da celo takih je dosti, ki zbirajo vozne listke avtobusov, tramvajev itd. vsega sveta. Nekakšna elita med »kolektorji« pa so lovci za avtogrami in zdi se, da je postala to nekakšna moda. Kupčija z visokodonečnimi imeni je zelo dobičkanosna. Podpis sam, četudi imenitne osebnosti, pa nima posebne vrednosti, če ni dodan kakemu pismu ali dokumentu. Čim težje pa je dobiti tak podpis, tem večjo vrednost ima.

Angleškega državnika Chamberlaina je nekdo ujel na zelo prekan način. Pisal mu je dolgo pismo, da bo svojega prvorojenca imenoval po njem itd. ter ga med drugim tudi prosil za nasvet v nekih političnih zadevah. Chamberlain mu je lastnoročno napisal dolgo pismo, se ponudil celo za botra otroku ter na več straneh opisal politični položaj. Že čez nekaj dni je bilo to pismo prodano na dražbi za visoko ceno.

Razne umetnike svetovnega slovesa lovijo s tem, da jih prosijo za kratek prispevek ali opombo za knjigo, ki jo bodo izdali. Večina teh nasede in odgovori lastnoročno. Bernhard Shaw ima za take

Pod vodo bomo gledali

Vsak plavač ve, da ni človeško oko ustvarjeno, da bi gledalo pod vodo. Radi dotika roženice z vodo se lomljenje svetlobe zniža za dve tretjini. Toda šibkost oči se da zboljšati z naočniki. Tako se je na podlagi tega dejstva posrečilo Kalifornijskemu zavodu za eksperimentalno biologijo v Berkeleyu izdelati posebno lečo, ki človeškemu očesu pripomorejo, da vidi tudi pod vodo normalno. Tako se bo dogajalo, da bomo lahko tudi pod vodo brali dnevne novice v listih, medtem ko se človeku z golim očesom ne posreči razločiti, kateri papir je tiskan in kateri čist. Zaenkrat gre samo za prve poskuse, ki so se obnesli. Ko se bo ta iznajdba udeležila, jo bodo lahko uporabljali mornarji in tudi potapljači, kadar jim ne bo treba pregloboko pod vodo.

Jajce ali kokoš

Iz Amerike poročajo, da je davčna komisija države Utah zašla v nenavadno zagato. Znano je, da morajo pogosto davčni uradi rešiti vprašanja, ki so v resnici prave uganke. Pri takšnem vprašanju stoji davčna komisija v mestu Salt Lake City. Čudno, komisija mora rešiti staro vprašanje, ali je bila prej kokoš na svetu ali jajce. Do tega je prišlo takole: V državi Utah obstoji davčni zakon, v smislu katerega so preprodajalci prosti vsakega davka. Zdaj razmišlja davčni odbor o tem: Komu naj naloži davek: kmetom, ki kupujejo jajca in nosijo na trg odrasle kokoši, ali trgovcem s perutnino, ki kupujejo kokoši in prodajajo jajca, ki jih te izležejo.

Zdaj prinašamo še sliko Malcolma Campbella, znamenitega angleškega avtomobilskega dirkača, o katerem smo poročali, da se z nekim letalcem odpravlja na polet v afriške puščave. Tam bosta iskala zlato. Oprava se odpelje v dveh letih. Bog daj srečo!

KULTURNI OBZORNİK

Pomemben praznik slov. dram. gledališča

Sleheri slovenski kulturni jubilej je hkrati praznik vsega slovenskega naroda; pa najsi bo to jubilej velikega kulturnega tvorca, ki se je posvečal duhovni rasti naroda, ali jubilej zavoda, ki je posredoval kakršnokoli umetnost vsemu narodu ter ga tako oblikoval v kulturno pomemben člen človeštva.

V soboto smo praznovali Slovenci 15letnico samostojnega slovenskega dramskega gledališča. Ni to veliko razdobje in morebiti bi šel drugi narod mimo praznika. Toda, kdorkoli pozna predvino borbo Slovencev za svojo kulturno in narodno samostojnost, kar se je močno javljalo tudi v gledališkem življenju, ta bo pač razumel namen Zdrženja slovenskih gledaliških igravcev, da javno, skupno z narodom praznuje 15letni dan popolne osamosvojitve slovenske Drame. Tem bolj, ker se zadnja leta zmerom česče ponavljajo misli, da bo treba radi težkih gmotnih stisk spraviti znova obe gledališki pod isto streho, kakor je bilo to v nekdanjem delnem gledališču. Zdrženje gledaliških igravcev je hotelo torej ob tem jubileju preizkusiti slovensko narodno in kulturno zavest: ali je ta tako splahnela, da slovenska javnost ne vidi, kam drvi, če napravi kratkoročno kriz čez svoj kulturni zavod, ki je toliko prispeval za duhovno narodovo rast.

Sobotni večer pa nas je vse radostno iznenadil. K slavnostni predstavi Finžgarjevega »Divjega lovca«, s katerim je Hinko Nučič odprl slovensko gledališče pod koncem svetovne vojne, se je nagrnilo toliko zvestega slovenskega gledališkega občinstva, kakor se to ne zgodi ob nobenem gledališkem delu. Ni se to slučajno zgodilo. Slovenska javnost je pokazala, kako visoko ceni svojo pomembno kulturno institucijo, ki se je po mnogih borbah osamosvojila, da zdaj posreduje dramsko umetnost slovenskemu narodu v lepem slovenskem jeziku in prekajeno s čisto slovensko duševnostjo. S toliko udeležbo in s toliko navdušenostjo, s katero je klicala in klicala svoja dva rojaka-umetnika, Hinka Nučiča in Viko Podgorskega, kakor tudi domači dramski ansambel pred oder, se je slovenska javnost izrekla: Hočemo slovensko samostojno Dramo! Nočemo je žrtvovati trenotni gospodarski stiski. Po svoji zgodovini je zaslužila, da jo podpiramo in branimo!

Pred predstavo je imel slavnostni govor odlični gledališki kritik in književnik prof. France Koblar.

Slavnostni govor prof. Koblarja

»Pred petnajstimi leti, 6. februarja 1919, se je s tega odra oglasila prvič naša domača slovenska beseda. Zgodovinska ironija je bila, da se je prav v tem prostoru, posvečenem sicer lepoti, v vseh jezikih svobodni, pa po naši usodi mnogim Slovincem tudi v narodno pohujanje in poniževanje pripravljeno, smelo prvič slišati Tugomerjevo izročilo: »Trd bodi, neizprosen, mož jeklen, kadar braniš ti časti in pravde narodu in jeziku svojemu!«

To je bil rojstni dan samostojne slovenske Drame, ki ji je gledališki konzorcij s svojimi poštvovalnimi sodelavci, posebno s tedanjim prvim režiserjem organizatorjem Hinkom Nučičem dal v tej hiši srečno osnovo za nadaljnji razvoj. Zato je ta petnajstletnica vredna spomina; zakaj v teh letih se je naša Drama dvignila v močnejšo kulturni zavod in je danes ena najlepših prič našega narodnega napredka.

Ko nam pogled begne preko teh petnajst let, mimo človeških podob in usod, se šele zavemo, da se je na ta oder vrnili moister in naš največji gledališki ustvarjavec Ignacij Borštnik — vrnil se je, pa prišel k nam samo umreti; spomnimo se, da se je tu sukal elegantni svetovni popolnik, amater in umetnik Boris Putjaka, tu, na teh deskah je našel morda svojo edino domovino, na njih delal za naše gledališče in umri; tu je skrit v pisarni in za odrom ustvarjal pisatelj in režiser Milan Pugač; — tod so bili in so odšli majhni in veliki ustvarjavo naše drame. Petnajst let pa nepretrgoma dela, prežet z umetniško resnobo, trdno zvezan s starejšimi naš mladi rod, ki nam je po zgledni poštvovalnosti svojih prednikov ustvaril prav to, čemur danes lahko s ponosom rečemo: slovenska drama.

Prav bi bilo, da bi ob tej priliki govorili o usodi gledališke umetnosti; kako je prav ta čas preživljala v svetu in pri nas svojo največjo stisko, dvom nad seboj in nad svojo prihodnostjo; kako se je skušala pogotiti v zadnjo neposrednost, pa je zdaj udarila v pošteno abstraktno teatraličnost, zdaj v mrzlo in plitvo vsakdanjega posnetka, in se hkrati spuščala v tekmo s tehniko, zlasti s filmom, in večkrat morala iskati naklonjenosti občinstva in hlapčevati dnevnemu okusu in propagandi. Vse to je bilo, gledališka umetnost pa se je vrnila, preizkušena in pomlajena, k svoji prvotni nalogi, da s skrivnostno močjo besede in žive podobe služi samo očističnemu duhu, odpira človeku poglede tam, kjer ga slepa toplota in laž, in da mu z vzvišeno preprostostjo in vsem bogastvom izraza odkriva skrivnostno pot v jasnovidnost zadnje resničnosti življenja in v olajšanje njegovih muk.

Taka je danes naša Drama. To delo nam je postavil igravski rod, ki se je v petnajstletnem trdem prizadevanju boril za svoje zadnje, za zvestobo svojem umetniškemu poklicu, ki je najbolje neusmiljen in bradek, ter zmagal za čast in napredok našega Narodnega gledališča.

Ko umetnost sama praznuje svojo zmago in vedro gleda v poslanstvo svoje službe, stiska našega časa se ni prav nič pomehala. V svetu se še vedno duh odmika sili, živa tvornost ob blesteči tehniki ne najde priznanja, strah pred prihodnostjo se vda dušni zbegano, lakota kruha nam kali pogled naprej, in že mislimo, da je tudi naš napor za gledališče neumestno, pretiran, preglasposki in premalo ljudski. Prav zaradi tega moramo ob tej petnajstletnici govoriti o narodni vesti in duhovni krizi našega izobraženca, ki je v velikem številu izgubil smisel za vse, kar je domačega, ki bega za tujo živčno omamo in osladnostjo. Ne zaradi tehnike, ki si je izposodila umetnost in bo šla svojo pot naprej, ampak v imenu človeškega duha obtožujemo današnji čas in njegovo misel, ki hoče reševati današnje stiske s tem, da bi duha omeila in zadušila človeško vest. Niti v najtežjih družabnih stiskah ne smemo dovoliti, da se kreči narodna kultura, kaj se, da bi se za ceno naše narodne umetnosti namesto nje ustanavljala zabavišča, v omamo kruha lačne množice in v spekulacijo denarnega materializma.

Ko je leta 1867 izdalo Dramatično društvo

svoj prvi oglas, je v njem zaklical naš največji narodni graditelj Franc Levstik takole: »Položimo temelj narodnemu gledališču, katero bo bistrega uma slovenskega vredno, katero bo prijeten dom za narodno razveseljevanje, čola lepih pravov in čiste narodne besede ter budišno zrcalo plemenitih čustev in dejanj človeških.« Danes po 67 letih imamo svoje Narodno gledališče. Iz čitalniške meščanske preprostosti, iz trudapolnega dela naše prve igravske generacije se je ob našem narodnem prerodenju dvignila v državem Narodnem gledališču celo samostojna slovenska Drama. Varnimo jo! Nikar ne mislimo, da so bili prvi časi našega gledališča sama romantika židanih rust in naivnega budniškega navdušenja; tudi v tistem času in v tisti preprostosti je živel realna zavest, da narodu brez lasne duhovne kulture ni življenja pod solncem.

In, spoštovana gospoda, ako nam je Zdrženje gledaliških igravcev pripravilo današnji spominski večer, da nas prepriča o svoji vnemi za napredok slovenske Drame, potem obrnimo vprašanje našega gledališča najprej proti sebi in izpovejmo, da naše Narodno gledališče hočemo ljubiti in ga braniti. Nai ta hram, povzdignjen v težkem delu v svetišče našega genija, zori do vrhunca naše narodne umetnosti — naj se ohrani in naj cvete slovenska Drama!

★

Naj slovenska javnost ne pozabi sobotnega večera! Naj ne pozabi, da je s svojim polnoštevilnim obiskom glasovala za samostojnost slovenske drame, za rasti lepe slovenske umetnosti! Naj ne pozabi, da je izpričala svojo trdno zavest: Od slovenske tvorne kulture se ne sme odkloniti niti kamen, ako hočemo biti res narodnokulturna celota!

Finžgarjev »Divji lovec«

Finžgarjeva narodna igra »Divji lovec«, ima že svojo uveljavljeno tradicijo in je naša najbolj priljubljena ljudska igra. Zanimiva je bila toploti zadnjega, ker sta v glavnih vlogah Janeza in Majde nastopila kot gosta g. Hinko Nučič in g. Vika Podgorska. Janez g. Nučič je preizkušena vloga; ob nji bi se dal v spominu pregledati razvoj umetnika Nučiča, kakršne je bil v nji kot neugnan, silni in prekipajoči mladenič, do tja, ko se je v njem utelile močata sila, kakršno nam je pokazal ob novi otvoritvi našega gledališča pred 16 leti, in danes, sam najvidnejši jubilar, je igral iz globin, previden človek in umetnik, ki z močno in zrelo igro drži gledalca v skrajni pretresljivosti in mu tudi v preprosti zgodbi, ostro ločeni v senco in luč, daje polno preprečevalnosti in resničnosti. Zlasti zadnji dve dejanji nudita dovolj prilike za to. G. Podgorska, ki je igrala Majdo, je ogromen igravski temperament, ki se sicer zna podrediti, bogastvo njene igre pa še vedno lije preko formata, v katerega je njeta osnovna podoba Majde. Za značilnost njene igre je posebno treba poudariti svojstveno ritmično govora in njene posamezne dramatične poudarke, ki se utrjujejo nenadoma in silno in ninkujejo pretesljivo. Vrh njene igre pa je bila gotovo molitev ob znamenju.

V glavnem je slonela igra na režiji g. O. Šesta, kakor je bila pred tremi leti pripravljena za Finžgarjevo 60-letnico; odlična gosta sta dala tudi drugim igralcem in tudi vsej igri svojstven izraz. Nad vse srečna je podoba ubožca Tončka, ki ga igra g. Zeleznik, močno so še posamezne druge vloge, tako stari Zavrtin g. Skrbinaška, Tine g. Jana, kmetski tipi g. Jermana, Bratine, Pluta in Potokarja, kovač Jure g. Kralja, njegove žene g. Medvedove in lovača g. Sancina. Nov je Gašper g. Drenovca, ki je prav dober. Ljudski prizori bi se morali bolj razčleniti; najboljši so bili na vasi, najslabši oba nastopa grablje in planinik, kjer smo obakrat videli mesto vsaj malo verjetno skupino — ženski spreved.

Navdušenja za oba gosta je bilo toliko, da menda še ni bil noben umetnik tolikokrat pred zastorom. Bolj kot poklonjeno cvetje so govorili prisrčni pozdravi in odobravanje občinstva, ki še dolgo po predstavi ni hotelo oditi. Ti pozdravi so odkrito govorili, da sta oba umetnika naša in da bi se morala večkrat vračati. F. K.

★

Novo delo Ruth Schumannove. V založbi G. Grothe v Berlinu je izšla nova knjiga znane katoliške književnice Schumannove z naslovom »Slebebrauen«. Je to sedem novel, ki tvorijo po notranji zamisli enoto. Umetnica odkriva v njih usodo žena in globoko njihovi duši. Njen smoter pri teh sedmerih novelah pa je bil: pokazati polnost življenja po veri in ljubezni.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 20. febr.: 11.00 Šolska ura; Potovanje po sosednji Romuniji (dr. V. Bohinec) — 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, plošče — 18.00 Otroški kotiček; Marinka in škrteljčki (F. Delak) — 18.30 Plošče — 19.00 Francosčina (prof. Prezelj) — 19.30 Boj za Kancinčingo (Pavel Kunaver) — 20.00 Radio orkester — 20.45 Devov večer: pojeta g. Pavla Lovševca in g. Mirko Jelačin — 21.45 Čas, poročila — 22.05 Plošče — 22.30 Angleške plošče.

Sreda, 21. februarja: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, plošče — 18.00 Komorna glasba, Radio kvintet. — 18.30 Radio orkester. — 19.30 O socialni vzgoji (dr. Stanko Gogala). — 19.30 Literarna ura: Radiointervju s Jankom Kačem. — 20.05 Prenos s Dunaia: Bruckner V. simfonija. — 22.00 Čas, poročila, Radio jazz.

Drugi programi:

Torek, 20. febr.: Belgrad: 20.00 Čelokoncert — 20.40 Zborovski koncert — Zagreb: 20.00 Klavirski koncert — 21.00 Nagrada (veseloigra) Dunaj: 17.15 Koncertna ura — 19.25 Rigoletto (Verdi) — 22.25 Dječak-prosjak (Müllerkjerjeva opereta) prenos iz Pariza — Budimpešta: Sveti Martin (opereta, Silver) — Rim: 20.45 Umetnost in kultura — Praga: 20.10 Dalmatinske pesmi 20.30 Mali mož, kaj zdaj? (igra Fallade) — Varšava: 20.00 Così fan tutte (opera, Mozart) — Vsa Nemčija: 19.00 Drugi obraz (tajinstven prikaz Westfalijske) — Lipsko: 20.20 Zabavni koncert — Monakovo: 8.20 Plesna glasba — Vratislava: 20.25 Don Carlos (opera, Verdi).

Gospodarstvo

Naše banke 1930-1932

Vodja državne statistike pri trgovinskem ministru prof. dr. Rosenberg objavlja podatke o bankah v letu 1932. V naslednjem prinašamo sumarične podatke o bilancah vseh bank v državi za leta 1930, 1931 in 1932. (v milij. Din):

Aktiva:			
	1930	1931	1932
gotovina	1068.7	1034.8	777.7
eskont	5595.9	5327.9	4336.0
lombard	497.4	209.0	123.0
hipotek. posojila	710.2	1039.5	997.3
tekoči računi	7071.1	6065.8	4627.2
ostali dolžniki	1336.0	1041.7	1618.9
vrednostni papirji	1292.2	1196.4	1088.3
nepremičnine	804.4	822.7	837.4
inventar	37.3	31.7	29.4
ostale postavke	1189.0	1549.1	1319.0
Pasiva:			
	1930	1931	1932
glavica	2957.8	2963.2	2952.0
rezerve	818.2	766.9	774.6
hranilne vloge			
na knjižice	7529.8	6842.5	5307.2
v tekočih računih	2709.3	1936.4	1426.5
tekoči računi	2090.6	2145.7	1843.1
upniki	954.1	784.2	943.8
akcepti	72.9	74.1	81.5
reoskont	738.1	1335.8	1447.2
hipotekarni dolg	41.0	33.6	34.7
pokojsniški fond	105.4	129.8	119.0
ostala pasiva	1311.2	1272.2	778.2
bilančna vsota	20202.3	18319.5	15754.2

Te številke kažejo veliko nazadovanje zasebnega denarstva v zadnjih dveh letih. Številke za leto 1933 bodo izkazale še večji padec. Vloge na knjižice in tekoči račun so torej pri bankah padle od 1930 na 1932 od 10.3 milijarde Din na 6.8 milijarde Din.

Poštna hranilnica v l. 1933

Iz poslovnega poročila Poštne hranilnice za leto 1933 posnemamo tele zanimivosti:

Čekovni promet Poštne hranilnice je znašal lani 60 milijard Din, kar pomeni v primeri z letom 1932 znaten prirastek, saj je takrat znašal promet samo 56 milijard, ni pa še dosegel prometa rekordnega leta 1930 s 65 milijardami dinarjev. Od skupnega prometa v letu 1933 je bilo izvršenih 29.8 milijarde Din brez gotovine ali 48.86%. V letu 1932 je znašal odstotek brezgotovinskega prometa 45.7%, leta 1931 47.64% in leta 1930 celo 49.05%.

Či računih se opaža znatnejši dvig pri tehle poklicih: državnih uradi, industrija, društva, listi, uradniki itd. Potrebno pa je tudi ugotoviti, da pada vedno bolj število denarnih zavodov, ki imajo poštnečkovne račune. To je edina stroka, ki je zabeležila padec (malenkosten padec beležijo tudi zavarovalnice od 250 na 247). Med inozemskimi lastniki računov je omeniti prav veliko povečanje nemških računov.

V hranilnem prometu se pozna veliki prirastek, ki pa je predvsem zabeležen pri malih in srednjih vlogah. Povprečna vrednost ene vloge je narasla od 2.040 Din v letu 1932 na 2.133 Din v l. 1933. Pripisane obresti za vloge so znašale 18.9 milj. Din, od tega pa je odbiti rentni davek v znesku 0.567 milj. Din. Nasprotno s temi vlogami pa kaže padec izseljenke vloge od 34 na 31 milj. Din, obenem se je zmanjšalo tudi število izseljenkih vlagateljev od 1.206 na 1.120.

Kar tiče kreditiranja, pravi poročilo, da so se krediti denarnim zavodom in v lombardu zmanjšali. Toda Poštna hranilnica da ni posebno insistirala na vrnitvi prej izdanih kreditov, da ne bi še bolj poslabšala razmer. Toda vseeno so krediti bili manjši, ker so se avtomatično zmanjševali za donos prispelih kuponov in je tako Poštna hranilnica vseeno dobila vrnjene velike vsote kreditov, kar ni bilo izboljšanje, ampak poslabšanje za celo vrsto denarnih zavodov, ki bi s kuponi inkasirane zneske porabili ali za povečanje svoje likvidnosti ali za izplačila vlagateljev.

Zaradi povečanja zaupanih hranilnih vlog in vlog na čekovnih računih se je morala povečati tudi likvidna gotovina Poštne hranilnice, ki je obenem z žiro pri Narodni banki narasla od 190 milj. leta 1932 na 413 milj. l. 1933. Poleg tega pa je velik del novih sredstev plasiral v kredite državnim ustanovam. Tako je n. pr. dala monopolni upravi 150 milj. kredita za odkup letine tobaka (kar so dajale pred leti angleške banke, leta 1932 pa francoske banke). Nadalje je odobrila kredit 30 milj. Din za izvedbo raznih del in študiralne predloge o finančni sanaciji naše rečne plovbe. Dala je tudi na razpolago državi gotove kratkoročne kredite za kuponsko službo naših drž. posojil. Poleg tega pa je Poštna hranilnica kupila zelo veliko državnih obveznic. Mnogo papirjev pa je prodala občinstvu na obroke. Od julija lani pa do konca leta je kupila na belgajski in zagrebški borzi 90.570 kom. vojne škode, prodala pa je na obroke do konca leta 84.442 komadov. Najbolj so kupovali vojno škodo na obroke trgovci (583 oseb 42.530 kom.), drž. uradniki in vrokojenci (1.878 s 14.776) in otroci, dijaki, gospodinjice itd. (1516 oseb 10.512 kom.). Večinoma so kupovali po 1—10 obveznic (5339 oseb). Pri centrali je bilo odanih 63.816 obveznic, v Zagrebu 12.355, v Skoplju 4111, v Sarajevu 2370 in v Ljubljani 1780 kom.

ali za 3.5 milij., odnosno eno tretjino. Če ne bi bilo v letu 1932 mnogo zavodov že pod jasčito, bi bil padec še večji. Zato, da še niso sestavljeni tudi podatki o zadrugah in regulativnih hranilnicah v vsej državi. Ta bilančna vsota je padla od 2943.5 milj. v letu 1931 na 2516 2 milj. v letu 1932.

K statistiki bank za 1932 je pripomniti, da obsega 632 zavodov, dočim je statistika za 1931 obsegala 639 zavodov. Največ bank je relativno v Belgradu, kjer jih je bilo 1932. 77, nato v donavski banovini 174 in v savski banovini 104 (106). Naše banke imajo malo podružnic, pa še te polagoma opuščajo in koncentrirajo posle pri centralah. Število podružnic je znašalo še leta 1931, 263, leta 1932, pa samo še 221. Največ podružnic imajo v savski banovini: 90 (leta 1931. še 122), ter v drinski, kjer je njih število naraslo od 29 na 32. V Sloveniji je bilo 24 (330) podružnic.

Primerjavo med bankami posameznih banovin napravimo najlažje, če primerjamo bilančne vsote. Te so znašale v Belgradu 1932 4376.9 milj., v savski banovini 6320.4, v dravski 1372.4 in v donavski 1215.6 milj. Vloge so znašale pri bankah v Zagrebu 2801.0 milj., v Belgradu 836.8, v donavski banovini 774.3 in v Sloveniji 678.8 milj. Din. Padec od leta 1931, na 1932, je bil naslednji: primorska banovina 30.1%, donavska banovina 26.8%, Slovenija 24.7%, Belgrad 23.1%, Zagreb 22.7%, najmanjši pa v vrbaski banovini 2.2 in v vardarski banovini 6.4%.

Poslovno leto 1932. je zaključilo v vsej državi 452 bank z glavnic 2594 milj., in 112.7 milj. čistega dobička, z izgubo pa je zaključilo bilanco za leto 1932. 358 zavodov z glavnic 1291 milj. Din in je znašala izguba 49.3 milj. Din. Leta 1931. je bila šlika povoljnija: dobički so znašali 266.1 (1930 celo 274.8) milj., izgube pa 32.1 (1930 24.2) milj. Din. Če odštejemo izgube od dobičkov, dobimo povprečno rentabilnost v vsej državi za vloženi delniški kapital 2.14%.

Število uslužbenecv se je povečalo od 625 na 629, največ v Belgradu, zmanjšalo se je število uslužbenecv v Sarajevu, dočim je število uslužbenecv v Ljubljani ostalo neizpremenjeno: 129.

Borza

Dne 19. februarja 1934.

Denar

V današnjem prometu so popustili tečaji Amerikana in Pariza, dočim so neizpremenjeni ostali Curih, Newyorik in Trst, narasla sta London in Berlin.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8.65—8.85, na zagrebški borzi po 8.69 in na belgajski po 8.70 oz. 8.65. — Grški boni so notirali v Zagrebu 33—33.75, v Belgradu pa 35.50—36 (35.50).

Ljubljana. Amsterdam 2308.18—2319.54, Berlin 1353.75—1364.55, Curih 1108.35—1113.85, London 175.86—177.46, Newyorik 3430.50—3455.76, Pariz 225.82—226.94, Trst 301.13—303.53.

Promet na zagrebški borzi 47.560 Din. Curih. Pariz 20.38, London 15.95, Newyorik 312.75, Bruselj 72.125, Milan 27.20, Madrid 41.90, Amsterdam 208.275, Berlin 122.30, Dunaj 73.33—57.1, Stockholm 82.25, Oslo 80.15, Kopenhagen 71.25, Praga 12.85, Varšava 58.30, Atene 2.96, Carigrad 2.52, Bukarešta 3.05.

Dunaj. Dinar notira valuta 8.40. London. Pariz 78 1/16, Newyorik 5.135. — Zlato v Londonu 134/9 d (—1/1 d).

Vrednostni papirji

Tendenco za državne papirje se je obrnila navzgor in so tečaji bili višji kot pretekli teden. Promet je bil znaten in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 800 kom., 7% inv. pos. 150.000, agrarji 100.000 in begl. obv. 600.000.

Ljubljana. 7% inv. pos. 68—70, agrarji 39 bl., vojna škoda 304—307, begl. obv. 55—56, 8% Bler. pos. 52—54, 7% Bler. pos. 50.50—52, 7% pos. DIB 65—66, Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 70.50—72 (68, 70.50), agrarji 38.50—40 (39.50), vojna škoda 306—309 (305, 308), 3. 305—308, 4. 305.50—308 (302), 6% begl. obv. 55.50—56 (56, 56.50), 8% Bler. pos. 53 den., 7% Bler. pos. 50.50—52, 7% pos. DIB 65—66.50. — Delnice: Narodna banka 4150—4250, Priv. agr. banka 258—259 (257, 258), Sečerača Osjek 150—170, Impex 50 den., Trboveljska 105—108.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70 den. (70), agrarji 34.50 den. (38, 35.50), vojna škoda 308—310 (309, 305), 2. 308 den. (305.50), 3. 307 den. (304), 4. 308 den. (307, 308, 304), 6% begl. obv. 55.25—55.50 (50, 54), 8% Bler. pos. 52.50 den., 7% Bler. pos. 50—51. Delnice: Narodna banka 4250—4300 (42.50), Priv. agr. banka 258—259 (260, 257).

Dunaj. Podonavsko-savsko-jadranske prioritete 67.60, delnice 12.225, Länderbank 15.50, Narodna banka 153, Steg 17.15, Alpine 10.95, Donavska plovba 4.15, Rima 24.25, Trboveljska 12.99.

Živina

Dunajski goveji sejem 19. febr. Prignanih je bilo 807 volov, 360 bikov in 504 krave, skupno 1671 glav, od tega iz Avstrije 1268, iz inozemstva pa 403. Cene so bile sledeče (v šil. za kg žive teže): voli 0.90—1.50, bik 0.95—1.14, krave 0.92—1.05 in klavna živina 0.65—0.90. Pri živahem prometu so najbolj voli ostali v ceni neizpremenjeni, ostali so se pomenili za 3—5 grošev, bik 5 padli v ceni za 2 do 3. dobre krave pa za 3 do 5 grošev, klavna živina je obdržala cene prejšnjega tedna.

Potrži v globoki žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena mama, stara mama, tačča in teta, gospa

Ana Rupnik

vdova gozdarskega svetnika

dne 18. t. m. ob 21 po daljši bolezni, previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v torek, dne 20. februarja 1934 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže Vidovdanska cesta 9 na pokopališče k Sv. Križu. Drago pokojnico priporočamo v molitve in blag spomin. V Ljubljani, dne 19. februarja 1934.

S. Karitas, prednica Zavoda usmiljenih sester v Voloski, hči, Leon, brigadni general v Skoplju, sin — in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski-
lovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali
oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročitvi — Pri oglaših reklamnega značaja se ra-
čuna enokolijska, 3 mm visoka petlinna vrstica po
Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Prodajalka
mešane stroke išče mesto.
Gre za manjšo plačo. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1788. (a)

Trgovske pomočnica
pridna, pošena, vajena
gostilne, želi primerno
službo. Nastop takoj. —
Grem za majhno plačo.
Naslov v upr. »Slovenca«
pod št. 1717. (a)

Pek z obrtjo
želi posla kot mojster ali
poslovodja. Dopise pod
»Trezen« na podružnico
»Slovenca« v Celju. (a)

Samostojna kuharica
išče službo na deželo. —
Naslov pove uprava »Sl.«
pod št. 1824. (a)

Službodobe

Perfektne kuharice
ki je dovršila gospodinj-
sko solo, se sprejme. Po-
nudbe na gospo Mela
Šoten, Beograd, Ko-
sovska 5/L. (b)

Zasluzek

Boljšje perilo
in obleke sprejem v
pranje, šivanje in likanje.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1807. (z)

Kupimo

Vsakovrstno
zlatu robuje
po najvišjih cenah
ČERNE in vseh Ljubljana
Wolova ulica št. 3

Citajte in širite
»Slovenca«!

Denar

10.000 Din posojila
iščem proti gotovemu
jamstvu. Ponudbe na upr.
»Slov.« pod značko »Var-
nost« št. 1820. (d)

Najkulantnejša posojila

dajemo na vloge velebank,
vrednostne papirje, vojno
škodo držav bone Blai-
rova posojila in na ku-
rantno blago Nalože iz
provinke promptno izvr-
šimo. Pučka štedionja.
Zagreb, Meduličeva br 31
Telefon 90-03 — Naš za-
stopnik za dravsko bano-
vino je Rudolf Zorč, Ljub-
ljana, Gledališka ulica 12.
na katerega se je obrniti.

Stanovanja

ISČEJO:
Mirna stranka
odrasli družinski člani —
išče večje stanovanje. —
Ponudbe na upravo »Sl.«
pod »Center« št. 1815. c

ODDAJO:
Opremljeno sobico
oddam takoj ali 1. mar-
ca. Trdinova ulica 2, vi-
soko pritličje. Kalister. s

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižjih cenah pri trdki
Karl Prelog Ljubljana —
Zidovska ul. in Star. trg

Imamo 600 kg
zdravilnega medu
bosanskega. Kante po 30
kg brutto za netto fran-
ko postaja Tuzla. Kg 11
Din. Razpošilja Jovičić in
Jovanović. (l)

Največja izbira in najnižje cene

kompletnih potrebščin
za šivilje.

Istotam bogata izbira damskega
perila, žepnih robcev, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga, itd.

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Posestva

Stanovanja prodamo
v solastnini, proti plačilu
v gotovini. »Stavbna za-
druga«, Ljubljana, pp. 307

Hišo
s trgovino, gostilno ter 8
orali lepega posestva, z
vsem inventarjem, majhno
zalogo ter gospodarskimi
poslopji, oddaljeno pol-
drugo uro od železnice,
ob banovinski cesti, na-
prodaj vsled smrti. —
J. Zdolšek, p. Pristava. p

Vogalno hišo
enonadstropno, pet sob,
dva kabineta, zaprta ve-
randa, parket, pritlikline,
plin, elektrika, vodovod,
ograjni vrt — prodam
za 230.000 Din. Do tram-
vaja pet minut. Ponudbe
na upravo »Slovenca«
pod »Trakabel« št. 1810. (p)

Pozor kupci
z vlogami!

Takoj prodam pri Veliki
nedelji en oral vinogradi
s sadovnjakom ter kras-
no gospodarsko hišo za
35.000 Din. Plača se lah-
ko s hranilno knjižico
Ljudske posojilnice v Ce-
lju kar na prepis. Dalje
kmečko hišo ter dva in
pol orala nji v sadov-
njaku ravnotam in to za
ceno 30.000 Din ter z
istimi plačilnimi pogoji.
Vse to leži 25 minut od
postaje. Tuzla. Kg 11
Din. Razpošilja Jovičić in
Jovanović. (l)

Glasba

Klavirji

prvorstni instrumenti —
različnih vrst kakor tu-
di lastnih izdelkov že od
11.000 dalje dobite pri
R. WARBINEK
Ljubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija —
Prodaja na obroke tudi
proti bančnim knjižicam
Strokovniška popravila
in oglaševanje izvršnem
točno in ceno — Naice-
neiša izposojevalnica

Obrt

Specijalna mehanična
delavnica za popravilo
vseh pisarniških strojev
in kontrolnih blagin. Za
vsako delo pismeno tam-
čim Cene solidne Ludo-
vik Žitnik Kolodvorska
št. 26 Tel 34-23. (t)

Turška A. Volk

Ljubljana, Hrestjeva cesta 24
nudi naprenejše vse vrste
oblačne moke in druge
mehanske izdelke
Zahtevajte cenik!

DRVA IN PREMOG

pri **lv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Širite »Slovenca«!

Vsled preselitve trgovine

velika odprodaja blaga po znatno znižanih cenah pri
Stanko Florjančič, sv. Petra c 35
železnica

Gospodinje, ne zamudite ugodne prilike!

ZAHVALA. Za obile dokaze sočutja
ob bridki in nagli izgubi našega ljub-
ljenega edinega sina

Brankota Špančič
učenca II. razr.

se zahvaljujemo za spremstvo preč. žup-
niku g. Brvarju za gniljiv govor, šolske-
mu upravitelju g. Pečniku in vsemu učitel-
stvu za žalostinke, g. zdravniku dr.
Vilimeku, ki je nudil zadnjo pomoč,
gg. orožnikom, vsem darovalcem cvetja
in vsem ostalim, ki so ga spremili na
zadnjo pot.

Bizeljsko, dne 13. februarja 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

MAMICA!

Ostani mlada

Sinovi in hčerke imajo radi mladostne
matere, radi pa jih imajo seveda tudi moške.
Znanstveno je ugotovljeno, da se koža na
licu naguba in da postane na videz stara,
ker polagoma izgublja Biocel. To je vitalni
element, ki obdrži kožo mladostno, čisto in
lepo. Svoji koži pa lahko vrnete ta vitalni
element z uporabo nove kreme Tokalon,
rožnate barve. Brez ozira na to, v koliki
meri je že Vaša koža uvenela in koliko je
na njej sledov starosti, poizkusite še nocoj

kremo Tokalon, rožnate barve. V vsakem
primeru so Vam zagamčeni ugodni rezultati,
ali pa se Vam denar vrne.

ZAHVALA. Za številne dokaze iskrenega sočutja ob boleznih
in smrti našega nepozabnega soproga, brata, strica in svaka,
gospoda

ANTONA VALJAVCA
gostilničarja in posestnika v Šiški

se tem potom vsem najpriskrenejše zahvaljujemo. Posebno za-
hvalo pa smo dolžni Gasilnemu društvu v Sp. Šiški za častno
udeležbo pri pogrebu, Pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za
lepe žalostinke, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev
ter končno vsem onim, ki so dragače nam pokojnika spremili
na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

11—18. marca 1934

svetovni velesejem

na katerem so zastopani narodi in države

Znižana vožnja

za brzovlake in navadne vlake

Jugoslavija 25% A. strlja 25%
Čehoslovaška 50% Madjarska 25%

Opozarjamo posebno na ugodnost znižane vožnje
v Čehoslovaški pre e 33%, sedaj 50 popusta%

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY. Ljubljana, Aleksandrova c. 2
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT
PUTNIK. Gajeva ulica (za nebotičnikom)

Ludvik Ganghofer:

20

Samostanski lovec

Zdaj sta se z hlastnimi rokami poprijeli dela
obe in sta ovili otroka od nog do vratu v tople
prte; in če so se začeli prti ohlajati, sta jih zame-
njali z drugimi, toplimi...

In neprenehoma se je smehljaj otrok; samo
njegov obrazek je bil bel ko sneg, in zaprta usteca
so bila videti, kakor bi se bila spremenila v blede
vijolice.

Prešla je minuta za minuto, dolgo in nepre-
nehoma se je smehljaj otrok.

»Mislim, da spi,« je zašepetala Gitka. In potem
ji je nenadoma prišla misel: »Zefa, v samostan
gori še stečem... mar ne misliš, da bi bilo dobro,
če bi pomolil še kak pater?« In ne da bi čakala
na odgovor, je stekla v svojo kamrico, smuknila
v čevlje, oblekla jopico, mimogrede bežno polju-
bila na rdeče lice deklica, ki je spal na svojem le-
žišču ko polh, in je stekla iz hiše.

Ko je prišla na cesto, je videla prihajati sem
med drevjem menih. Tega mi je poslal sam ljubi
Bog, je vzkliknila in začela vabiti z roko k sebi.
Zdaj je stal pred njo — pater Dezert, ribičar; bral
je v samostanu zgodnjo mašo in je bil namenjen
domov v svojo samotno.

Gitka se je prestrašila, ko ga je spoznala, in
ni vedela kaj bi; vendar samo za hip, potem se
mu je približala s proseče dvignjenimi rokami in
z očmi polnimi solza.

Temna rdečica je zalila njegove blede poteze,
oči so mu zagorele, in kakor v vroči skrbi je
stegnili roke proti njej in je vprašal: »Dekle, kaj
ti je vendar? Zakaj plačeš?«

»Ah, gospod pater, bolno dete imamo doma...
prosim Vas, pojdite z mano in molite za uboga
črvička!«

»Moliti?« Na menihovih ustnicah je zablodil
truden smev, ki si ga Gitka ni znala razložiti.
Plaho se je umaknila. Redovnik pa jo je prijel za
roko in ji rekel: »Pojdi! Poglejva, če se da kaj
pomagati!«

Hotela mu je poljubiti desnico, toda skoro pre-
strašen ji je ubranil.

»Vodi me!« ji je dejal in jo spešno spremljal;
pri tem jo je neprestano gledal v obraz, vedno zno-
va majal z glavo, kakor da bi ne mogel nečesa,
kar ga je očitno burilo, globoko v sebi dojeti in
razumeti.

Prišla sta do vežnih vrat, tedaj je spustil de-
klečo roko in si šel z dlanko po čelu, kakor da bi
hotel odstraniti nekaj, česar ni maral nositi s se-
boj čez prag v hišo.

Gitka se je pokrčila in nato s sklenjenima
rokama obstala med vrati, ko je stopil pater pred
njo v izbo, Zefa je vstala iz postelje in se plaho
umaknila v kot. Tako sta obe ženski z vročimi
očmi sledili sleherni kretnji duhovnika, ki je stal
ob postelji, globoko sklonjen nad negibnim, tiho
se smehljajočim otrokom.

Tedaj se je zavrnil pokonci, težko sope, in
njegovo lice se je zdelo še bolj blede. Otožno je
šel z očmi za materjo. »Pojdite sem k vašemu otro-
ku,« je dejal tiho, pojemajoč v glas.

Zefi se udje zadržati, v obrazu ji je strah
skamenil vsako potezo, samo roke je še mogla
stegniti, nogi so ji bile ko prirastle k tlom.

»Tu ni nobene pomoči več. Razen, da bi stopil
v to sobo gospod Jezus in bi spregovoril vašemu
ljubkemu otroku kakor je Jajrovi hčeri: Vstani
in živi!«

Gitka je zbledela do ustnic. Zefa je hlastala
za sapo, pa še vedno ni mogla dojeti, kaj se je
zgodilo.

»Ah, ljubi pater,« je slovkovalo dekle, »po-
glejte vendar tja, saj se smeji, saj se smeji...«

»Usmev odsejanje!« In prijemši Zefo za ro-
ko je dejal: »Vaš otroček je odšel domov k svo-
jemu Stvarniku.

»O ti ljubi Bog!« je ihtel kriknila Gitka. Ko
z uma je planila k postelji, toda preden jo je do-
segla, so ji klecnila kolena, na kolenih se je v
joku in tožbi plazila dalje in z obrazom in rokami
se je vrgla na nožice svojega umrlega ljubljencega:
»Dragica, moja dragica... Vroče solze so ji za-
topile besede.

Zefa je pa še vedno stala in slišila kameniti
sohi. Tedaj pa se je utrgal z njenih ustnic prodi-
ren krik: »Moj otroček!« S pestmi je sunila pa-
tra od sebe, prišla z drhtečimi rokami otroka, ga
iztrgala napol iz rjuh in začela tresti nežno, vo-
ščenoledno telesce, kakor da bi ga mogla siloma
spet obuditi k življenju. Udje so ji onemogli, iz
obraz, spačenega od trpljenja, so se ji togo izbu-
ljile oči, začela je, kakor zaječi preganjana zver,
ko se zgrudi med tropo psov, ter omahnila na po-
steli, objemaje otroka: »Ali je mogoče? More-li naš
Gospod Bog pripustiti kaj takega? Moj otroček!

Moj otroček! Kaj takega... kaj takega me mora
doleteti? Zakaj le? Zakaj le? Zakaj le?«

»Zakaj, uboga žena!« In oče Dezert je položil
roke Zefi na drhteča ramena. »Tisoči in spet tisoči
pred teboj so že bruhali to vprašanje iz pekočega
srca. Zakaj? Na pomladno zeleni trati stoji cvetka,
nežna in ljubka v svojih čistih barvah, v svojem
sladkem vonju kakor dobrotna božja misel, ki je
splavala na zemljo in se zakoreninila, da bi bivala
tu za veselje ljudem. Tedaj pride noč s svojo

smrtno slano... žival pride po paši in z brezčut-
nim kopitom zmečka pozeblo cvetko v blato! Za-
kaj? — Na solčni rebri stoji drevo, zdravo, ali
bohotno v moči; cvetelo je v cvetih brez števila
in blizu je čas, ko se hoče za skrbno nego zahva-
liti s slastnim sadom. Toda pred dozorom pride
vihar, sunek samo in lepo, ponosno drevo leži na
tleh, razklano in zlomljeno! Zakaj? — V širnem
polju se ziblje zoreče žito, napojeno z znojem upa-
jočih ljudi... toča ga uniči... Zakaj? — V pri-
jazni dolini stoji hišica ob hišici, zadovoljni, smeja
polni ljudje pod vsako streho... tedaj popustijo
pri gorskem jezeru kameniti jezovi, uro samo, ru-
ševine in mrliči pokrivajo dolino. Zakaj? — Po-
štenih misli gre človek svojo pot, zvestobe mu sije
oko in ljubezen je vsak utrip njegovega srca... pa
planejo nadenj voleje, ali udari vanj strela, ali po-
pusti brv pod njegovo nogo. Zakaj? — In tam
stoji sijajen grad, močan, ponosen... med njego-
vimi zidovi kraljuje sreča, čista in sveta, kakor
je le kdaj izšla iz božje roke... skozi njegova
vrata odhaja oblagodarjen mož... in ko se vrne,
žela ga, da bi videl svojo ženo, sladke oči svojih
otrok — najde samo kadeče se ruševine in zogle-
nele kosti. Zakaj? Zakaj, Zakaj?...

Zefa se je zavrnila pokonci, prebrčala roke,
in je s pogledom na duhovnika, ves obup svoje
srca v očeh, zatarnaka: »Ah, gospod, ne govorite
mi vendar tako neusmiljeno in trdo, privoščite mi
vendar besedo tolažbe, vsaj eno samo besedico!«

»Ne poznam zate tolažbe, tvojega otroka vidim
in ga vendar ne najdem. Povedati ti moram samo
eno resnico, ki sem jo spoznal s krvavečim srcem:
kdor živi, mora trpeti, kdor se smeji, bo moral
plakati, in izgubiti, kdor ima!«

Zefa si je zakrila obraz z rokama.

(Dolge.)

Slovenska katoliška akad. mladina proslavlja Pija XI. Nedeljska slovesnost v Ljubljani

Ljubljana, 19. februarja.

Včerajšnja nedelja je slovenska katoliška akademska mladina posvetila proslavi obletnice kronanja papeža Pija XI. Proslava se je izvršila na veličasten, dostojanstven način ter je ponovno dokazala vso udanost, ki jo gojita naša akademska mladina in slovenski narod do Petrove skale in njenega varuha, sedanjega sv. očeta.

V stolnici je bila dopoldne pontifikalna sveta maša, ki so se je v obilnem številu udeležili akademska mladina, akademske starešine, vse katoliške organizacije in ljubljansko prebivalstvo, tako da je bila stolnica polna. Pred slovesno službo božjo je imel škof dr. Rožman globoko zasnovan cerkveni govor, ki je napravil na zbrane vernike moč vtis.

Snoči je bila v veliki uniojski dvorani slovesna akademija. Uniojska dvorana je bila polna, polne so bile tudi galerije. Razveseljiva je bila zlasti udeležba mladine, pretežno pa so bili navzočni moški. Ko je prišel škof dr. Rožman s spremstvom, je vsa dvorana navdušeno pozdravila priljubljenega nadpastirja. Med navzočimi smo opazili mnogo duhovščine in uglednih katoliških javnih delavcev.

Cand. iur. Casar je s pristranim govorom pozdravil najprej škofa, nato pa vse občinstvo, zlasti pa še mladino, ki je letos že drugič priredila v Ljubljani manifestacijo slovenske katoliške misli. Pevski zbor bogoslovcev je nato zapel »Tu es Petrus«.

Veličina papeštva Iz govora dr. Mihe Kreka

Predsednik Katoliške akcije dr. Miha Krek je imel nato krasen, idejno izklesan govor, v katerem je v glavnem poudarjal:

Nam katoličanom ni treba ponavljati besedi, s katerimi je dal Jezus apostolu Petru dolžnost in čast poglavarja edine zveličavne katoliške Cerkve. Zivo verujem, da smo po volji Odrašenikovi z njim združeni le, če je Peter naš pasir in mi člani njegove črede, ker je le Peter prejel ključ nebeskega kraljestva iz rok Zveličarja, Ustanovitelja samega.

Pa je Peter umrl na križu in je za njim 33 njegovih naslednikov izdihnilo v mučenstvu. V življenju in nehanju tega ubogega sveta se je ob vsakem času na svojstven način izpolnjevala tudi naš Petrovi nasledniki Kristusova prerokba: »Preganjali Vas bodo.«

Današnji čas v razmerju do Petrovega stola ni boljši, ampak pogubnejši in zahrbtnjši. Zato je pri vseh naši trdni veri in povezanosti s Kristusovo cerkvijo potrebno, da ob obletnicah slovesnih dogodkov na Petrovem stolu skušamo obuditi kolikor možno resnično sliko neizmerne dobrote in vrednosti, ki nam je je Bog dal s tem, da nam je pustil vidnega svojega namestnika na zemlji.

Dnevno življenje namreč toliko pači in zabrisuje, nastavlja nam skušnjave ter izpodkopa živo prepričanje. Za slabe zemeljske oči in plehko spoznanje je bilo lahko govoriti o veličini papeštva takrat, ko je Cerkev zmagała v poganskem rimskem vesolstvu, ko so kasneje papeži delili poglavarjem vladarska žezla in nazili vladarske glave, v srednjem veku, ko je Rim odločil v mednarodnih sporih in pravih, ko je papež zmagal nad polume-secem, ki je ves civilizirani svet kličal in klonil pred zapovedujočo besedo in odločujočo roko papeža, poglavarja katoliške Cerkve.

Po pojmovanju sveta pa večji del zgodovine devetnajstih stoletij papeštva ni v skladu z veličastvom vrhovnega poglavarja Cerkve. Zgodovina je prepletena s trnjem ponižanja, preganjanja in trpljenja, z usodo sramotjenja in zaničevanja.

Tudi v današnji razklanosti in zmedbi vseh pojmov, ko je dvom nad vsem našo dnevno dušna hrana, v tej slabokrvnosti srčne in umske kulture smo tudi mi v vrtincih divjih izkušnjav. Dan za dnem na lastnem telesu in v neposredni okolici doživljamo pojave navidezne nemoči in onemoglosti naslednika Kristusovega in njegove Cerkve. Pa nam — le priznamo — za naše brate srce kravi, ko jim razmere celo slovensko molitev jemljejo. Gujev se nam dviga, ko vidimo izginjati prelepe pridobitve katoliške kulture in vzgoje pod satanskim zobom sedanjega časa.

V teh razmerah okoli nas sika izkušnja: kaj zmore vaš poglavar, kaj je njegova oblast, kolika je njegova moč, kje je zaslonba vaša, vi verni katoliški Slovenci?

To razpoloženje današnjega časa, naše družbe, podvojeno zahteva, da ne zanemarimo nauka o papeštvu, da obojujamo svojo vero vanj, jo utrjujemo in utemeljujemo. Da izpolnjujemo svoje znanje in poznanje papeštva. Le to in edino to naše prizadevanje pomeni uspešen boj proti dvomu in pomislekom današnjega dne.

Nauk je ta: V papeštvu imamo katoličani centralno silo, ki vlada in vodi vse versko in cerkveno življenje. V papežu imamo edinega delivca milosti, posebno vidno vez z Bogom samim. Edinega in njega samega razlagalca in ohranjevalca prave resnice. V njem je najvišja avtoriteta, ki jo je postavil Bog sam. On je oblast, ki se ji vsi klanjajo. Vemo, da ima svoj izvor v Bogu. Vedno znova nam izpričuje, da cerkveni vladar ni vladar iz oblasti-željnosti, ampak v ponižnem prevzemanju in izvrševanju najvišje dolžnosti, vladar, ki dan za dnem kleči, moli in prosi za nas.

To prepričanje, v veri ustanovljeno, v dogmi potrjeno, nam tudi življenje in zgodovina devetnajstih stoletij izpričuje in dokazuje kot edino upravičeno in pravo.

Papeštvo je skozi devetnajst sto let ostalo neizpremenjeno. Od Petra do Pija XI. je papeška oblast ostala ista. Ni je izpremenil razvoj, ne obseg cerkvenih teritorijev, ne število vernikov, ne svetni položaj nosilcev papeške časti, ne njihova osebna inteligenca in kvaliteta. Papeštvo je ostalo tudi neizpremenjeno po obliki, dasi so se izpreminjale med tem vse oblasti in vodstva svetnih človeških družb.

Devetnajst stoletij je papeštvo neomajana skala. Podrine papeži, ki razlaga, v morje metali, morili, zapirali, preganili, krmžehovali in poniževali, toda papeška tiara je ostala. Podrl se je v pozabo rimski imperij, izginila je v muzej grška kultura, razpadlo je rimsko-germansko in vzhodno-rimsko cesarstvo. Izumrli so brez sledu rodovi, ki so se ob preseljevanju zaletavali v Rim, papeštvo pa je ostalo. Padali so prestoli, izginalo so vladarske hiše, umirale so vojske, papeštvo pa je ostalo. Napoleon, največji genij svojega časa, je dosegel tudi to, da je zaprtega papeža odpeljal v ujetništvo. A zgodilo se je, da se je vrnil papež mučenik ob zvonjenju zvonov vsega sveta popolnoma svobodno in nezlomljen v Vatikan, med tem ko je nasprotno Napoleon na otoku Sv. Helene kot jetnik umrl v

premišljevanju revnosti in minljivosti svojih veličanskih podvzetij.

Papeštvo je čuvar resnice, voditelj človeštva po edino pravih verskih potih in moralnih načelih. V čuvanju resnice je papeštvo raje žrtvovalo milijone vernikov, cele države in dežele odpadnikov, cela desetletja in stoletja strašnih bojov, kakor da bi dalo le na videz kak znak popuščanja od edine in samo ene resnice. Največje udarce je preživelo papeštvo vseh notranjih verskih bojov, a vzdrževalo je avtoriteto edinega učenika in sodnika o pravilnosti Kristusovega nauka, od Klementa, ki je prvi ukazal Korinčanom, preko vseh cerkvenih svetovnih koncilov do ustanovitve in slovesne proglavitve dogme o nezmotljivosti papeža kot vrhovnega cerkvenega poglavarja.

Ta silen organizem nima ovir v raznih kulturah, različnih jeziki, pestrosti narodnosti in bujnosti navad, ne v stanovskih in ne v socialnih razlikah. Ta organizem je enako prilagodljiv antiki kot srednjemu veku, kot novemu času. Nad vsemi in z vsemi je.

Pri tej priliki pač razumemo protestantskega generala Moltkeja, ki je dejal: »Vendar bomo morali še vsi postati katoličani, ker takega poveljnika kot tam, nimajo nikjer.«

Papeštvo je največji kulturni činitelj. Pod njegovim vodstvom je katoliška Cerkev gonila sirovosti barbarstva, ona je proklela suženjstvo, ona vpostavila čast in dostojanstvo žene, dala družini njeno svetlost, avtoriteto njeno pravo vrednost in spoštovanje, državi temelj njenih pravic, znanstvenemu napredku in umetnostnemu ustvarjanju veliki smisel lepote.

Papeštvo predstavlja silno borbo za svobodo vesti in mišljenja, za čast in dostojanstvo človeka, za svobodno razvoj človekove osebnosti. Papeštvo ni zapadlo niti cenzoropapizmu niti pokrajinskemu, niti nacionalnemu ali kakršnemukoli drugemu pohlepu ali pristranosti. Papeštvo zbira katoličane v pestri družbi Kristusovih udov, ki naj v skupni Cerkvi vsak iz svojih lastnosti, svojih posebnosti, svojimi sredstvi in na svoj način, s svojimi čustvi in po svojih sposobnostih sledi idealnemu človeškemu bratstvu na zemlji in dosega svoj večni cilj.

Papeštvo res da ne more nič zato, če so se mirovni dogovori sklepali brez njega in preko njega, brez spoštovanja načel, ki jih je Benedikt XV. oznanil. Papeštvo proti razmeram, ki so nastale po teh dogovorih, pri številnih narodnih manjšinah, stoji res da pogosto brez sredstev in moči napram fizičnim silam, ki krivico delajo. A prst Petrovega naslednika kaže tudi tem, zatiranim in zatiralcem, v nebo in ponavlja neizpremenljivi nauk Kristusove Cerkve o božji pravičnosti in neskončni modrosti, ki bo tudi usodo teh tlačnih, ko bodo dnevi dopolnjeni, vodila k zadoščenju.

Ob smrti Benedikta XV. je rekel naš zunanji minister dr. Niščić: »Papež je v vojnem času storil neprecenljivih dobrot srbskemu narodu. Kdor bi hotel razumeti vso veličino tega dela, bi moral preživeti tisti čas, ko smo zapuščali našo rodno grudo.« Kakor ta naš državnik so govorili vsi pošteti predstavniki narodov in držav o papeštvu in posebnih papežih v vseh dobah novega zakona. Veliki obelisk v turškem Carigradu je vidna priča, da dobrotvornost papeža ne pozna meja in razlik med verami in narodnostmi, da nima nobenih sebičnih in taktičnih smotrov, ampak je v resnici zgolj največji in najvišji zgled prve zapovedi ljubezni do Boga in do človeka. Veličastna je dobrodelnost papeštva kakor more biti le veličastno delo božje ustanove.

Program papeštva je krščanski življenjski program: V enciklikah ga imamo. Ta program vsebuje združenje vseh energij in blagoslova krščanstva z vsemi silami in željami človeške narave. Obsega vse, kar more biti predmet plemenitega stremljenja. Gorečnost sv. Katarine Šijenske bi moral imeti, da bi vsaj medlo naslikal veličastvo papeštva, pravi kardinal Micara. Če se visokemu cerkvenemu dostojanstveniku tako godi, kako naj mi v teh minutah zajamemo vse sijaj, vso toplino, vso globino in vso vsebino veličastva, ki ga je Bog po svoji previdnosti zbral ob prestolu svojega namestnika na zemlji. A toliko nam je že pri tem skromnem premišljevanju jasno, da za katoliške Slovence ni mesta drugje ko v notranji slogi in trdni skupnosti s Petrovo cerkvijo. Le v tej veličastni, svetovni verski združenosti Kristusovih bratov imamo tudi mi jamstvo svojega narodnega obstanka in kulturnega napredka. Tu smo varni, tu je resnica, tu je vir življenja. Jezus Bog sam nam je porok. On je Petru obljubil: Jaz sem molil zate, da Tvoja vera ne bo omagala.

Govor dr. Kreka je bil sprejet z navdušenim odobravanjem. Za tem je pevski zbor bogoslovcev zpel papeško himno v slovenskem jeziku.

G. Jan Irmeler je v slovaškem jeziku izrekel pozdrave slovaške katoliške mladine. Njegove bratske besede je dvorana sprejela z dolgim odobravanjem. Prav tako so bile pristrano sprejete tudi pozdravne besede, ki jih je v imenu zagrebške slovenske katoliške mladine izrekel predsednik tamkajšnje »Danice« akademik Karlo Sekulec.

Papež Pij XI. Iz govora akademika Savelija

O papežu Piju XI. je nato predaval akademik Julij Saveli. Navajal je med drugim naslednje: Ko danes obhajamo obletnico njegovega kronanja, pač vsakdo misli na ogromno delo, ki ga je današnji sv. oče že storil v izvrševanju svoje pastirske službe.

Na povratku s kronanja (12. febr. 1922) je v imenu sv. kolegija pozdravil sv. očeta kardinal Vanutelli s pristrano željo za srečno in uspešno življenjsko pot vnaper. In takrat je Pij XI. izrekel pomembne besede: »Svetu je treba vrniti mir, mir obdržati in ga do konca izvesti.«

In tudi apelira! In dela! Papeštvo in mir, katolicizem in mir so nerazdeljivi. Mir ima v papeštvu svojega naravnega zaveznika. Mir v svetu ogrožajo fizične sile, a brani ga princip pravice in resnice, branijo ga moralne vrednote. S temi vrednotami je Cerkev profesionalni, rojeni, od Boga poslani propovednik in zaščitnik. Papeštvo je faktor miru. Tu je razlog, da mi katoliki mir ljubimo, to je razlog, da bomo mi vedno in povsod poborniki miru in sporazuma!

Glavna naloga naše dobe je KA. Tega se sveti oče jasno zaveda. Zato piše v svojih prvi encikliki: »Pričakujemo, da bodo vsi dobromislivi pri tem pomagali in se obračamo predvsem na vas, častiti bratje, ki vas je Kristus sam poklical, ko nam je on sam, naš voditelj in naša glava, poveril skrb za svojo čredo.« Bistveni namen te akcije je, napolniti srea z odkritosrečno Kristusovo ljubeznijo, upoštevati vse potrebe vseh stanov, časa in državno-cerkvenih odnosov. Ta akcija ni le religij in Cerkvi v prid, ampak tudi državi in socialnemu življe-

Slabo vreme je vedno nevarno za Vaše zdravje in „nedolžno“ prehlajenje se lahko razvije v težko in dolgotrajno bolezen. Vseled tega vzemite takoj po prvih znakih svetovnoznane ASPIRIN tablete z Bayerjevim križem

V. z. »JUGOFA« k. d., Zagreb, Cujeva 32. Oglas je registr. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

nju. Zato smo poudarili, da spada KA brez dvoma h krščanskemu življenju in je prav tako dušno pastirska skrb.

Velik pomen KA po zamisli sv. očeta je interpretiral ob 6. obletnici kronanja Nj. Svetosti kardinal dr. Faulhaber.

24. marca 1924 je podal Pij XI. še enkrat smisel in namen KA v enem samem stavku: »KA pomeni, delati po volji Jezusa Kristusa in v duhu cerkvenih postav za popolno krščanstvo.«

Papež izvaja svojo najvišjo oblast na najrazličnejše načine. Eden od teh je ta, da pošilja svoje apostolske okrožnice, bodisi vsemu človeštvu (urbi et orbi), ali pa samo posameznim cerkvam in njih predstojnikom. — Povodi za take okrožnice so najrazličnejši. Zdi se mi, da je potrebno, da predvsem omenim vsaj najvažnejše okrožnice sedanjega svetega očeta, saj ravno iz njih moremo razbrati vso veličino in dostojanstvo sedanjega Petrovega naslednika.

Papeževe okrožnice so dragocen zaklad. polne resnice in izkušnje. V zmedbi in negotovosti naših

dni so njegovi opomini rešitev za človeštvo. Njegove okrožnice nudijo uspešna sredstva za izboljšanje žalostnih družabnih in gospodarskih razmer. Pokličimo si v spomin samo znamenito okrožnico »Quadragesimo anno«. S čudovito jasnim spoznanjem daje navodila, kako ustvariti pogoje za srečno in mirno sožitje stanov, narodov in držav. — Kako odločno zveni druga njegova okrožnica o vzgoji mladine.

Sv. oče neumorno in plemenito misli. Mi pač ne moremo sv. očetu lepše čestitati k jubileju, ko da mu obljubimo pomoč v vseh njegovih širokopoteznih opravilih, pomoč brez počitka in ne računajoč na plačilo z zemeljskimi dobrinami.

Sledil je posrečen vatikanski film. Odobravanje so žele vse točke sporeda. Vso lepo uspešno svečanost je zaključila himna »Povsod Bogac, ki jo je pela vsa dvorana.

Na ljubljansko katoliško občinstvo je snočnja proslava te pomembne katoliške obletnice napravila močnen vtis in ga v njegovi vdanosti do sv. Cerkve in ljubezni do naslednika sv. Petra le še podkrepila

Napete razmere v vevški papirnici Storite vse, da pride do sporazuma in da se delavstvu ugone upravičene zahteve!

Vevče, 18. februarja.

Sredi januarja že so novoizvoljeni obratni zaupniki na svoji prvi seji razmotrivali o raznih nedostatkih v obratu Vevče in takoj tudi sestavili potrebno predmetno vlogo na obratno ravnatelstvo, ki je bila takoj tudi oddana in sicer 22. januarja 1934.

Obratno ravnatelstvo je pa imenovano vlogo kratkoma zavrnilo, češ, da je vloga preveč oblaetno sestavljena.

Vsebinsko imenovane vloge pa je ta: 1. Poveča naj se (kar je bilo že lani obljubljeno) baraka za shrambo koles, ker je sedaj najbolj primeren čas radi malega števila shranjenih koles. Obenem naj se naredi primeren lokal za sestanke obratnih zaupnikov, ker po enem letu obljubljenega prostora v tovarniški koloniji še danes nimamo. Prostor obratnim zaupnikom določa člen 16 delovnega reda.

2. V vratarški loži naj se tista zapora odpravi, ker je zelo neapraktična in morajo tisti, ki ostanejo med opoldanskim odmorom v obratu, lezti pod njo nazaj, potem ko oddajo svoje karte vratarju. 3. Ker podjetje še vedno ne obratuje v polnem obsegu ter s tem delavstvo izgubi mnogo delovnih dni, se opazja, da nekateri delodajci zelo pristransko razdeljujejo delo. Prosimo, naj bi obratno vodstvo dalo vsem delodajcem nalog, naj oni pri razdeljevanju dela postopajo pravično, ter naj po potrebi v tem oziru delajo v sporazumu z obratnimi zaupniki dotičnih oddelkov.

4. Odbor obratnih zaupnikov je sklenil, da bodo oddali naprej v malih zadevah, tičočih se specialno samo določenih oddelkov, zastopali posamezne oddelke zaupniki po sledečem razporedu (naveden razpored). Kar se pa tiče važnejših zadev, pa zastopa vse delavstvo starešina ali celokupni zbor obratnih zaupnikov.

5. V zadevi štibrič Franc naj se obratno vodstvo končno odloči ter prosimo za jasno stališče podjetja glede te zadeve. Če je štibrič kriv, je s tem, kar časa je že premeščen v Vevče k slabše plačanemu delu, dovolj zadostil svoji krivdi. Ima osemčlansko družino in mislimo, da mora biti za toliko želodcev že precejšen zaslužek, da jih nasiti. Naj bi se cenjeni naslov pri svoji odločitvi tudi na to oziral.

O gori navedenih točkah želimo razgovor v najkrajšem času. K razgovoru naj se povabi celokupni odbor obratnih zaupnikov.

Kakor je razvidno, vloga ni ne preostara ne žaljiva, pač pa se zdi, da tiči za tem grmom neke posebne vrste zajec, kar se bo s časom itak pokazalo. Omenjamo, da so se na to zavrnitev obratni zaupniki pritožili na kr. inspekcijo dela v Ljubljani, katera je po dobjenih informacijah baže že tudi posredovala.

Ker pa le ni pravega odziva, nedostatk, navedeni v vlogi, pa niso od včeraj ali od datuma vloge, pač pa že od poprej, zato je razumljivo, da je delavstvo nestrpno in hoče, da se zadeva enkrat uredi. Tako je tudi prišlo do tako rekoč spontanega srestaka papirniškega delavstva, ki je bil danes dopoldne ob velikanskem zanimanju in trdni odločnosti, dovesti zadevo do kraja. Na sestanku je bila sprejeta tozadevna resolucija, ki bo jutri izročena obratnemu ravnatelstvu, in na katero so obratni zaupniki vezani.

Resolucija se glasi: 1. Delavstvo najodločneje protestira proti ravnanju ravnatelja Jahna, kateri je odklonil razgovor z obratnimi zaupniki, češ, da vloga z dne 22. januarja ni bila pisana v obliki prošnje; 2. delavstvo poudarja, naj se njihovi obratni zaupniki smatrajo za zakonite zastopnike ter ne dopusti, da bi se poniževali s tem, da se silijo prosjačiti okoli zastopnikov podjetja; 3. zahtevamo, da podjetje takoj pristopi k razgovoru s celokupnim zaupniškim zborom o vseh točkah zavrnjene spomenice; 4. zahtevamo, da podjetje že vendar prične redno obratovati in naj za to preskrbi potrebna naročila. Če pa se to kljub prižadevanju podjetja ne da doseči, naj se pa zaposli pri zmanjšanim obratovanju čim več delavstva, ker nikakor ne gre, da podjetje gleda samo na svoji nezmanjšani

dobiček, a delavstvo pri tem trpi pomanjkanje. Potem naj se gleda na to, da posamezni delodajci in mojstri ne bodo delavstva pošiljali domov, kadar se njim zdi, ker je dela kljub temu dovolj s čiščenjem strojev, ki so radi pretiraneja varčevanja zanemarjeni, radi česar so lažje močnejše požarne katastrofe ter je življenjska varnost delavstva ogrožena;

5. najodločneje zahtevamo, da se štibriču Francu povrne škoda v iznosu 1400 Din, katere je utrpel zaradi nepotrebne premestitve k slabše plačanemu delu. To zahtevamo zato, ker je štibrič po izjavi ravnatelja popolnoma nedolžen. — V 6. resoluciji zahteva delavstvo, da bi podrejen organ tovarne ne smel feldvebelsko ravnati z njim.

7. Delavstvo najodločneje zahteva, da se ta resolucija upošteva in izjavlja, da stoji za svojimi zaupniki v enotni fronti ter jih bo ščitilo z vsemi razpoložljivimi sredstvi pred morebitnimi preganjanji.

Sedaj si lahko vsak napravi sam sodbo. Pri celi stvari se nam zdi postopanje obratnega ravnatelstva nerazumljivo. Saj je bila vloga sestavljena v zakonsko predpisanem postopku in tudi predpisano izročena, ni preostara, ni žaljiva, ne vsebuje nikakih točk, ki bi se občutno dotikale finančne strani podjetja, temveč same take zadeve, ki — ako se uredi — bodo delavstvu in podjetju v enako korist. V drugi vrsti je treba poudariti tudi to, da imamo zakon o zaščiti delavstva, uredbo o delavskih zaupnikih itd. V vseh teh in stremljenju oblasti pride vedno in povsod do izraza zahteva po mirnih poravninah in harmoniji po obratih. Ko pa delavstvo hoče in sledi odredbam in zakonu, je pa bob v steno. Ako se lok le prehuje napenja, je nevarnost, da poči. Bolj ko bo delavec zadovoljen, več bo imelo koristi tudi njegovo delo in s tem tudi podjetje.

Delavstvo je svoje povedalo, sedaj je vrsta na podjetju, da tudi ono pokaže vsaj tisto malo volje, kolikor je je potreba, saj veliko je ni treba pri teh malenkostnih zahtevah.

★

Št. Vid nad Ljubljano

Podružnica Jugoslovanskih obrtnikov v Št. Vidu nad Ljubljano, ki se je ustanovila koncem meseca novembra lanskega leta, je postala zelo agilna. Steje že nad 80 članov, ki se zavedajo, da je v njih samih tista sila, ki jih bo dovedla do boljše bodočnosti. Sedanji težki časi so postali za obrtnika že nezmagljivi. Nesrečni denarni zastoj je ugonobil že veliko obrtnikov. Treba je zato složnega dela vseh obrtnikov, da se reši obrtni stan. Št. Vid nad Ljubljano z okolico je obrtni kraj z raznimi obrti. Podružnica jugoslovanskih obrtnikov v Št. Vidu nad Ljubljano je sklenila, da priredi za časa velikih šolskih počitnic v poslopju narodne šole veliko razstavo vseh obrtnih izdelkov svojih članov. Razstava bi naj bila od 14. julija do 20. avgusta t. l. Št. Vid z okolico je najlepši kraj okoli Ljubljane, ki privablja velike množice ljubljancev na razvedrilo, posebno še, ker ima ugodno tramvajsko zvezo z Ljubljano. Pa tudi tuji si radi ogledajo te kraje in jih občudujejo. Obrtniki pa hočejo pokazati, da so poleg lepote kraja tudi razne obrti v Št. Vidu zelo razvite. Šentviški mizarji so znani po vsej naši državi. krojaški obrt je že znan vsakemu ljubljancu, sodarji v Tacnu so mojstri v svoji stroki. Pa tudi kovinarji so na prvem mestu. In koliko je še drugih obrtov, katerih izvrstna in cenena dela bo videti na razstavi. Odbor podružnice Jugoslovanskih obrtnikov bo stori vse, da pokaže posetnikom razstave napredek šentviških obrtnikov, ki lahko konkurirajo z enakimi tujimi izdelki.

— Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefovce« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Liubljanske vesti:

Težave z ljubljanskim tramvajem

Z ljubljanskim tramvajem je res križ. Nič ne bi človek rekel, naj ga vodijo, kakor hočejo, ko bi pri tem ne imelo sitnosti občinstvo in tudi uslužbenci.

Pred nekaj časa smo gojili, da je bilo voznikom kar naenkrat strogo prepovedano zavirati z električno zavoro. Ne glede na trpljenje voznikov je bilo tako zaviranje nevarno prometu. No, in v teku enega tedna je imel ljubljanski tramvaj celo vrsto karambolov, in bilo bi jih še več, ko bi vestni vozniki ne bili riskirali. Da so preprečili vsaj smrtno nesrečo, so vkljub prepovedi v zadnjem hipu zavirli z električno zavoro. In po celi seriji karambolov so sedaj vozniki zopet dobili dovoljenje, da smejo v primeru velike sile električno zavirati. S tem je zopet preključeno, kar je bilo pred enim tednom še stroga dolžnost. Čemu je bila preključena naredba sploh potrebna? Nekateri trde, da zaradi varčevanja s tokom. Tok bi se dal prihraniti na drug način. Drugi trde, da zato, ker materialni novih voz ne prenese električnega zaviranja. Tudi to je težko verjeti, saj so novi vozovi dovolj dragi, da so lahko zgrajeni iz prvovrstnega materiala. Pa naj bo, kakor hoče, ta zadeva je sedaj v redu. Ker nihče ni poslušal kritike javnosti, so morali karamboli dokazati, da so električne zavore za zaviranje in ne za parado.

Ne da bi vodstvo javnost poprej količkaj obvestilo, je čez noč uvedlo na krožni progi tarifo, ki je občinstvo silno razburila. Če na Ambroževem trgu sedeš v odmatki tramvaj in se z njim brez presedanja pelješ do konca, plačaš 1,50 Din. Če si

Meštni zupan na potu. V Belgrad je odpotoval meštni zupan dr. Puc, da tudi sam intervenira pri financiranju ministrice zaradi državnega prispevka za regulacijo Ljubljane, pa tudi zaradi letošnjega mestnega proračuna. Kakor znamo, se v prvi zadevi mudi že več dni v Belgradu meštni podzupan prof. Jarc, ki tudi ostane še nekaj dni tam. Gre predvsem za to, da se vnesne postavka za Ljubljano v redni državni proračun ali pa vsaj v proračun sklada za lajšanje brezposelnosti z javn. deli, hkrati pa skuša mestna občina doseči še to, naj država pristane na to, da bi se izvedla celotna regulacija Ljubljane v najkrajšem času, to je v dveh letih, ker grozi na Barju stalna nevarnost visoke vode.

Križa v bolnišnici. Prejeli smo: Ni resnice, da je nastopil primarij dr. Blumauer daljši dopust. G. dr. Blumauer se nahaja v Ljubljani in redno na svoji službeni dolžnosti na kirurškem oddelku občne drž. bolnišnice v Ljubljani in je vsled tega vsaka bojazen odveč, da se isti ne vrne več na svoje mesto. — Iz pisarne upravnika občne drž. bolnišnice v Ljubljani, Prez. No. 301, z dne 19. februarja 1984. — Upravnik občne drž. bolnišnice: dr. Radman. — Gornje pojasnilo prav radi objavljamo in nas le veseli, da naša prejšnja informacija ne odgovarja resnici. Gotovo je v interesu javnosti, da tako odlični zdravnik, kakor je g. primarij dr. Blumauer, ostane še dolgo na svojem vodilnem mestu, zlasti ker vemo, kako neomejeno zaupanje uživa v najširših krogih svojih bolnikov.

V Ljubljani umrli od 9. februarja do 16. februarja 1984: Gnezda Alojzij, 56 let, strojevodja drž. žel., Prekmurška ul. 5; Habicht Peter, 75 let, krovac in mešan ljublj., Celovška cesta 78-1; Hafner Ivan, 77 let, žel. delavec v p., Japljeva ul. 2; Elner Pavel, 75 let, uradnik »Hran. dravske banovine«, Gosposka 10-1; Lagodič Terezija, 54 let, služkinja, Vidovdanska cesta 9; Kramar Katarina, 56 let, žena brzojav. mojstra, Škofja Loka; Lajovic Mira, roj. Verbič, 29 let, žena zas. uradnika, Kolodvorska 23; Pegan Marija, roj. Mramor, 69 let, vdova nadučitelja Leopolda, Gledališka 12; Kreuzberger Adolf, 75 let, bivši trgovec, Vidovdanska 9. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Martinčič Janez, 54 let, učitelj, Tomaja vas 22, obč. Bela cerkev; Pavčič Matilda, roj. Ribnikar, vdova žel. nadstropničnika, Moste, Zvezna ul. 14; Lotrič Stanko, 9 mesecev, sin čevljarja, Zg. Šiška 220; Zagar Peter, 28 let, delavec, Brdo 4, Koro-

sko; Laharnar Pavla, 8 let, hči delavca, Hotele 24, obč. Radeče; Rebolj Angela, 28 let, posestnica, Trzin 51; Ocvirk Janez, 11 let, sin invalida, Zg. Šiška 41; Košir Franciska, 5 mesecev, hči gostilničarja, Kamnik 52 pri Preseerju; Grossman Anton, 55 let, polagalec parketov, Stepanja vas 32; Valjavec Anton, 58 let, gostilničar, Aleševčeva 14; Furlan Ivan, 58 let, strojevodja drž. žel., Trševa 25; Pečnik Marija, 22 let, tovarniška delavka, Cerklje 62 pri Kranju; Zirovnik Marija, 26 let, prodajalka, Zg. Šiška 26; Smrekar Franc, 1 mesec, sin posestnikove vdove, Imenska gora 46.

Suhljad je dobrodošla. Drevored v Zvezdi delavci mestne vrtnarije temeljito klesajo in obrezujejo. Kostanjeva drevesa so precej stara ter se je doba usihanja približala menda za vsa, razen za nekaj mlajših ob krajih. Ubogi ljudje marljivo pobirajo suhljad, ki pada z dreves ter jo odnašajo domov za kurjavo. Kakor pa kaže, letos še ne bo uresničen Plečnikov načrt, da se kostanjev drevored v Zvezdi sploh iztrebi ter se mesto kostanjev nasadijo druga drevesa (javori, akacije, bresti itd.). Stremiljena mestne vrtnarije pa grede sploh za tem, da polagoma v vseh drevoredih nadomesti kostanje z drugim, bolj primernim, čeprav manj senčnatim drevesom.

Narad v gostilni. V bolnišnici je prišel 45-letni zasebni uradnik Jože P. iz Cimpermanove ul. Tega so v nedeljo zvečer neznanci napadli v neki gostilni ter ga med pretepom resno ranili na glavi.

Mestno načelstvo poziva vse obveznike, pristojne v mestno občino Ptuj, ki so po preobratu od leta 1918 opravili orožne vaje, da se prijavijo do konca tega meseca pri mesnem načelstvu. S seboj imajo prinesiti tozadevne odpustnice ali pa vojaško knjižico.

Falzikati 20-dinarskih kovancev so se zopet pojavili v Ptuj. Falzikati so izdelani iz svineca in jih je takoj spoznatih od pravih. Nezgoda, 33-letni Ciril Frie, kovač iz Gorisnice, zaposlen pri državni železnici v Ptuj, je padel na ledenih tleh z dvokolesa in si pri padcu prerezal na ostrem ledu kite na levi roki. Radi težke in nevarne poškodbe je moral v bolnišnico.

Huda avtomobilska nesreča se je dogodila na Ormoški cesti. Iz Ormoža je privozil proti Ptuj z veliko brzino neki avstrijski avto in zadrl v 29-letnega hlapca Jožeta Leheka iz Spulje v trenutku, ko je hotel prekorčiti cesto. Nevarno poškodovanega Leheka, ki ima med drugim zlomljeno tudi desno nogo, so spravili v bolnišnico.

Ptuj

Maribor

m Brezposelni učiteljski abiturijenti (tke) bodo imeli danes ob 20. sešatek v IV. etški osnovni šoli na Gosposveti cesti.

Okrajni odbor Rdečega križa ima svoji redni letni občni zbor drevi ob pol 20 v lovski sobi hotela Ore. Poleg članov vabljeni tudi ostalo občinstvo.

Narodna knjiga priredi v četrtek, dne 22. t. m. v dvorani Zdravne gospodarske banke javno predavanje s pričetkom ob 20. Predava prof. dr. Ivan Dornik.

Drugi kroji

Kranj. Skiptično predavanje o Montblancu in Matterhornu priredi Kranjska podružnica SPD drevi ob 20.30 v gimnaz. telovadnici. O svojih turah in doživljajih na ta dva gorska velikana bosta predavala gđ. Mohorčičeva iz Ljubljane in g. Kopinšek iz Celja.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Torek, 20. februarja: Zaprti. (Gostovanje v Celju: »Priznanje cvetočih česnje«.)

Sreda, 21. februarja: »Gospodinja«. Red B.

Četrtek, 22. februarja: »Kulturna prireditel v Črni mlaki«. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Petek, 23. februarja ob 15: »Sončnik in njegova sreča«. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 5 do 14 Din.

Opera

Začetek ob 20.

Torek, 20. februarja: »Nizava«. Red C.

Sreda, 21. februarja: »Ples v Savinji«. Red Sreda.

Četrtek, 22. februarja: »Viljem Tell«. Red Četrtek.

Petek, 23. februarja: Zaprti.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 20. februarja ob 20: »Štambulski rožat, red C.

Mariborske vesti:

„Mali Stavisky“ v mariborskih zaporih

Lansko jesen se je v javnosti doznalo za ime nekoga Jaroslava Risyja, ki ga je aretirala mariborska policija radi prevare ter oddala sodišču. V drugo se je čulo o njem ob priliki sodne razprave pred okrožnim senatom, na kateri je bil Risy radi prevare na škodo šestih mariborskih trgovcev, ki jih je opeharil za skupno 60.000 Din, obsojen na poldrugo leto ječe. Risy se je proti obsodbi pritožil, čes da je nedolžen. Priziv pa še ni bil rešen, ko se je zvedelo za druge njegove prevare, ki ga postavljajo v čisto drugo luč ter dokazujejo, da je znal na široko razplesti mrežo, v katero je polovil številne žrtve. Iz prijav, ki jih sedaj dobiva mariborsko okrožno sodišče od vseh strani, je razvidno, da imajo v zaporih velikopoteznega sleparja, ki se je znal vtihtapiti v naše najvišje gospodarske kroge ter si pridobil njihovo zaupanje z lažnim predstavljanjem. Risy se je predstavljaval za prijatelja raznih ministrov in visokih funkcionarjev ter obetal uspešno izvedbo vseh mogočih intervencij. Tako je

Emigranti iz Avstrije. V nedeljo je dospelo v Maribor iz dravske doline zopet 5 avstrijskih beguncev, tako da je število v Mariboru bivajočih emigrantov naraslo na 12. Tudi ta petorica je iz voitsberških revljev, kakor sedmorica, o kateri smo poročali v včerajšnjem »Ponedeljskem Slovesu«. Priporočajo, da se je zelo veliko beguncev obrnilo proti jugoslovanski meji, toda na avstrijski strani je sedaj meja že tako zastražena, da je vsak prehod tvegan. Naši obmejni organi so jim dovolili prehod brez vseh ter so jim v vsakem oziru šli na roko. Tudi ti begunci ostanejo v Mariboru.

Volitve brez konea... V soboto so se vnovič vršile volitve obratnih zaupnikov v tekstilni tovarni Doctor in drug. Tudi to pot še ni prišlo do končnega odločitve, ker je bila lista Narodnostrokovne zveze radi 4 nepravilnih kandidatov razveljavljena. Ker je sedaj Narodnostrokovna zveza vložila proti tem drugim volitvam priziv, ki bo najbrže uspešen, se pričakuje, da bodo razpisane še ponovne volitve...

Smrtna žetev. Na Teznu, v Cankarjevi ulici 56, je umrl zidar Zorko Mihael v starosti 60 let. Naj počiva v miru.

Kino — kavarna — bar... Lastnik Grajskega kina g. Guštin namerava zgraditi na kompleksu med Volkmerjevo ulico in Graskim trgom na prostoru sedanje gostilne Maribor veliko štirinadstropno stavbo, v kateri bo predvsem moderna kinodvorana s vsemi potrebnimi stranskimi prostori. Dvorana se bo nahajala v notranjosti poslopja, dočim bo zunanja fronta proti Grajskemu trgu obsegala moderno kavarno in trgovske lokale. V nadstropjih bodo poslovne in odvetniške pisarne ter stanovanja. Posebnost bo večje število stanovanj za samce, takozvanih garconov. V podzemlju pod kinom namerava zgraditi bar in moderno keglišče. Včeraj zjutraj se je vršil že komisijoneli ogled celoga kompleksa. Z gradbo bi se naj pričelo še v najkrajšem času. Podjetnost g. Guština je gotovo velika, da se loti v sedanjih časih gradbe, ki bo v tekočem letu gotovo najobsežnejša v našem mestu. Nedvomno bo stavba sama na sebi znaten pridobitek za mesto. Veliko število delavcev bo našlo pri njej zaposlovanje, ravnotako trdke, ki bodo dobavile opremo, ki bo po načrtih res luksuriозна in moderna. Le v takajšnjih gostilničarskih, kavarniških in restavracij-

nekemu ljubljanskemu pekovskemu mojstru obetal naslov »dvornega dobavitelja«, za kar je slednji plačal lepo svoto 47.500 Din, na »naslove« pa še danes čaka zaman. Od nekoga tekstilnega tovarnarja v Mariboru je izmamil 70.000 Din itd. — lista njegovih žrtve je dolgo in se še vedno bolj izpopolnjuje. Tudi iz Hrvaškega, zlasti iz okolice Siska je prihajalo nove prijave. Razven onih 60 jurjev, radi katerih je bil že obsojen, je narasla celokupna svota, za katero je opeharil lahkovernike, nad 300.000 Din, pričakovati pa je, da se bo še bolj zaokrožila navzgor. Velikopoteznost njegovih prevar svedoči to, da je imel celo lastne agente, ki jih je za njihovo informacije dobro plačal. Kakor kak Stavisky je umel samo s svojim nastopom prepričati žrtve, da so mu verjele brez vsakih drugih dokazov. Proti Risyju se bo izvršila sedaj ponovna preiskava ter pride še enkrat na zatožni klop. Verjetno je, da se bo tudi število zapornih let primerno zaokrožilo navzgor.

skih krogih se je pojavil razumljiv odpor proti temu, da bi se sedanja koncesija na gostilno Maribor razširila še na moderno kavarno in bar...

Ureditve promenade na Aleksandrovi. V načrtu letošnjih javnih del je tudi končna ureditev Aleksandrove ceste, ki se je pričela že izvajati z odstranitvijo kostanjevega drevoreda med Prešernovo in Aleksandrovo. V nadaljnjem načrtu je razširjenje in novo asfaltiranje obeh hodnikov, ni pa še nikjer predvidena končna ureditev promenadne poti med Cankarjevo in Trgom Svobode. Promenada bi se morala po Devovem načrtu urediti že lani, ni pa se posrečilo dobiti kredita za ta dela iz kaldrmskega fonda. Bati se je, da bo tudi še letos in v bodoče ostala končna ureditev promenade le na papirju. Za preureditev je predvidena znatna svota v iznosu pol milijona dinarjev, ki jo bo pa treba žrtvovati, če ne bo ostala celotna Aleksandrova cesta kljub tlakanju in asfaltiranju le trpo brez enotne linije.

Razprava se ne bo vršila. Za danes dopoldne ob 9. uri je bila razpisana obnovitvena razprava proti zasebnemu uradniku Edvardu Sesslerju, za katero je vladalo v Mariboru umevno zanimanje. Razprava pa se je včeraj preložila.

Električni aparat za omamljenje drobnice v klavnicah so svojočasno zahtevali mesarji potom svoje organizacije ter jim ga je vodstvo obljubilo. Aparata pa doslej še vedno ni v klavnicah, dasi bi bil baš sedaj v zimi, ko je frekvenca mnogo večja, nujno potreben.

Vse bi rado postalo pristojno v mesto. Nenavadno število prošenj za podelitev pristojnosti v mariborsko mestno občino dobiva sedaj magistrat. Ljudje, ki že desetletja stanujejo v mestu ter se niso preje zmenili za pristojnost, sedaj kar naenkrat navalujejo, da se jim prizna pravica mariborskega meščana.

Sreča v nesreči. Z radvanjskih ribnikov so celo zimo odvažali led, sedaj pa so z odvozom prenehali ter se je napravila na vodi nova ledena skorja, ki jo je skušala v nedeljo mladina izbrabiti za drsanje. Led pa je še pretenak ter se je udrl pod nogami drsalec. Troje od njih se je znašlo v vodi — pa k sreči na onem koncu ribnika, kjer je globina neznatna. Udri so se samo do pasu ter so jih tovariši lahko spravili na breg.

Celje

Blagoslovitev novega kapucinskega mostu in križa. V nedeljo ob 9 dopoldne je bil blagoslovljen novi kapucinski most in križ. Križ je stal na mostu že od leta 1853. Treba je bilo nabaviti novega, ker je bil prejšnji zaradi povodnj, ki ga je bila z mostom odnesla, precej poškodovan. Novi križ je napravil mizarji mojster g. Karl Galob iz Gaberja; Corpus, ki je pa ostal star, je na novo pozlatal in prenovil g. Miloš Holnjec. Prostovoljne darove za restavracijo križa je nabrala g. Ivana Bergeč, vdova po sodn. pis. ravnatelju. Za vse darovalce so se opravile v nedeljo v farni in Marijini cerkvi svete maše. Križ je lep in stoji sedaj na nasprotni strani ter gleda proti Savinjski dolini.

Poročila sta se v opatijski cerkvi gosp. Zupane Ivan, zidar v Čretu, in gđ. Črepiček Marija, tov. delavka na Zg. Hudinji. Čestitamo!

Japonski dumping v Celju! Trdka Pšenčnik, Kralja Petra cesta 5, prodaja od dne 15. do 28. t. m. po reklamni ceni modernu, terpežno, čisto volneno blago za damске oblike meter po Din 29.—

Razstava o stanju in razvoju socialnega zavarovanja, ki jo priredi OUZD v Celju, bo odprta od 24. febr. do 4. marca v dvorani Obrtnega doma v Celju. Z razstavo želi urad na pregleden in jasn način pokazati delo in ureditev socialnega zavarovanja, kakor tudi pregled o dajatvah, ki jih nudi urad zavarovanim članom. Na podlagi statističnih podatkov urada bo sestavljen pregled o zavarovanju posameznih obrtniških in industrijskih panog v celjskem okrožju. Razstava bo nudila tako članom delodajalcev, kakor tudi članom zavarovanim delavcem jasn pregled o delovanju OUZD s posebnim ozir na okoliš celjske eksokulture. Razstava bo ponudila za vse, ki se bavijo z nar. gospodarskimi kakor tudi socialno-političnimi vprašanji Vstop k razstavi je brezplačen.

Nesreče. 17letni delavec Elis Josin iz Gaberja je 18. t. m. pri smučanju v celjski okolici padel in si zlomil desno ključnico. — Dveletni hči krojača Pavla Jene iz Križa pri Boštanju je 17. t. m. doma padla in si zlomila desno roko.

Koncert

„Celjskega Zvona“

Preteklo nedeljo se je v dvorani Ljudske posojilnice v Celju prvič oglašil s srebrno čistim glasom Celjski zvon. Koncert, ki ga je priredilo Pevsko društvo Celjski zvon, je vodil g. prof. Močan in je bil to odlični dogodek za Celjane. Kot solista sta nastopila gđ. Brgležova in g. Joža Likovič. Na programu so bile sledeče skladbe: Dr. Schwab: »Glaslo«, Adamič: »Deklica in ptič«, Vo-

dopivec: »Knezov zet«, Krek: »Tam na vrtni gredi«, Vodopivec: »Boter polje«, Puš: »Maki«, Adamič: »Belokranjska svatovska«, in Sattner: »Jeftejeva prisega« za zbor, soli in orkester.

Kar prvega dela programa tiče, moram priznati, da je bil zelo dobro nastudiran. Trd oreh so Adamičeve »Belokranjske svatovske«, a tudi te so z lahkoto in prav dobro podali. Pevski material je dober, sopran lepo zveneč, ki tudi višino s lahkoto obvlada, alt močan in zelo izdaten, bas globoko doneč, tenor prijeten in zveneč.

Da je bilo toliko zanimanja za ta koncert (velika udeležba je bila iz mesta in okolice, tako da je bila dvorana popolnoma razprojana) je gotovo vzrok »Jeftejeva prisega«, ki je bila na programu. Občinstvo je nestrpno pričakovalo izvajanja tega izvrstnega domačega umetniškega dela Precej poguma je bilo pač treba, da se je g. pevovodja odločil za prvi nastop zleti na program te nelahke glasbene delo. Pa tudi to se je posrečilo, saj je bilo izvajanje prav dobro in precizno. Zelo je učinkoval moški zbor: »Slavi te Izrael veseli, ker svedi dom si nam oteži«. Pohvalno moram omeniti tudi damski zbor: »In glej, mladenk svetni zbor«, ki je prav lepo in zveneče odpel. Solist g. Likovič je pel občutno in sigurno ter je s svojim simpatičnim glasom ugajal, le žal, da je bil orkester v solopartijah tuintam nekoliko premočan. Pretresujoč je bil spev: »Joj, ti nesrečni otrok moj, še bolj nesrečen oče tvoj, ki kriv brezmejnega te zlega«. Ostale solo partije je odpele gđ. Brgležova, ki je povsem čisto in z lahkoto obvladala svojo partijo. Škoda, da ni bil orkester popoln, kar bi gotovo skladbo še bolj dvignilo. Morebiti bi se bila dala gotova mesta s klavirjem spopolniti. Zeleti je, da se tudi orkester poleg zbora dobro pripravi, nastudira in vglobi v muzikalno delo, da se tako z zborom združi v eno celoto. V prihodnje bo treba tudi na nastave in dinamično polagati nekoliko več paznje. Pa to le mimogrede. Pevskemu društvu Celjski zvon kakor tudi g. pevovodji smo prav hvaležni za lepo uspeši koncert.

A. M.

Št. Jernej

Semenj, ki se je vršil pretekli četrtek, je bil izredno dobro obiskan. Tudi živine so prignali kmetje nenavadno velika, da je bil širni se mski prostor skoraj poln. Kupež pa je bil sklenjenih malo in še te največ med domačini.

Pijansko društvo, za katerega obstoj smo zvedeli zadnji čas, je pretekli dni objavilo — z društvenim pečatom opremljeno in pravilno kolkovano — vabilo na svojo prireditev. Kako je ta izpadla, nam ni znano, ker nismo sodelovali. Enako nam tudi ni znano, če je društvo registrirano in kakšna pravila in cilje si je zahtevalo v svojem delovanju...

Umrli je gđ. Tončka Majzelj, ki je skoraj vso življenjsko dobo — 49 let — preživela v bolniški postelji. Mir in pokoj njeni duši!

Zobna ordinacija

dentista Ban Bor sa
Zgornja Šiška — gostilna pri »Kmetu«
zopet redno ordinira

Naznanila

Liubljana

1 Karitativna zveza v Ljubljani, Cetrjo napovedano predavanje Karitativne zveze ob drevi ob 8 zvečer v beli dvorani »Unionas«. Predaval bo p. Valerijan Učak o: »Zapoved kršč. ljubezni v dobi cerkv. očetov«. K predavanju, ki bo nudilo nadsve spodbudne zglede prave karitativnosti, se iskreno vabijo člani in članice Vincencijevih in Elizabetnih konferenc, pa vsi prijatelji karitativnega pokreta, ki so se že dosedanjih predavanj udeležili v tako častnem številu. Ali ni postni čas prav posebno čas pobude za delo svete ljubezni?

1 Prva doba krščanstva je naslov predavanja, ki ga priredi Leonova družba v sredo 21. t. m. ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union. Slehernega katoličana zanimajo časi, ko sta apostola Peter in Pavel oznanjala besedo božjo v središču rimske države v Rimu. Dolga vrsta mučenikov, kolosej in katakombe pa še sedaj pričajo, s kakšnimi težavami se je borila cerkev s početka proti paganskemu Rimu. O tej zanimivi dobi predava vsenč. prof. dr. Lukman. Predavanje pojasnjujejo skiptične slike. Predprodaja vstopnic v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7.

1 Kino Kodoljevo. Danes ob 8 film, poln glasbe in humorja »Kraljica srca« (Gita Alpar in Max Hansen). Cene znižane.

1 Kulturni odsek K. A. Marij. Oznanjenja v Ljubljani priredi v torek 20. febr. predavanje, in sicer bo predaval priljubljeni predavatelj g. Vinko Zor o Dolomitih.

1 Ljubljanski klub priredi v torek 20. februarja ob pol 8 zvečer v svojih prostorih predavanje: »O vodilnih osebnostih češkoslovaškega duhovnega življenja«. Predaval bo g. Božidar Borko.

1 Šiskarji. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva Vas vabi k strokovnemu predavanju, ki bo drevi ob pol 8. uri v šoli! Novi člani dobrodošli!